



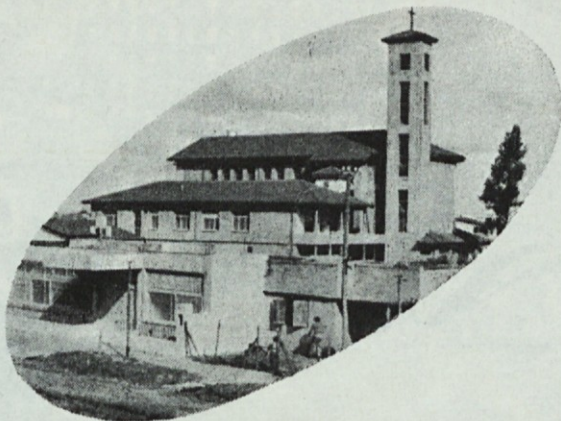
KATOLIŠKI MISIJNI

Las Misiones
1965 - XXXIX



Católicas 1965
JULIJ-AVG. 7-8





Za vzdrževalnine gojencev "Baragovega misijonišča"

Ta prevažna akcija za vzgojo slovenskih misijonarjev vzbuja med misijonskimi dobrotniki vedno več zanimanja. Gre za to, da se z združenimi močmi počasi zbere glav-
nica za stalno vzdrževanje vsaj 10 gojencev Baragovega misijonišča v Slovenski vasi
pri Buenos Airesu. Potrebuje se za vsako vzdrževalnino glavnic 1.000 dolarjev.

Objavljamo nove prispevke v ta namen:

Josephine Mokorel, ZDA, vzdrževalnina v čast Mariji Kraljici, 10 dolarjev.

Marija Ilija, Venezuelá, v čast sv. Frančišku Ksaveriju in sv. Tereziji Det. Jezusa,
80 dolarjev.

„Priloženo vam pošiljam ček za 100 dolarjev kot dar za vzgojo novih misijonarjev
v Baragovem misijonišču v Argentini. Dar smo namenili za šesto vzdrževalnino „v proglasi-
tev Barage blaženim“. — Vdani Ludvik Burgar z družino, New York.“

„Na prošnjo Baragovega misijonišča za vzdrževalnine darujem 25 dolarjev v čast
zavetnikoma misijonov sv. Frančišku Ksaveriju in Mali Tereziki Cvetki Jezusovi, za pose-
ben namen, da bila prošnja uslišana. — Agnes Leskovec, ZDA.“

Položaj vzdrževalnin je zdaj torej tak:

1. — V čast Odršeniku sveta, 1.000 pesov;
2. — V čast Mariji Kraljici Misijonov, 10 dolarjev in 8.000 Lir;
3. — V čast apostolu narodov sv. Pavlu;
4. — V čast zavetnikoma misijonov, sv. Krančišku Ksaveriju in Mali Tereziji Deteta Jezusa, 105 dolarjev.
5. — V čast sv. Vincenciju Pavelskemu, ustanovitelju Mis. družbe, 110 dolarjev.
6. — V proglasitev Barage blaženim, 100 dolarjev;
7. — V dvig škofa Slomška na oltar;
8. — V spomin škofa Rožmana;
9. — V spomin padlih domobrancev;
10. — V zahvalo slovenskim misijonarjem.

Vsem darovalcem se prisrčno zahvaljujemo, ostale misijonske do-
brotnike pa vabimo, da se tej lepi akciji pridružijo!

„Baragovo misijonišče“

KRALJICA DVEH SVETOV

V roke nam je prišla knjiga, ki je biser slovenske misijonske literature: Misijonske šmarnice „KRALJICA DVEH SVETOV“, ki jih je napisal slovenski jezuit JOŽE KOKALJ S. J. v Mariboru in jih kot razmnoženino izdal mariborski škofijski ordinariat leta 1964.

Vse bomo storili, da dobimo od merodajnih dovoljenje za izdajo te dragocene misijonske knjige v tiskani obliki in da jo razpošljemo rojakom po vsem svetu.

Že zdaj pa začenjamo v našem listu objavljati poglavje za poglavjem tega izvirnega in vsebinsko prebogatega dela, da se naši bralci čim prej obogate z njega čudovito misijonsko vsebino.

KRALJICA DVEH SVETOV

Kraljica apostolov in Kraljica sveta, pozdravljena!

Kadar pri litanijah zaslišim vzklik: „Kraljica apostolov“, me navda neko posebno čustvo. Pred oči mi stopijo prostrana, zrela polja Gospodarja žetve. Tam so apostoli, ribiči duš, junaki ljubezni, požrtvovalni mornarji na ladji vesoljne Cerkve.

Marija je njihova Kraljica, Kraljica apostolovega srca, tega malega sveta, ki je priča velikodušnih odločitev, trdih preizkušenj in odločilnih zmag.

Kaj vse se dogaja v tem malem svetu apostolovega srca od tistega trenutka, ko je zaslišal Odrešenikovo vabilo, naj mu pomaga osvajati veliki svet! Kolikokrat se je apostol znašel pred življenjskim križiščem, kolikokrat padel na kolena pred svojo Kraljico — v trenutkih žalosti in sreče, porazov in zmag, strahu in zaupanja!

Paul Claudel, pesnik in kristjan, je pogledal v svet svojega srca in zapisal: „Marija je tista dobra Mati, ki me je nekoč poklicala k sebi. Ob njenih nogah sem se naučil vsega, kar vem, in njej sem izjecljal vse, kar sem želel povedati. Tudi sedaj vem, da me ni zapustila in da je moj pogled nikoli ne išče zama.“

Ko bi spregovorili vsi apostoli, koliko bi nam lahko povedali o Kraljici svojega srca.

P. Macé je umrl mučeniške smrti v Končini. Svojo Kraljico je pozdravil z besedami: „O Marija, kaj bi bil brez Tebe? Na vsakem koraku življenja Te najdem, prijateljica moja, Mati moja, skrbni angel varuh! Tvoja roka me varno vodi proti večnemu cilju. Če se spotaknem na hrapavi poti, me podpreš, če padem, me dvigneš, če zaidem, me pripelješ na pravo pot. Ti si dobra vsem, meni pa si čudež ljubezni.“

21. septembra 1879. leta je skupina misijonarjev prišla v Ugando. Bilo jih je pet in so bili edini katoličani sredi poganskega okolja. Niso imeli nobenega katehuma, ni bilo kapelice in ne preproste kolibe. Popolna osamljenost in negotovost. Predstojnik prvih ugandskih misijonarjev se je obrnil k Mariji. Saj je ona vodila mali svet njihovih src vsa leta, ko so

se pripravljali za ribiče duš na afriški celini. Ona je tudi Kraljica velikega sveta, tudi tega črnega kontinenta, ki ga mora razsvetliti Kristus s svojim naukom in milostjo. Misijonarji so Mariji izročili v varstvo vse svoje apostolsko prizadevanje. Predstojnik je izvršil to posvetitev in izročitev misijona nebeški Materi, katero je imenoval: Kraljica črncev.

Od takrat je minilo manj kot 100 let. Uganda, zdaj že neodvisna, ima več kot polovico prebivalcev krščenih in je najbolj plodno polje Gospodove žetve. Ima tudi 18 slavnih mučencev, ki so s svojo krvjo zalili gorčično zrno Cerkve na afriških tleh in so svetniki svete Cerkve.

Ko je sv. Frančišek Ksaverij osvajal Indijo in Japonsko za Kristusa, je s seboj vedno nosil Marijino podobo. Njenemu varstvu je z zaupanjem izročal ves svoj apostolat. Ko so bili misijonarji izgnani, so se nekateri skrili v planinah, s seboj pa so vzeli globoko v srcih ukoreninjeno češčenje Matere božje. Ko so se misijonarji čez 200 let vrnil, so postavili kapelico z Marijino sliko. Japonski katoličani, ki so vzdržali brez duhovnikov dve stoletji, so svojo Mater takoj spoznali. „To je naša Marija“, so rekli.

* * *

„To je naša Marija“, govorimo tudi mi Slovenci na Brezjah; iste besede lahko slišimo v mestu El-Obeid v Afriki, kjer častijo „Kraljico črncev“, v Lurdu, v Fatimi in v vseh narodnih Marijinih svetiščih. In tu ni nobene pomote. Sveti oče Pij XII. je Marijo okronal za Kraljico vsega sveta, njen praznik pa je postavil na zadnji dan meseca maja.

Zato pa: Kraljica vseh narodov, Kraljica sveta, pozdravljena!

Sin božji si je po Tebi vzel človeško telo, združil pa se je tudi s skrivnostnim telesom, sv. Cerkvijo. Zato nisi samo Mati božja, ampak tudi naša Mati, Mati vesoljne Cerkve in vseh narodov.

Kamorkoli se ozrem, povsod Te narodi pozdravljajo. Ljudje v Aziji so navajeni, da spoštujejo materinstvo. Kako ne bi častili Tvojega vzvišenega materinstva, ko ga spoznajo! Indijci cenijo devištvo, kako ne bi vzljubili Tebe, ki si Kraljica vseh deviških duš! Afričani bolj upoštevajo matere kot očete. Ljubezen do matere je pri njih celo večja kot ljubezen do žene. Zato se ne čudim, če je v črncu tako lahko vzbuditi češčenje najlepše vseh mater.

Narodi, ki so pod vplivom islama, Te cenijo, saj v koranu lahko tridesetkrat preberejo Tvoje ime. V njihovih svetih knjigah piše, da je Mohamed rekel svoji ljubljeni hčerki Fatimi: „Ti boš gospa nad vsemi ženami, ki so v nebesih — takoj za Marijo.“ Mnogo arabskih deklet ima Tvoje ime in jih kličejo Miriam.

Na Filipinih nosijo dekleta Tebi v čast bela krila in modre plašče. Na Japonskem kristjani krasijo svoje vrtove z lurškimi votlinami. V Abesiniji začno pogovor z vprašanjem: „Kako ti gre? Meni dobro, po dobroti božji in po priprošnji Device Marije.“

Ko je Tvoj Fatimski kip pred leti potoval po deželah vseh petih kontinentov, smo dobili dokaz, kako osvajaš človeška srca. Vse človeške rase so se zvrstile pred Teboj, vsaka s svojimi značilnostmi in navadami, vse pa z enako ljubeznijo.

Škof iz Ceylona je ob tem izrekel pomembne besede: „Kar ni storil Sin v več stoletjih, to je storila Mati v nekaj dneh.“ Tam te častijo kot Kraljico Ceylona.

如來慈母
萬天母神



Glavno svetišče je ob morski obali. Misijonar pripoveduje: „Ko gledam, kako prihajajo in odhajajo šumeči valovi, se mi zdi, da se Indijski ocean priklanja Materi božji, ki jo tudi častijo že stoletja...“ Kraljica sveta, pozdravljena!

Nadaljuj svoje obiskovanje, ki si ga začela pri Elizabeti. Obišči verne in neverne povesod po svetu, vse duše brez izjeme, ne pozabi pa tudi name, nevrednega in ne prenehaj biti Kraljica mojega srca!

* * *

Vesoljni cerkveni zbor je človeštvo opozoril na prisotnost požjega — in Marijinega kraljestva na naši zemlji. Kako bogato je življenje skrivnostnega telesa Kristusovega, sv. Cerkve! Večkrat se sramujem, ker tako malo poznam to čudovito prepletanje narave in nadnarave, nezadržno osvajanje duš, to velikodušno delovanje Kristusovih apostolov, boje in uspehe Kristusove Cerkve.

Sveti oče Pavel VI. je 7. novembra 1963. leta govoril o tem, kako mora življenje vesoljne Cerkve zanimati vsakega vernika. Dejal je:

„Če cerkveni zbor med ostalimi cilji doseže tudi to, da se bo okrepila med katoličani zavest o Cerkvi, bo to eden najvažnejših uspehov koncila. Ta zavest mora dozoreti v duši vsakega vernika. Vsak kristjan mora poznati velike probleme Cerkve. Vsak se mora zavedati, da ga je Gospod poklical, naj zavzame svoje mesto v Cerkvi, vsak mora čutiti skupnost vesoljne Kristusove družine. Krščanska zavest naj razširi naše obzorje; na svet glejmo kot na božje polje, na katerem mora delati vsak od nas. Poznavanje cerkvenih problemov in molitev za njihovo srečno rešitev bo vir zaslug in bo dalo polnost našemu duhovnemu življenju.“

* * *

9. avgusta 1945 je atomska bomba porušila mesto Nagasaki. Druga svetovna vojna je bila s tem končana. Profesor medicine na mestni univerzi — Povel Nagai po imenu — je doživel ta strašni dan. V nekaj trenutkih je zgubil ženo, hišo, premoženje, vse razen dveh otrok, ki takrat nista bila v nesrečnem mestu. Tudi sam je zbolel, pred smrtjo pa je napisal več čudovito lepih knjig in svoje spomine. V knjigi o rožnem vencu piše:

„9. avgusta je eksplodirala atomska bomba. Bil sem ranjen. Pred oči mi je spet in spet prihajal nasmejan obraz moje žene. Nisem mogel oditi, ker sem moral skrbeti za ranjene in bolnike. Po petih urah dela sem omedlel in padel na polje, oslavljen od izgube krvi. Žene ni bilo. Ni prišla. Slutil sem, da je umrla. Od naše hiše do univerze ni bilo niti kilometra. Šele po treh dneh, ko sem mogel zapustiti svoje delo, sem se vrnil domov. Ostal je še pepel. Nenadoma opazim tam, kjer je stala kuhinja, kupček kosti, koščke umivalnika in hrbtenice. Drugega ni bilo. Le na zemlji je ležal rožni venec.“

Rožni venec je ostal.

Med ruševinami se je pokazal znak Matere božje. Dr. Nagai ga je spoštljivo poljubil. Potem ga je vdano molil — dan za dnem — pred kipom Fatimske kraljice.

Klečal je v molitvi pred njo, ki je Kraljica malega sveta — njegovega srca — in prosil je njo, ki je Kraljica velikega sveta, za človeštvo, ki se je znašlo pod ruševinami prav kakor njegovo mesto Nagasaki.

Kraljica dveh svetov, pozdravljena!

Takrat — pred 2.000 leti — pravi apostol, je nastopila polnost časov, svet je dozorel za odrešenje. Sence neznanja o temeljnih življenjskih vprašanjih so se zgostile v mrak in ljudem so se v njem izgubile vse steze in smeri življenja. Valovi razuzdanih strasti — poželenja, sovraštva, maščevalnosti — so prestopali bregove in puščali za seboj sadove svojega divjanja.

Takrat je v to noč neznanja, v katero se je človeštvo pogreznilo, stopil On, ki je luč sveta — Jezus Kristus.

Takrat se je nad valovi pokvarjenosti pokazal On, ki je Odrešenik grešnega človeškega rodu — Jezus Kristus.

Pojavil se je sredi sveta, toda izbral si je za polje svojega apostolata le ozke meje svoje izraelske domovine. Francoski mislec Sertillanges se ni bal zatrditi, da je bilo to kot nekakšna „hoja na istem mestu“ in da se je Jezus „dotaknil veseljstva le v eni točki.“ Saj kaj je ta Jezusova domovina, dolga 180 km, v primeri z vsemi kontinenti, katerim je bilo namenjeno odrešenje, in kaj so tri leta apostolata v primeri s tisočletji, v katerih so in bodo človeška srca potrebovala blagoslov njegovih besed in njegovega zgleda?

Ko ne bi poznali Odrešenika sveta, bi ga prav lahko obsodili, da se je zaprl v Galilejo in pozabil na prebivalce mogočnih azijskih držav, na rdečkožce v pragozdovih in na črnce, katerim bo Peter Klaver skupaj s srcem daroval tudi življenje.

Res, Kristus je učil v Kafarnaumu, pristanišču in trgovskem središču in v Jeruzalemu, toda kje so druga velemesta — Tokio, Hamburg, Šanghaj...

Dobri pastir ni omejeval svojega delovanja na nekatere družbene sloje. Njegov glas je iskal z enako ljubeznijo cestinarje in učenjake, delavce s kafarnaumskega obrežja in jeruzalemske meščane. Toda kje so toliki drugi sloji: parijski sosedne Indije, sužnji najrazličnejših gospodarjev in kje so milijoni preletarcev, ki so jih rodile revolucije naših zadnjih stoletij?

Učenik je klical in vabil: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil!“ Toda njegov glas se je ustavljal ob mejah Libanona in ob obalah Mrtvega morja.

Neutrudni božji misijonar je prehodil svojo domovino, sipajoč blagoslov ranjenim telesom in skesanim dušam in vsem ljudem dobre volje, toda svet je in bo videl toliko gorja, toliko grešnic Magdalen, toliko vdov iz Naima, slepih in nemih in gobavih...

Odrešenik sveta se je le v eni točki dotaknil našega planeta in le tri leta si je izbral v reki tisočletij...

* * *

Ne smemo misliti, da so to samo naša opažanja. Kristus je prvi, ki je doživljal v svojem presvetem Srcu bolečo napetost med omejenostjo svojega apostolata in neomejenostjo svojega poslanstva.

V evangelijih večkrat opazimo Jezusove besede, ki nam odkrivajo to rano Odrešenikovega Srca.

Okrog njega je majhna skupina, majhna čreda zvestih učencev. Tokrat Jezus vzdihne: „Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva. Tudi tiste moram pripeljati...“

Povedal je priliko o sejavcu in semenu. Njiva, razlaga Jezus, je ves svet. Kako ga je moralo boleti, ko je on sam sejal seme božje besede bolj na kamen, na pot in med trnje, medtem ko bodo šele njegovi apostoli smeli iti na plodne njive sveta.

Kako se je razveselil, ko je srečal dušo pogana, ki jo je lahko napolnil z milostjo!

„Prišel sem, da bi prinesel ogenj na svet in kako si želim, da bi se vnel!“

Kristus sprejema vse omejitve apostolata: skrito življenje v Nazaretu in delovanje med posamezniki brez velikega števila spreobrnjencev. Pri tem se daruje Očetu za ves svet, ki bo po daritvi na križu oblit z odrešilno krvjo in odprt za božjo milost.

Veliki misijonar Jezus Kristus, Odrešenik sveta, je podoben samotnemu sejavcu, ki prepusti drugim uspešno delo sredi bogate žetve.

Njegova Cerkev je gorčično zrno, ki se bo razvilo v mogočno drevo, prej pa mora biti zalito s krvjo golgotskega križa.

Podobno je kvasu, ki ga žena primeša moki. Toda delovanje kvasu je neslišno in šele pozneje se bo videlo, kako bo krščanstvo človeški rod dvignilo k Bogu v darovanje kot prijeten kruh.

Prišli so pogani in zaželeli: Radi bi Jezusa videli. On pa vzdihne: Resnično, povem vam, pšenično zrno mora najprej umreti, potem obrodi obilo sadu. Vedel je, da je on sam takšno blagoslovljeno zrno.

Njegova Cerkev je skrivnostno telo, organizem, ki se bo neprestano razvijal. Toda telo je v začetku komaj vidno, neogljenno in šibko. Šele pozneje bo postalo mladenič, ki bo čutil v sebi nemir rasti, in zrel mož, ki se bo razvil do polnine Kristusove.

* * *

Jezus Kristus, Odrešenik, je najlepši vzor vsakega apostola. On je Pot, Resnica in Življenje, On je luč sveta.

Ko je Charles de Foucauld prišel kot osamljen misijonar v Saharo, si je najprej uredil kapelico. V njej je naslikal Kristusa, ki razširja roke, da bi objel in pritisnil na svoje srce vse ljudi, saj se je za vse daroval na križu.

Ta slavni misijonar je pisal iz puščave: „Rad bi navadil vse tukajšnje prebivalce — kristjane, muslimane, jude in pogane — da me gledajo kot svojega brata, vesoljnega brata... Moja hišico že imenujejo 'Bratstvo' in to mi je zelo všeč.“

Sv. Frančišek Ksaverski je umiral na otoku Sancianu, pred vrati Kitajske. Dve veliki državi je premisijonaril, Indijo in Japonsko, pred tretjo je omahnil, izčrpan od prevelikih naporov. V rokah je držal razpelo, na katerem visi največji misijonar in vzor vsakega apostola. Frančišek je globlje razumel, zakaj umira v zapuščenosti in uboštvu pred nedostopno Kitajsko. Podoben je Kristusu, ki ni šel med pogane, ampak se je umirajoč daroval za vesoljni svet. Tako je tudi apostol Indije in Japonske daroval svoje mlado življenje za bodoče apostole, katerim bo Kitajska odprla svoja vrata.

Ni nobene žrtve, ki je apostoli ne bi bili pripravljene darovati za rešitev duš, ker gledajo na Kristusa, velikega trpina in najbolj velikodušnega apostola.

Ko je sv. Pavel spoznal Odrešenika sveta in njegovo željo, da razširi svojo Cerkev po vsem svetu s pomočjo svojih ljubiteljev, ni mislil na drugo



LUČ SVETA — TUDI ZA JUŽNO AFRIKO.

ko na duše. Ljubezen do Kristusa nas sili, je pisal. In vprašal se je, če je katera stvar, ki bi nas lahko ločila od ljubezni do Jezusa.

„Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Nadloga ali stiska, ali preganjanje, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali meč? Zakaj prepričan sem, da nas ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne moči, ne visokost, ne globokost, ne kakšna druga stvar ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem!“ (Rim. 8,3)

* * *

Pod Jezusovim križem pa je stala njegova presveta Mati, ki je s svojo žrtvijo postala soodrešenica sveta. Tudi njena daritev bo šele v bodočih stoletjih obrodila vidne sadove na poljih Gospodove žetve. Tudi ona je skrita, samotna misijonarka, in šele njeni apostoli bodo stopili v bogata žitna polja in žitno klasje z uspehom povezovali v snope zlata.

Tudi ona je luč sveta.

Sveti p. Chanel je sedel na obali otoka, kamor je prispel kot misijonar. Gledal je, kako je izginjala ladja, ki ga je pripeljala. Dolgo jo je opazoval, potem pa je vzel svetinjo Brezmadežne, svoje Kraljice, in jo pritrtil na deblo kokosove palme. Zasedel je otok v imenu svoje nebeške Gospe in Kraljice sveta. Njegovo življenje je bilo polno zmag, ki jih je po njeni milosti dosegel.

* * *

Materi božji, ki se je žrtvovala za vesoljni svet, so podobne matere vseh apostolov.

Preberimo pismo bogoslovca, ki je bil 1959. leta posvečen za Kristusovega duhovnika!

„Draga mama! Jutri mi bo škof z oblastjo, ki jo je prejel od Jezusa Kristusa, spregovoril: ‘Več te ne bom imenoval služabnik, ampak prijatelj’ Jezus, moj prijatelj, mi bo ljubeznivo pokazal svojo čredo, ki je še razpršena, in me bo povabil, naj jo zberem v njegovi ljubezni.

Se spominjaš, mama, tiste pomladi, ko sem imel šele 5 let! Vse mi je še pred očmi; bila sva sama, ti in jaz. Ti si šivala, jaz sem sedel ob tvojih nogah in sem te poslušal, ko si me učila moliti vero.

Takrat je Jezusov pogled počival na tebi in na meni. Tebe je spraševal, če me sme vzeti v svojo službo.

Se še spominjaš septembra 1954. leta? Takrat sem polagal svoje zaobljube. To je bil odločilen korak, posebno ker sem pričakoval, da bom odšel v misijone. Misel, da te bom zapustil, mi je bila zelo bridka, toda premišljeval sem Jezusove besede: ‘Kdor ljubi svojega očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden’.

Ti si razumela mojo težavo in si mi rekla: ‘Sin, prvo je božja volja, potem šele ljubezen do matere’.

Dvigam oči k Materi božji, ki drži v naročju svojega Sina ter ga daruje vsemu svetu. Zdi se mi, da si ti podobna presveti Devici. Saj si tudi ti razumela in sprejela božjo voljo in se nisi obotavljala, ko si darovala svojega sina, ki je poklican, da zbira Kristusove ovce.

Hvala ti, ljuba mati, da si mi dovolila, da grem za Kristusovim glasom! Prosim te, da me blagosloviš!

Tvoj sin P. B.“

OB ŽALOSTNI DVAJSETLETNICI BODIMO VESELI!

Slovensko izseljenstvo se je v mesecu juniju spominjalo ene najbolj žalostnih zgodb narodne zgodovine: komunističnega zagospodovanja nad Slovenijo in njemu sledečega bratomornega klanja tisočev naših najboljših.

Komunistično gospodstvo je bistveno omejilo versko svobodo in zlasti zatrl vse verske organizacije v pomoč Cerkvi in njenemu poslanstvu.

Cerkev v domovini je posebno zadnjih deset let pred rdečo revolucijo čudovito lepo rasla v notranjo poglobitev in v zunanje soustvarjanje božjega kraljestva.

Zunanji pojavi te rasti sta bila na eni strani veličastni evharistični kongres in pa blagoslovljeno delovanje Katoliške akcije, na drugi strani pa nič manj veličastni Kongres Kristusa Kralja in pa pomlad slovenskega misijonstva.

Število slovenskih misijonarjev, ki so odhajali v misijone, se je bolj in bolj dvigalo, saj so bila leta, ko jih je odšlo nad 20, ustanavljali so se posebni zavodi za pripravo novih misijonskih poklicev, misijonsko zaledje se je idejno poglobljalo in organizacijsko razširjalo, zlasti lepe nade pa je dajala Slovenska misijonska dijaška zveza, ki naj bi v bodoči vodilni plasti naroda pripravila ugodna tla za pomnožitev misijonske akcije celotne narodne skupnosti.

Tudi delo za proglasitev blaženim našega največjega misijonarja škofa Barage, ki naj bi kot proglašeni svetnik postal simbol, učenik in pobuda misijonski akciji, je zadobilo nov zagon in zavzetost, tako pri širokih ljudskih plasteh kakor pri vodilnih krogih.

TUDI MISIJONSKA AKCIJA JE BILA UDARJENA

Pa so prišli udarci drug za drugim. Že vojne razmere same in razdelitev naše dežele na tri okupirane dele so omejevale misijonsko delovanje na vedno bolj majhno ozemlje. Misijonski sodelavci so izginjali v internacijah, iz katerih se mnogi niso več vrnili. Drugi so morali kmalu prijeti za orožje v obrambo domovine pred sovražnikom šte. 1, ki je iskal uničenje vere, Cerkve in vse njene akcije, tudi misijonske.

Padel je pod morilčevo roko „oče slovenskega misijonstva“, dr. Lambert Ehrlich, ki je ves čas med prvo in drugo svetovno vojno vodil škofijsko misijonsko pisarno, na teološki fakulteti predaval veroslovje in misijonologijo in bil gonilna sila misijonske akcije ne le za vso Slovenijo, ampak celo za Hrvaško.

V tistih nesrečnih majskih dneh se je mnogo misijonskih delavcev, duhovnikov, laikov in članov Slovenske misijonske dijaške zveze umaknilo preko meje na Koroško in potem po večini v Italijo. Med prevarano vrnjenimi, mučenimi in ubitimi domobranci in civilisti je bil tudi pisatelj misijonskih pesmi, črtic in iger, France Kunstelj, kurat, dalje več kandidatov za misijonski poklic in mnogo članov Slovenske misijonske dijaške zveze.

Tisti, ki so ušli smrti, so se pa še utrdili v misijonskem žrtvovanju in mnogi v misijonskem poklicu. Tako nam je vrnitveni transport, iz katerega se je rešil dr. Janez Janež, dal misijonskega zdravnika, ki mu ta dvajsetletnica osebno pomeni dvajsetletnico njegovega misijonskega poklica... Iz begunstva so odšli v misijone duhovniki o. Jože Cukale SJ, Ignacij Kustec SDB, o. Albn Kladnik FSC in o. Radko Rudež SJ, dalje misijonski bratje Ludvik Zabret SDB, Ivan Kešpret SDB, Karel Kerševan CM, Franc Pregelj SJ, pa misijonske sestre: štiri slovenjebistriške šolske sestre, obe misijonski zdravnici sestri Žužek... in še drugi.

Slovenski lazaristi, ki so že v domovini zadnjih 40 let lep del svojih moči posvečali slovenski misijonski akciji, so se tudi znašli med begunci, lepo število večinoma mladih moči, ki so se zvesto lotili nadaljevanja misijonskega dela v novih okoliščinah. To je posebno omogočilo dejstvo, da se je podal na begunsko in izseljensko pot tudi urednik „Katoliških misijonov“, ki je bil zadnja leta, po smrti dr. Ehrlicha tudi vodja škofijske misijonske pisarne in predsednik Slovenske misijonske dijaške zveze; v tem trojnem svojstvu je bil pač poklican, da organizira med rojaki po taboriščih in v izseljenstvu vsaj minimalno misijonsko akcijo, zlasti ker se je brž pokazalo, da so razmere v domovini ohromile vsako zunanje misijonsko dejtvo: izseljenstvo naj bi gojilo in ohranjevalo misijonsko idejo in misijonsko sodelovanje.

Takoj po prihodu v taborišča je tako ob drugih duhovnih organizacijah in akcijah vzcvetela tudi misijonska akcija, ki je posebno lepo delala v Lienzu in Spittalu pod vodstvom salezijanca Luskarja in članov Misijonske dijaške zveze, in pa v glavnem civilnem begunskem taborišču v Italiji, v Senegaliji. Misijonski študijski krožki in tečaji, molitve za misijone, misijonske prireditve, cvetoča DŠV in Misijonska mašna družba — to se je kar udomačilo med begunci. Izhajali so kot razmnoženina „Katoliški misijoni“, najprej v Senegaliji, potem pa v Rimu, kjer se je naselila večja skupina slovenskih lazaristov — beguncev — in začela ustvarjati svoj sen: samostojni slovenski misijon na Kitajskem, ki tedaj še ni bila pod rdečim vodstvom.

„BARAGOV KITAJSKI MISIJON“

Že od preje so delovali na Kitajskem nekateri slovenski lazaristi, cela vrsta vnetih misijonskih kandidatov pa je bila pripravljena takoj iti tjakaj. Pri Sveti Kongregaciji za širjenje vere v Rimu smo dosegli, da je začela izstavljeni posebne misijonske potne liste, katerih prve številke so dobili naši misijonarji. Severnoameriški sobratje so nam prepustili v obdelavo velik del svoje škofije v provinci Kiangsi na Kitajskem, in tja so prišli s severa „stari“ misijonarji, čč. gg. Jereb, Casl in Pokorn, nanovo pa smo tja poslali duhovnike Kopača, Prebila in Wolbanga, klerika Jermana in brata Verdnika. Lahko rečemo, da je bila to največja slovenska misijonska ekspedicija od časov Baragovih in Knoblarjevih sodelavcev v prejšnjem stoletju naprej... Novi misijonarji so po kratki, a intenzivni pripravi brž zaorali v misijonsko polje in delo je lepo napredovalo ter se razvijalo lepše kot je bilo upati. Uverjeni smo, da bi postal „Baragov kitajski misijon“, kot smo to naše misijonsko področje poimenovali, v kratkem misijonska škofija pod

slovenskim vodstvom in s slovenskim misijonskim obojem in da bi to dejstvo vzbudilo mnogo misijonske vneme in novih misijonskih poklicev v vsem begunstvu in izseljenstvu.

A še preden so mogli vsi dobro zagrabit za delo, je začela Kitajska bolj in bolj padati v komunistične roke, dokler ni zagorel rdeči plamen po vsej neizmerni deželi, ki je potem doživela največje misijonsko preganjanje v več stoletni svoji misijonski zgodovini, tako bogati mučeniške krvi, preganjanje, ki je kitajsko Cerkev razbičalo, da, a ne uničilo, pač pa je bilo uničeno vsako misijonsko delovanje. Drug za drugim so morali misijonski škofje in duhovniki, bratje in sestre ali v ječe ali v izgnanstvo! Eden zadnjih, ki so zapustili deželo, je bil predstojnik Baragovega misijona, France Jereb CM.

RAZCVET SLOVENSKEGA MISIJONSKEGA ZALEDJJA V ZAMEJSTVU

A ta že drugi nasilni umik pred komunističnim terorjem, ta navidezni polom prelepega misijonskega podviga slovenske begunske skupnosti nikakor ni oplašil slovenskih lazaristov in ostalih misijonskih delavcev.

Ker trenutno tedaj za vse izgnance „Baragovega kitajskega misijona“ ni bilo mogoče organizirati kakega drugega misijonskega področja, so se izgnanci začasno podali v dežele svobodne Amerike ter se lotili tam vsak svojega duhovniškega oziroma apostolskega delovanja. Vedno pa so ostali zvesti misijonstvu, kar je omogočilo živahno misijonsko delovanje slovenskega zamejstva.

Med tem so se v Buenos Airesu začeli izdajati tiskani „Katoliški misijoni“, okrog katerih se je organiziralo cvetoče misijonsko zaledje. Bivši kitajski misijonar Karel Wolbang CM je ta list in z njim misijonstvo zelo razširil na svojih misijonih med rojaki Kanade in Združenih držav Severne Amerike, organiziral je potem močno akcijo za vzdrževanje domačih bogoslovcev, o kateri je toliko sanjal blagopokojni Lambert Ehrlich, in pa široko razpredeno Misijonsko znamkarsko akcijo, ki donaša in bo v še večji meri donášala lepe dohodke v pomoč slovenskim misijonarjem.

V Kanadi so bivši kitajski misijonarji organizirali dušno pastirstvo med slovenskimi naseljenci in imajo zdaj že kar štiri župnije v Torontu, Montrealu in Winnipegu, katere vse zelo pospešujejo misijonsko delo in veliko darujejo za slovenske misijonarje.

V Argentini se je zlasti v začetku lepo organizirala argentinska podzveza Slovenske misijonske zveze pod pokroviteljstvom škofa Rožmana. Zlepa v domovini nismo doživljali tako veličastnih misijonskih prireditev in iger (izvzemši misijonski kongres v Grobljah pri Domžalah), kakor se doživljajo leto za letom v Buenos Airesu.

Slovenska Koroška in Primorska sta se takoj pridružili celotni akciji s svojimi že tradicionalnimi misijonskimi žarišči in akcijami in je zlasti zadnja leta donos teh zamejskih rojakov k skladu v pomoč slovenskim misijonarjem vedno lepši, tako da smo nazadnje mogli razdeliti sklada 1964 kar 10.000 dolarjev med vse slovenske misijonarje.

Tudi drugod po svetu, kjer je kaj več Slovencev, tja do daljne Avstralije, so zaživela misijonska žarišča. Morda ni v nobenem drugem pogledu slovensko zamejstvo tako lepo povezano in enotno delujoče kot ravno v misijonskem delovanju, zlasti v pomoči slovenskim misijonarjem.

Med tem se je v Argentini ustanovilo Baragovo misijonišče, ki je središče in opora vsemu temu misijonskemu dejstvom, zlasti pa ima za skrb delati za nove slovenske misijonske poklice in jih vzgajati v to.

BARAGOVA ZADEVA

K slovenski misijonski akciji spada zaradi okolnosti, da je bil Baraga misijonar, tudi akcija za proglasitev Barage blaženim. Prav v okviru celotne slovenske zamejske misijonske akcije se je začela živahna propagandna akcija za „Baragovo zadevo“. Tozadevni članki in pobude v „Katoliških misijonih“ in po misijonskih krožkih, ponatis dr. Jakličevega Baragovega življenjepisa, veličastne Baragove prošlave, ustanovitev Južnoameriške Baragove zveze, vse to je na eni strani poživilo med ljudmi zavzetost za Baragovo beatifikacijo, na drugi strani pa pomagalo poglobljati v ljudeh zanimanje za misijone, v katerih je postal Baraga tako velik svetnik.

IZSELJENSKI MISIJONSKI VAL JE PLJUSKNIL TUDI V DOMOVINO

Živahno misijonsko delovanje slovenskega zamejstva nudi tudi oporo misijonskemu vstajenju v domovini.

Tam je bilo v začetku pač težko misliti na misijone, še manj kaj delati zanje. Le molila in trpljenje je darovala domovina za misijone, dolgo vrsto let... A počasi je začela vstajati iz ruševin duhovnega dejstvom tudi misijonska akcija. Danes imamo tam v ljubljanskem bogoslovju lepo delujoči misijonski krožek, ki je v stikih z našo zamejsko misijonsko centralo in z vsemi slovenskimi misijonarji, katerim pošlja vse, kar verskega v domovini izide (na primer celotno slovensko sveto pismo); oglašajo se misijonski poklici in iščejo, kako bi dosegli misijonsko polje (doslej se je šele eni misijonarki iz domovine to posrečilo); izšla je lansko leto krasna misijonska knjiga „Kraljica dveh svetov“, ki jo je napisal kot šmarnično branje jezuit o. Jože Kokalj SJ. in jo nameravamo, kot poročamo še na drugem mestu, natisniti, saj je v domovini mogla iziti le kot — razmnoženina... Žal pa iz domovine ne morejo pomagati slovenskim misijonarjem z gmotno pomočjo in še manj — z novimi delavci.

Zato pa je domovina tako vesela naše zamejske misijonske akcije, ki jo opravljamo v zastopstvu celotnega naroda. Veseli so naših „Katoliških misijonov“, ki jih sicer ne morejo naročati in javno brati, a vsaj nekaj izvodov na skrivnem dobe, ki krožijo iz rok v roke po celi Jugoslaviji; veseli so našega dela v pomoč slovenskim misijonarjem, še posebno veseli dejstva, da se vsaj iz zamejstva utrga zdaj en, zdaj drugi in gre na misijonsko polje.

+

Pred dvajsetimi leti je velika nesreča zadela naš narod, ni ga pa uničila in ga ne bo, tudi ne njegove vere in verskega dejstvom. K temu pripomoremo nemalo tudi Slovenci v zamejstvu. Ne jočemo in vzdihujemo samo nad narodno razvalino, kakor so vzdihovali in jokali Izraelci v babilonski sužnosti nad Jeruzalemom in njegovim razdejanjem, ampak narodno naprej živimo, rastemo, ustvarjamo, gradimo. Da, gradimo! In to ne le našo lastno narodno bit, ampak sodelujemo pri gradnji celotnega novega, boljšega sveta, z našim kulturnim in verskim, tudi z misijonskim delovanjem.

L. L. C.M.

TRENUTEK VELIKEGA MOLKA

Branko Bohinc

Nasproti si stojita dva svetova:
tu vklenjen Kristus, tam Pilat, sodnik.

Trenutek vélikega molka
zagrne glas, ko vpraša oblastnik:
"Si kralj ti, ki ga je poslal Jehova?"

Le kaj naj reče bosí Galilejec,
jetnik, od vseh obsojen? Mar zato
v trenutku vélikega molka
umika se, mu v dalje zre oko,
ker sram ga je priznati: "Sem plebejec?"

Do konca časov mu pogled prodira.
Gospod v stoletjih išče svoj dokaz.
V trenutku vélikega molka
ponos obsije zmučeni obraz.
Pilat začuden vanj oči upira.

V areno gleda: krik, zasmeh in kletev,
iz kletk drve razjarjene zveri.

Trenutek vélikega molka.
Glej, s pesmijo mučenci svojo kri
srčno razsipljejo za novo setev.

Od dneva, ko so mrli zanj prvenci,
otroci iz Betlehema, v čase gre
v trenutku vélikega molka
in šteje milijone vse do dne,
ko novo pesem zapoje mučenci.

Ljudje so vseh poklicev in starosti,
kot zvezde bi raztrosil v časov tek:
v trenutku vélikega molka
stoje pred njim. Na svetu iz veka v vek
zanj pričajo v preizkušnjah in svetosti.

Prebira knjigo svoje zgodovine.
razgrinja se pred njim za listom list
v trenutku vélikega molka.
Nov rod: vesel, usmiljen, blag in čist
bori se zanj in srečo, ki ne mine.

Kraljestva ginejo, drobe se krone
in zmote si podajajo roko.
V trenutku vélikega molka
ve, da resnica le njegova bo
ostala, da mu slava ne zatone.

Oči, z nadzemsko lučjo obsijane
še zdaj zazrte so v neskončnost dalje.
Trenutek vélikega molka
pretrga jasen glas: "Da, jaz sem kralj!"
Pilata strmi, s prestola se ne gane.

KRI MUČENCEV SE ME NOVIH KRISTJANOV

ŠE O SVETIH UGANDSKIH
MUČENCIH



Na misijonsko nedeljo 18. oktobra 1964 je Rim doživel proglasitev svetnikov, kot je še nikoli ni. Pavel VI je povzdignil k časti oltarja 22 afriških mučencev. V letih 1885 do 1887 so v svoji domovini Uganda ob Viktorijinem jezeru dali življenje za vero. Papež je izjavil: „Danes živi veliko število kristjanov v Afriki iz moči tega mučeništva, ki je navidez pusti zemlji vlilo plodovitost.“

Pričevanje o pričevanju Jezusa Kristusa

Po nauku svetega pisma je mučeništvo v Cerkvi več kot ponavljajoče se zgodovinsko dejstvo. Tako kot je Kristus izvršil svoje poglavitno pričevanje s smrtjo in vstajenjem, tako mora tudi Cerkev vedno znova „pričevati o božji Besedi in o pričevanju Jezusa Kristusa“ (Raz. 1, 2). S pričevanjem in krvi je mlada Cerkev v Ugandi stopila v najtesnejšo zvezo s Kristusom in je simbolično vnaprej storila za Afriko odločitev za Kristusa v tedanjih in prihodnjih preskušnjah. Mučeništvo njenih sinov je bilo več kot zgled. V Kristusu in z njim je delujoče znamenje, v katerem so bila v naprej premagana nasprotja afriškega sveta.

Božji klic v Afriki

Raziskovavec Stanley je priobčil v Daily Telegraphu 15. novembra 1875 svoj znameniti poziv angleškim kristjanom, da bi nadaljevali evangelizacijo kraljestva Buganda, ki jo je on začel. Urejene razmere v tej deželi in Kabaka (kralj) Mutesa I. so ga tako prevzele, da je bil prepričan, da more v tem afriškem osrčju v kratkem nastati krščanska država. Premalo časa se je mudil tu, da bi opazil, kako sta v tem kraljestvu verska in socialna struktura eno. Vera v edinega Boga (Katonda) je živela skoro samo še v podzavesti. Verjetno je, da je gospodujoča kasta, ki je bila prišla od severa, prinesla ostanke nubijskega krščanstva. V vsakdanjem življenju ljudstva pa so imeli izključen pomen le prirodna bažanstva (lubave). V stiskah so jim ljudje prinašali strašne krvave darove. Nad vsem pa je stala absolutna oblast kabaka, božjega potomca. Zato je moralo vsako verstvo, ki je razglašalo nadsvetnega in absolutnega Boga, trčiti ob oboževanje vladarja in totalitarne državne oblasti. Za kralja Mutesa I. in njegovega naslednika Mwanga so bila vsa tri verstva, ki so se predstavila v Ugandi: islam, protestantizem angleških in katolicizem francoskih misijonarjev, samo figure v žalostni igri za oblast in moč.

V najboljših ljudeh v deželi pa je bilo najti pravega verskega čuta; iskreno so iskali Boga. O. Livinhac je zabeležil tole izjavo poznejšega mučenca Matije Kalemba Mulumba. „Moj oče je bil prepričan, da mi Buganda ne posedujemo resnice, pa jo je iskal v svojem sreću. Pred svojo smrtjo pa mi je dejal, da bodo nekoč prišli tuji možje in nam pokaazli pravo pot. Te besede so me spodbudile, da sem opazoval vsakega tujca, če je glasnik resnice. Vera muslimanov se mi je zdela višja od našega praznoverja in sem sledil njihovem verovanju. Prihod protestantov mi je vzbudil nove dvome. Poslušal sem njihov nauk in spoznal, da je boljši kot učenje mojih prejšnjih učiteljev, nisem pa še zaprosil za krst. Nekaj mesecev kasneje je prišel Mapara (o. Lourdel). Moj (protestantski) učenik Mackaj me je svaril pred občevanjem s katoliškimi misijonarji. Oni da ne uče pravega nauka in da po božje časte Ženo (božjo mater). Če ne bi dobil kraljevega povelja, naj nadzorujem gradnjo misijona, bi najbrž nikoli ne vstopil v vašo hišo. A v tem mi je Bog izkazal svojo ljubezen. Nezaupno sem opazoval vaše vedenje z ljudmi in vaše molitve. Dejal sem si: kako morejo ti dobri ljudje biti hudičevi sli? Spraševal sem vaše učence po vašem nauku in zvedel, da ni tak kot so mi drugi povedali. Močno me je gnalo, da bi sam poslušal vaše učenje. Tedaj mi je božja milost dala spoznati, da ste vi poslanci pravega nauka, o katerih mi je govoril oče. Poslej nisem čutil niti najmanjšega dvoma več in sem našel pravo srečo“ V dnevniku o. Lourdela je z datumom 7. junija 1880 najti ta napis: „Včeraj je od naših katehumenov pršel mlad mož, nadzornik sužnjev pri enem od velikih poglavarjev in posestnik mnogih žena. Odpustil je vse žene razen ene in je prosil za krst.“ Tu je religiozno srce Afrike začulo božji klic in dalo velikodušen odgovor.

Pohujšanje razklanosti krščanstva

Če kje v Afriki, je razklanost krščanstva prinašala škodo evangelizaciji v Ugandi od začetka do danes. 2. julija 1877 je tja prispela ekspedicija anglikanske Church Missionary Society. Poldrugo leto kasneje (17. februarja 1879) sta stopila v kraljestvo Kabaka o. Lourdel in br. Amans kot prvi oddelek Belih očetov. Angleški misijonarji so to pojmovali kot „wanton intrusion“ — zlohotno umešavanje v svoje področje. Med njimi je bil tudi škotski inženir Aleksander Mackay, kalvinist, zelo protikatoliško vzgojen. Že pri sprejemu o. Lourdela na dvoru je povzročil spopad. Ta se je hotel pozvati na Mackaya, ki so ga bili na popotovanju ranjenega sprejeli in oskrbovali katoliški misijonarji. Mackay pa je ostro napadal vero „papistov“ in „molivcev Marije“. Pozneje so se anglikanski in katoliški misijonarji bolje spoznali; Mackayevo zadržanje do katoličanov je postalo gentlemansko. Čas skupne stiske je na obeh straneh vzbudil primere prave krščanske pomoči in sodelovanja. O. Lourdel je svoj osebni vpliv na Kabaka Mwanga porabil vedno tudi v dobro drugih misijonarjev in vernikov. Katoliški dvorni oskrbnik Jožef Mukasa je izpostavil celo življenje, da reši anglikanskega škofa Hanningtona pred umorom; po umoru pa so ga očitki kralju privedli v mučeništvo. Grmada v Namungongo je na vnebohod 3. junija 1886 videla združene v junaški zvestobi veri katoličane in anglikance. Skoro gotovo se je v Cerkveni zgodovini prvič zgodilo, da je papež v nagovoru pri kanoni-



Zastopniki Ugande v baziliki sv. Petra v Rimu pri kanonizaciji ugandskih mučencev.

zaciji skupaj omenil tudi nekatoliške pričevalce, ki so svoje življenje dali za istega Kristusa. Sedanji anglikanski nadškof v Ugandi dr. Leslie Brown, ki vedno izkazuje katoličanom prijateljstvo, je bil pri kanonizaciji v Rimu navzoč.

Laični apostoli

Edina ugodna posledica napetosti med katoličani in anglikanci je bila ta, da so katehumene bolj temeljito pripravljali. Poročila govore o tem, da so ti znali svojo vero utemeljevati in spretno braniti. Katoliški misijonarji so morali iz dežele po treh letih in pol in zapustiti svojo čredo brez pastirja. Ko pa so po treh letih za Mutesovega naslednika Mwanga smeli spet nazaj. So dobili katehumenov več, kot so jih pustili. Neredko so črnski kristjani pripeljali misijonarju po ducat, ali celo 20 do 30 novih, že poučenih kandidatov. Tudi po vrnitvi misijonarjev so morali občine po deželi oskrbovati laiki. Celo na dvoru so uradniki in paži med tovariši pridobivali privržence Kristusovemu nauku.

V ognju prečiščeno zlato

Še bolj kot apostolska vnema dokazuje globoko vkoreninjenost krščanstva v srcih teh Afrikancev njihovo krvavo pričevanje. Kabaka Mwanga, mladenič šibke volje in hudih strasti, je kmalu podlegel vabam neomejene oblasti in greha. Arabski trgovci so zlorabili njegovo predanost opojnim pijačam in protinaturno nagnenje, da so kralja nahujskali proti kristjanom, ki edini zopravajo njegovo voljo. Tako so morali pasti krščanski pari na dvoru in

nekateri uradniki, ki so jih ščitili, ker niso bili kraljevi pohoti na voljo. Ko je 26. maja 1886 kralj pozval vse „molivce“, da se postavijo na njegovo stran, se je celo 13 letni Kiizto oprijel roke svojega zaščitnika Karla Lwanga in se priznal za kristjana, dasi mu zaradi svoje mladosti še niso podelili krsta. Vzkliknil je: „Nisem premlad, da umrem za Kristusa.“ Verjetno so go prijatelji krstili v zaporu. Z ostalimi katoličani in anglikanci je 3. junija izročil v plamenih svoje mlado življenje Bogu v dar. Poganski rablji so bili prevzeti od tolike trdnosti in so se bali nekega skrivnega čara. Da odpode maščevanje duhov, so vpili: „Ne ubijamo vas mi, temveč ljubave (bogovi).“ Iz plamenov pa ni bilo stokanja, marveč le molitev in klic: „Katonda, Katonda!“ (Bog, moj Bog!)

Celo mladi odpadnik Wasswa, ki je bil kot katehumen vero zatajil, pa je bil navzlic temu obsojen na smrt, je spet izpričal vero v Kristusa, ko so ga rablji odvedli, in je umrl s prijatelji na grmadi. Tudi nekaj mladih poganov so vrgli v ogenj. Zdi se, da so v dnevih strogega zapora molili skupno s svojimi krščanskimi prijatelji. Ali ne smemo upati, da se je v tistih urah tudi njihovo srce obrnilo od malikov k Bogu in da tudi oni pripadajo nebeškim „molivcem“ za Afriko?

Gobavec rodu Bara, ki si krajša čas z muziciranjem na ugandsko kitaro. Ob njem njegova hčerka. Slika je iz misijona g. Ivana Štanta C. M.



DUHOVNE VAJE v BANGKOKU

Gospod govornik, salezijanec, je našim velikim učenkam v Mater Dei, Bangkok, hotel dati za sklep duhovnih vaj praktično misel, ki naj jo vzamejo s seboj v življenje. Tole zgodnico jim je povedal:

Ko se je mudil v Združenih državah, da nabere nekaj miloščine za stroje nove Don Boskove strokovne šole tu v Bangkoku, je nekega dne prišel v krasen park. Najlepše vrtnice, ki jih je kdaj videl, so se tam blestele v pomladnem soncu. Kraljice cvetic! Neznanec je stal ob najbolj košatem grmu, ga zamišljeno opazoval in nato s tipično ameriško dovtipnostjo zastavil sprehajajočemu se duhovniku tole vprašanje: „Kako je, oče, da je Bog dal tem krasnim dišečim cvetovom tako ostre, bodeče trne?“ Pater, ves presečen, se je za hip zamislil in nato v odgovor zastavil novo vprašanje: „Kako je, gospod, da je Bog dal tem bodečim ostrim trnom tako krasno dišeče cvetove?“ ...

Ali ni življenje in posebno življenje mladega dekleta kot rožno drevo? Polno je cvetja in tudi trnja. Budistična vera že skozi stoletja skuša s svojo spretno, žolto roko odstraniti trnje trpljenja iz dreves življenja s tem, da uniči vsako željo, vsako poželjenje, a tako zamori tudi cvetove in kaže pot v nirvano neke medle, ničevne sreče. Katoliška vera pa skuša porabiti vse, cvetje in trnje, priti do cvetja preko trnja, hoče vzgojiti polne, pristne osebnosti za Božje kraljestvo tu na zemlji in nato za večno Božje kraljestvo luči, miru, ljubezni in popolne sreče, ki ji ne bo konca. Naloga krščanske vzgoje je voditi mladino do tega cilja.

Krščanska vzgoja ženske mladine je sveta naloga, ki smo jo uršulinke sprejele preko sv. pravil in konstitucij od Matere Cerkve in hočemo ji biti zveste tudi tu na vročih thailandskih misijonskih tleh. Od skoro štiri tisoč otrok, ki jih imamo v tej misijonski deželi, jih še četrtnina ni katoliška. Dasi skušamo krščanske pojme in resnice vsaditi v srca vseh učenk, so one katoliške, z božjim življenjem milosti v dušah, še naša posebna skrb, da bi te potem, močne in utrjene, mogle imeti dober vpliv na druge premnoge, ki Boga še ne poznajo in niti ne iščejo. Eno najvažnejših sredstev za vzgojo naših katoliških deklet so dobro pripravljene in skrbno organizirane duhovne vaje. Nobena velikih učenk iz višjih razredov se jim ne sme odtegniti. Pridejo naj v zavod za tri dni, navadno na koncu trimestra, ko šole ni več; vse je zanje pripravljeno.

Vodja duhovnih vaj je duhovnik, domačin, če mogoče, gotovo poseben prijatelj in vodnik mladine. Tri govore ima na dan, dva zjutraj, ko je manj soparno, enega popoldne, oziroma že na večer. Vsakemu sledi kratko praktično premišljevanje pod vodstvom redovnice. Sveta maša je središče in križišče vsakega dneva in kar najbolj skrbno pripravljena: z dialogom, razlago, čitanjem berila in evangelija v domačem jeziku. Ob darovanju z neposvečeno hostijo vsaka položi v ciborij svoje prizadevanje, trude, upe in skrbi. Ob spremenjenju se vse to skupno z daritvijo Kristusovega Telesa in Krvi daruje Očetu. Obhajilo daritev dopolni, ko vsako dušo združi s svojim Bogom in jih v Njem združi tudi med seboj.

Poleg rožnega venca, križevega pota in duhovnega berila za tiste, ki najdejo čas, je še nekaj drugih duhovnih opravil. To je molitvena ura z branjem odstavkov iz sv. pisma, kratkimi premišljevanji, petjem psalmov

in himn in molitvami. — Vsak dan je dobra ura posvečena sv. evangeliju. To je branje kratkega odstavka iz evangelija, izbran je tak, da dá kar najbolj misliti in jim približa Gospoda Jezusa, kot da On govori prav njim tu in sedaj. Sledi razgovor s vprašanji in odgovori v krožkih, ki so navadno kar živahni. Ne da bi se tega zavedala, se dekleta tako uče premišljevati in v premišljevanju moliti.

Duhovnik je vse tri dni na razpolago za sv. spoved in tudi za razgovore v govorilnici. V skrinjico za vprašanja vsaka lahko zaupa svoje dvome in pomisleke, na katere g. voditelj potem odgovori v prid vsem.

Letos smo napravile za prvi večer duhovnih vaj dekletom tole presenečenje. Ko so se zbrale v konferenčni sobi, jih je tam pozdravila skupina nekdanjih učenk. Vsaka izmed njih naj bi jim dala kratko predavanje o svojem poklicu v krščanski luči. Prva je govorila č. m. Joseph, prva thailandska uršulinka, ena prvih učenk v Mater Dei, 9 let naša provincialka. Govorila je o redovnem poklicu na splošno in nato o redovnem poklicu, kot je naš: z dobrim delom časa, posvečenem molitvi in duhovnemu življenju, in pa apostolskemu delu vzgoje. Po nekaj minutah je obmolnila in dekleta so začela zastavljati vprašanja, sprva plaho, nato bolj korajžno: kako ste vedeli, da ste imeli poklic, ali Vam je bilo hudo pustiti Vaš dom... ali ste srečni? ...kaj pa one druge nune za mrežami (karmeličanke)...

Nato je besedo povzela gospa Nanthiya, nekdanja učenka, ki je v Mater Dei končala najvišji razred in nato državno univerzo. Njen zaročenec je najprej sprejel sv. krst in nato sv. zakon. Imata lepo idealno družino štirih hčera in sedem dečkov. Najstarejša hči zdaj študira na uršulinski univerzi (College) v New Rochelle, New York. Zadnja deklica, zelo šibkega zdravja je v našem otroškem vrtcu, najmlajši član družine še komaj kobaca. Gospa Nanthiya je povedala našim dekletom nekaj skrivnosti srečnega družinskega življenja. Sreča v zakonu je zgrajena na žrtvi matere in žene. Dom je njeno svetišče, njeno srce je altar in žrtev njeno življenje. Na koncu njenega zaupnega govora vprašanji ni hotelo biti konec. Jasno je bilo, da bo ta poklic zavzel večino.

Naslednja je plaho začela govoriti izvežbana bolničarka Angela Kalaya, nečakinja gospe Nanthiye. Starejša in bolj bolehná sestra g. Nanthiye ima sedem otrok: prvi je duhovnik redemptorist, druga je profesorica francoščine na državni univerzi, Kalaya je izvežbana bolničarka z diplomom iz Združenih držav, mlajši bratje in sestre se še pripravljajo na poklic. A sestra, ki sledi Kalayi, je že napravila svete obljube v redovni družini. Kalaya je govorila o poklicu bolničarke s prepričanjem, a na svoj plah, skromen način. Vprašanja so pokazala, da se večina naših deklet tega poklica žal boji. Mnoge nadarjene bi rade postale zdravnice, a bolničarke ne. Vendar so jih besede gđč. Kalaye vendarle prepričale o važnosti tega poklica in o lepoti žrtve za ženo, katere dolžnost je biti mati, lajšati bolečine, celiti rane, negovati, hraniti, braniti.

Zadnja je govorila gospa profesorica Suikiang Saisamorn Miriam, nekdanja učenka in učiteljica v Mater Dei, z univerzitetno diplomom iz Združenih držav, je zdaj profesorica na angleški šoli redemptoristov tu v Bangkoku. Bolj navihana učenka je bila Kitajka Suikiang, ki je hotela imeti thaisko ime Saisamorn—Vez ljubezni, in krstno ime Miriam, kot ena misi-ionark v Mater Dei, ki ji je pomagala do vere in krsta. Miriam je edini katoliški član svoje številne kitajske družine. Njen kratki govor je bil poln

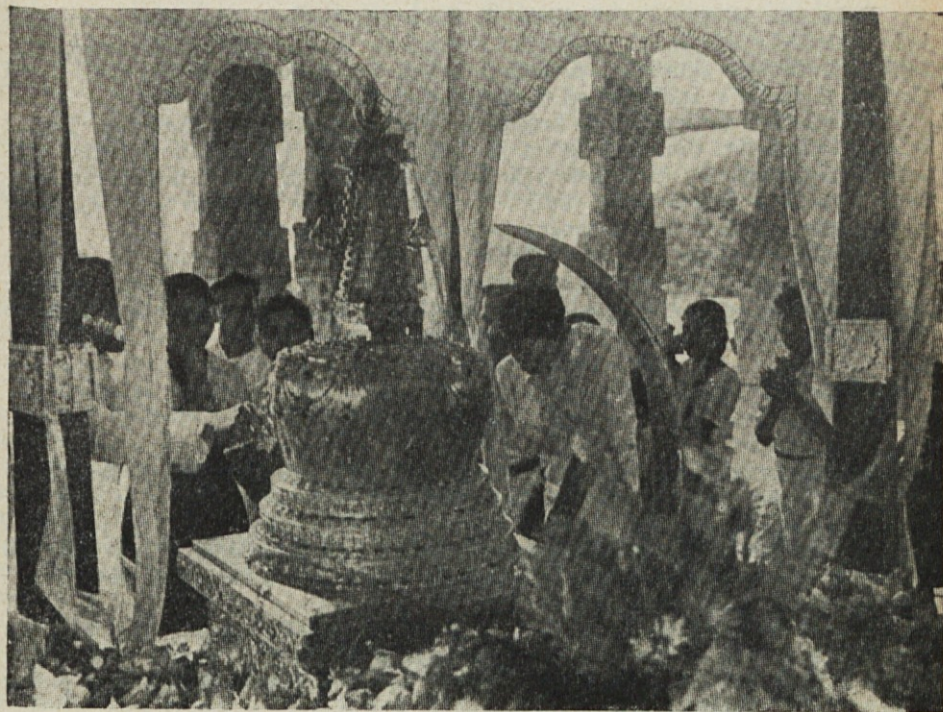
šal in smeha, pa tudi klenih resnic. Kdor hoče poučevati, mora ljubiti in ceniti pouk in zlasti otroke, ki so njegov zaklad, njegovi „mali“, vsak ali vsaka posebej. Ploha vprašanj, ki so sledila, so bila vsa bolj osebnega značaja in so se nanašala bolj na preteklost kot na sedanost in na bodočnost.

Samo glavni ženski poklici so bili zastopani na tej debati, ki je vse prehitro šla mimo. Dekleta so zamišljeno odhajala k počitku. Je bilo li mogoče prav brati njih misli?

„Lepo je biti mlado krščansko dekle v naši lepi, pa nekatoliški deželi, a živeti po katoliških nazorih ni tako lahko. Te simpatične nekdanje učenke moje šole, se zdi, so lepo uspele. Bog daj, da jim uspe do konca! In jaz? Sebična sem, plaha, vase zaverovana... A tele duhovne vaje so me predru-gačile. Prepričale so me o moji slabosti. Kako daleč sem od ideala! Poka-zale so mi pa tudi, kje je luč, moč, energija zame... V veri v Boga, v nje-govi vdani službi, v življenju, tesno združenem s Kristusovim v Njegovi Cer-kvi. Tu mi je pot odprta do velikega uspeha in zmage, moje življenje bo kot lepo rožno drevo, polno žlahtnih cvetov... in sadov... v prid ne samo meni, ampak moji sedanji in bodoči družini, mojemu narodu, vsemu človeštvu, Kraljestvu božjemu na tem svetu in v večnosti.“

Marija Frančiška Novak, O. S. U.

V budističnem templju...



KRŠČANSTVO V INDIJI

Indija je dežela razsežnosti in raznolikosti. Komaj bi našli kakšno veroizpoved ali verovanje, ki ne bi uspevalo na njenih tleh. Stoletja skupnega življenja različnih ras in religij so iz raznolikih kultov in običajev ustvarila veliki okvir indijske enotnosti.

Krščanstvo je danes prav tako del indijskega preteklega in sedanjega življenja kot hinduizem ali islam. V državi živi ok. 11 milijonov kristjanov. To je skoro toliko, kot šteje celotno prebivavstvo Avstralije, in skoro dvakrat več kot celotno prebivavstvo Danske ali Švice.

V Indiji so kristjani tretja največja skupnost; več je le hindujcev in muslimanov in vsi sikhi, budisti in jaini skupaj jih po številu samo malo presegajo.

Pomembnost kristjanov v Indiji je še večja kot njihovo število. Kratek pregled zgodovine krščanstva s posebnim ozirom na delovanje krščanskih misijonarjev v Indiji naj dá predstavo o obsežnosti in važnosti krščanskega prispevanja k obogatitvi indijskega življenja in dvigu indijske družbe.

Stare vezi

Dokazana je zmotnost trditve, da so Indiji prinesli krščanstvo evropski kolonizatorji v 16. in 17. stoletju. Krščanske vezi z Indijo so mnogo starejše. Krščanska skupnost, pripadajoča eni od najstarejših Cerkva, sirske Cerkvi, je živeła v Indiji že od drugega stoletja po Kristusu.

Po zanesljivem izročilu je krščanski evangelij prinesel v Indijo sv. Tomaž že ok. l. 50 po Kr. Domneva se, da je apostol pristal v Cranganore, tedaj cvetočem pristanišču na indijskem južnem obrežju, in da je ustanovil vrsto cerkvenih občin po južnem delu Indije. Na kraju, kjer je pokopan — v Mylapore v Madrasu — stoji zdaj mogočna, njemu posvečena cerkev.

Katoliški misijonarji so v Indiji delovali v 13. in 14. stoletju, a spreobrnjenci so bili maloštevilni, tako da ni bilo mogoče ustanoviti stalne krščanske skupnosti. Leta 1500 je bilo kristjanov v Indiji samo 60.000; naseljeni so bili skoro izključno po južnih obrežnih pokrajinah.

Bili so miroljubni

Tam, v mestih, kot so Quilon, Calicut in Tuticorin, so živeli v miru in v skladu s svojo vero; hindujski in muslimanski udje skupnosti so jih spoštovali in burna, često nasilna politika tiste dobe jih ni vznemirjala.

Z da Gamovim odkritjem plovbe v Indijo okoli Afrike l. 1498 se je odprla pot za številne krščanske misijonske družbe in njihovo delo v Indiji. Često so jih vodili možje, ki so se odlikovali z vero v bodočnost krščanstva in s predanostjo v službi človeštva.

Med zgodnjimi krščanskimi misijonarji, ki so stopili na indijska tla, je bil znamenit sv. Frančišek Ksaverij; začel je svoje delovanje v Indiji l. 1542, najprej v krajih pod portugalskim vplivom v obalnih predelih, potem v notranjosti proti severu.

L. 1580 je več jezuitskih duhovnikov obiskalo dvor mughalskega cesarja Akbarja v Fatehpur Sikri blizu Agre v severni Indiji. Bili so deležni zelo vpljudnega sprejema in naklonjenosti. Potem so jezuitje ok. 200 let vzdrževali bolj ali manj stalen misijon na mughalskem dvoru. Dasi število njihovih spreobrnjenecv ni bilo zelo veliko, je njihov vpliv na mughalske kralje in sveto-vavce gotovo pripomogel pri oblikovanju širokega obzorja in strpnosti do vseh ver, kar je bilo značilno za mughalsko politiko zgodnje dobe.

V času dvestoletne britanske vlade v Indiji (1751 - 1947) se je krščanski vpliv še razširil in poglobil. Obdobje je imelo pečat dveh področij, ki sta krščanstvu omogočili, da se je trdno vraslo v indijski družbi. Prvo teh področij je bilo pionirsko delo krščanskih misijonarjev za napredek vzgoje in zdravstva; drugo znamenje je bila rast domačih krščanskih cerkvenih občin, ki so jih vedno bolj upravljali Indijci.

Plodovito delovanje

Širjenje krščanstva v Indiji v zadnjih 200 letih ima svoj vzrok predvsem v izvrstnem delu krščanskih misijonarjev, tujih in indijskih, na področju šolstva in ljudskega zdravja. To delo je res izredno po velikanskih pionirskih naporih in po duhu samoodpovedi in službe, ki je te napore vzdrževal. Del zaslug za uvedbo zahodnega načina vzgoje in modernega sistema medicine v Indiji gre brez dvoma pionirskemu ubadanju krščanskih misijonarjev.

L. 1830 je Aleksander Duff začel s šolo, ki se je razvila v Škotsko cerkveno višjo šolo v Kalkuti. John Wilson, ud škotskega misijona, je pričel s podobnim vzgojnim delom l. 1832 v Bombaju; iz tega je nastala Višja šola Wilson. Madraška višja šola, ena najstarejših vzgojnih ustanov v Indiji, je zrasla iz šole, ki jo je uvedla neka misijonska družba l. 1837.

Med ostalimi velikimi vzgojnimi zavodi, ki so jih ustanovili krščanski misijonarji v drugi polovici 19. stoletja, je omeniti Višjo šolo sv. Janeza v Agri, Višjo šolo sv. Štefana v Delhi, kjer je začel svoje delovanje C. F. Andrews, veliki prijatelj Indije in tesni sodelavec Mahatma Gandhija in Tagora.

Državna podpora

Število velikih in majhnih krščanskih vzgojnih ustanov je v prvi polovici 20. stol. naglo raslo. Po dosegu neodvisnosti je vzgojni program krščanskih misijonskih družb v Indiji dobil novo spodbudo v velikodušni vladni politiki in v finančni in drugi pomoči, ki jo nudi država.

Danes je v Indiji samo pod katoliškim vodstvom skoro sto višjih in nad tisoč ljudskih šol. Prav toliko vzgojnih zavodov je pod upravo nekatoliških družb.

Podobno občudovanje vzbujajo posledice misijonskega dela na torišču zdravstva in iztrebljenja bolezni. To delo so kristjani opravljali ne le v velikih misijonskih bolnišnicah, ki jih danes najdeš v vsakem večjem indijskem mestu, temveč tudi v oddaljenih in često nedostopnih vaseh, kjer pričajo mnoge manjše bolnišnice, dispanzerji in domovi za bolnike o človekoljubnosti krščanske Cerkve.

Dobrodelnost krščanskih misijonarjev je pokazala svoje učinke na različne načine. Eden od teh je bil hiter in nepretrgan porast števila kristjanov v Indiji. V 400 letih med 1500 in 1900 je njih število naraslo od 60.000 na 3.000.000. Po štetju l. 1961 je bilo kristjanov v Indiji 10,498.077. Danes jih bo okoli 11 milijonov.

Omembe vredno je, da je po osamosvojitvi število kristjanov raslo ne le absolutno, temveč tudi v razmerju do celotnega prebivavstva države. Po štetju l. 1951 je bilo razmerje kristjanov do vsega prebivavstva 23 proti 1.000; l. 1961 je doseglo 24/1.000.

Nagla indianizacija

Enako pomembna je hitra indianizacija krščanske Cerkve v zadnjih letih in rastoči pomen indijskih kristjanov v hierarhiji. Da se omejimo na katoliško Cerkev: l. 1935 sta bila med 9 nadškofi samo dva Indijca, ostali so bili tujci. L. 1961 je bilo od 15 nadškofov 13 domačinov. Indijskih duhovnikov je bilo l. 1955 3.500, l. 1961 pa že 4.500. Istočasno je število tujih duhovnikov padlo od 2.235 na 2.100.

Danes se v Indiji ustanove, ki vežbajo in usposablajo Indijce za duhovništvo in za misijonsko delo na raznih področjih. V zadnjem času prihajajo v te ustanove na vzgojo tudi kleriki s Ceylona, Burme, Tailandije in nekaterih afriških dežel.

Tako je vedno več Indijcev, ki zmorejo v svojih cerkvah prevzeti delo, ki je prej bilo skoro izključno v rokah tujih misijonarjev. Te kličejo zdaj v Indijo le za otroke, kjer ni lahko dobiti indijskih misijonarjev s potrebno poklicno ali tehnično izobrazbo.

Kako močno se je zaobrnil stari tok, kaže dejstvo, da sedaj indijske cerkve pošiljajo svoje misijonarje v tuje dežele, celo v Avstralijo in Brazilijo. Rastoča važnost indijskih kristjanov v svetovni krščanski skupnosti se je lepo pokazala l. 1952, ko je bil tedanji bombajski nadškof Valerian Gracias imenovan za kardinala rimske Cerkve. Cela država se je razveselila časti, izkazane velikemu Indijcu.

Tudi v državi sami so kristjani dosegli podobno priznanje. V samostojni Indiji se kristjani uveljavljajo na raznih področjih javnega delovanja. Odlični kristjani sede v indijskem parlamentu in imajo nekatera vplivna in ugledna mesta v vladi. Več kristjanov je že bilo ministrov, npr. Rajkumari Amrit Kaur in dr. Ivan Mathai; Maharaj Singh je bil guverner, o. Jerome D'Souza je državo zastopal v inozemstvu.

Biblične zgodbe in krščanske teme so pogoste v indijski umetnosti in leposlovju. Mnoge brošure in periodični listi, ki zastopajo različne odtenke krščanskega nazora, so del svobodnega in vplivnega tiska v državi.

Vpliv na indijsko duševnost

Vpliv krščanstva v Indiji torej ni omejen le na rastočo krščansko skupnost. Krščanski vzgojni zavodi so bili dolgo časa edini nosilci zapadne vzgoje v Indiji in so odločilno prispevali k temu, da je krščanska misel dobila krepak položaj med izobraženci. Številna gibanja za širjenje prosvete in reforme šolstva, ki so nastala v Bengaliji in drugod v zadnjih desetletjih prejšnjega in prvih desetletjih sedanjega stoletja, dolgujejo marsikaj delovanju krščanske vzgoje na indijsko miselnost.

Mnogi odlični Indijci te dobe so prišli pod vpliv krščanskih nazorov. To je opaziti v življenju in uspehih voditeljev, kot so bili radža Ram Mohan Roy, Rabindranath Tagore in Mahatma Gandhi, pa tudi v odklanjanju nasilja, ki ga je Gandhi vtisnil kot značilnost indijskemu boju za neodvisnost.

Med borci in voditelji v tem boju so zastopane vse skupine, tudi kristjani. Ko se je 15. avgusta 1947 z uspehom zaključil, so se samostojnosti z



Vrste domačega indijskega klera na evharističnem kongresu v Bombayu.

ostalim prebivavstvom veselili tudi kristjani. Njihovo stališče do indijske svobode je razvidno v izjavi, ki jo je tik pred proglasitvijo neodvisnosti podala konferenca katoliških škofov Indije. Izjava je pozvala vse kristjane, „naj svoji domovini dado, kar je v njihovi moči; naj služijo kot vez edinosti med skupinami, ki bi jih delilo sumničenje ali nesloga, in naj izkoristijo vsako priložnost, da pospešujejo čut edinosti in solidarnosti, da bo tako med vsemi vladal mir, bratska ljubezen in blaginja.“

Laična demokracija

Izjava je poudarila, da morajo biti indijski kristjani „združeni s številnimi elementi svojih sodržavljanov v naporu in odločitvi za veliko in cvetočo državo, vredno svoje stare kulture in slavne preteklosti.“

9. decembra 1948 se je sešla ustavodajna skupščina, da sestavi ustavo samostojne Indije. Zastopane so bile vse skupine, tudi kristjani. Ustava je opredelila Indijsko republiko kot laično demokratsko državo.

„Laična država — tako je napisal Nehru 9. avgusta 1954 — ne pomeni države, ki bi zametala vero kot tako. Pač pa pomeni svobodo vere in vesti.“ Ob drugi priložnosti je rekel, da izraz 'laičen' ne pomeni, da bi „vera prenehala biti važen činitelj, v zasebnem življenju posameznikov. Pomeni, da

država in vera nista povezani. Predsavlja osredni nauk sodobne prakse: ločitev države od vere in vsestransko zaščito vsake vere“.

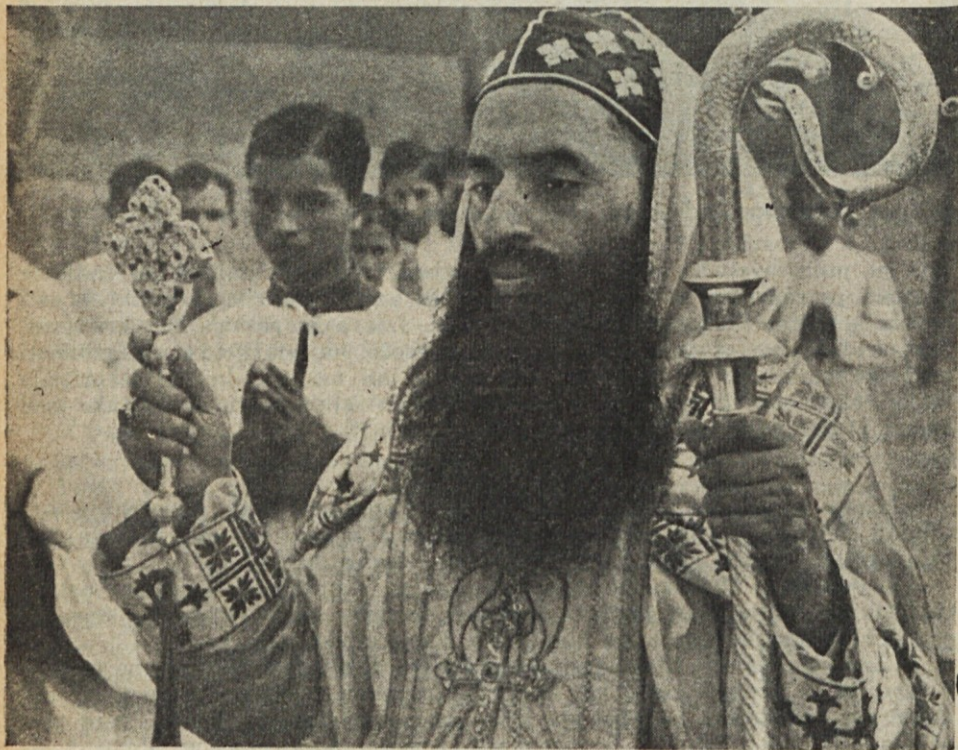
Nedvoumno stališče

Stališče Indije glede pravice vsakega posameznika do svobodnega in neoviranega izvrševanja verskih predpisov je nedvoumno. To, kar jamči lastnim državljanom, brani tudi pripadnikom drugih narodov. Indija je odločno podprla Združene narode v njihovem proglasu verske svobode mišljenja, vesti in vere; ta pravica vključuje pravico menjave svoje vere ali prepričanja in pravico, da vsakdo sam ali z občestvom, javno ali zasebno izpoveduje svoje versko prepričanje z učenjem, delom, bogočastjem in obredi.“

Varni v tej svobodi gredo indijski kristjani v novo dobo dela in napredka, ki se je začela z državno samostojnostjo; uživajo spoštovanje in strpnost, ki jim jo, tako kot pripadnikom drugih ver, zagotavlja laična država; odločeni so sodelovati pri gradnji močne in edine Indije; pri tej skupni nalogi se zavedajo priložnosti, da dajo v največji meri svoj edinstveni prispevek.

(*Weekly India news*, III. letnik, šte. 36 [25. decembra 1964, str. 5].
Tednik izdaja indijsko poslaništvo v Washingtonu.)

Južnoindijski škof Mar Gregorios, malabarskega obreda, en Evhar. kongresu



ANGOLA V ZAHODNI AFRIKI

Angola se razteza od Konga na severu v dolžini 1600 km proti južno-zahodni Afriki. Na vzhodu meji na severno Rodezijo in Kongo - Léopoldville. Ozemlje, ki meri 1,250.000 km², ima po zadnjem štetju (1960) le 4,830.000 prebivavcev, razcepljenih v več narodnostnih skupin z nad 50 jeziki in dialekti. Bogastvo zemlje so začeli izkoriščati šele zadnja leta s poljedelstvom in rudarstvom. Stalno rastoči izvoz obsega kavo, kakao, les, bombaž, diamante, zlato, mangan, železno rudo. Pristanišči Lobito in Benguela sta obenem tudi izvozni točki za rudnike Katange in Rodezije. Edina transafriška železniška proga vodi iz Benguele v portugalsko pristanišče Beira na vzhodni obali.

150.000 portugalskim naseljencem se vsako leto pridruži ok. 12.000 rojakov iz ubožne matične države. Rasnih pregraj v Angoli nikoli ni bilo. Novi zakon pozna tu le bele in črne, evropske in afriške Portugalce. Portugalska si je od nekdanj zastavila nalogo, da tu zgradi politično in kulturno etnotno državo obeh ras.

Krvavo prebujenje

Še 1960, v „letu Afrike“, so veljala portugalska ozemlja v Afriki za otoke miru sredi vetrov političnih sprememb. Vendar so zlasti misijonarji opozarjali na nemir med domačini. Škofje so v pastirskih pismih opozarjali na družbene pomanjkljivosti, kot so zloraba delovne pogodbe, prenizke plače, nezadostno šolstvo.

15. marca 1961 se je po vsem severnem predelu začel teror. Nahujskane tolpe iz sosedne države so premagale obmejne straže, nato pa krvoločno pobile vse belce, ki so jih dobile v roke. Izdivjale so se nad ženami in deklicami, potem pa jih razmesarile. Angleški poročevalec Hugh Kay je to divjanje označil za neprimerno bolj grozno kot divjanje Mau - Mau v Keniji. Enake usode kot belci so bili deležni tisoči črncev, posebno poljedelski delavci srednje Angole in katoličani na severu. Tako je med tuljenjem: „Pobijte ga, katoličan je!“ umrl italijanski kapucin Angelo Graziani s katehistom Tiburcijem.

Črnski vojaki in poljedelski delavci so se upornikom krepko postavili po robu, prav tako beli naseljenci. Kmalu so prišla ojačenja iz Portugalske in vzpostavila red.

Ozadja

Danes se dá z gotovostjo reči, da to divjanje ni bil ustanek domačega prebivalstva. Voditelji so že dolgo živeli v inozemstvu, tako npr. sta imela Roberto Holden in Mario Pinto de Andrade (brat duhovnika Joahima Pinto de Andrade, ki se je proti škofovim navodilom vmešaval v politiko) svoj glavni stan v Léopoldvillu in v Conacry (Gvineja). Uporniki so prejeli pomoč največ iz vzhodnega bloka; s tem pa še ni rečeno, da je bilo vse skupaj pravo marksistično gibanje. Prebivavci na severu države so bili prisiljeni k sodelovanju s teroristi. Seveda so nekateri simpatizirali, kot je to povsod v Afriki, z osvobodilnim gibanjem, predvsem skupina izobražencev v Luandi. Del Portugalcev je v opoziciji proti lizbonski vladi; njihov vzor bi bila Brazilija v Afriki.

Rodomor, ki so ga Portugalsko obtožili mnogi Afričani in ameriški metodisti, se ni dal dokazati, pač pa je več tisoč črncev padlo kot žrtev spora med

raznimi skupinami upornikov. Raziskovavna komisija Mednarodne delavske organizacije je vlado oprostila tudi obtožbe prisilnega dela. Dognala je, da so bile uvedene temeljite reforme v določila o pogodbenem delu in da so bile prejšnje zlorabe delavcev v nasprotju s postavami. Združeni narodi so Portugalsko pozvali, naj vse stori, da dobi Angola čim prej samoupravo.

Vera in politika

Škofje so duhovščini prepovedali aktivno strankarsko politiko kot škodljivo odrešilnemu poslanstvu Cerkve, grajali pa so vsako krivico v družabnem in političnem življenju. Pač pa je preiskava dognala, da so se pripadniki različnih protestantskih sekt v precejšnjem številu udeležili upora. Najbolj glasen vrišč proti „nečloveškemu postopanju Portugalcev“ so zagnali ameriški metodisti. Iz dokumentov pa se je dokazalo, da so nekateri protestantski misijonarji nasvetovali udeležbo pri uporu in da so v svojih misijonskih tiskarnah izdelovali vladi sovražne lepake. En ameriški misijonar je pobegnil v tujino, štirje pa so bili izgnani. To protiportugalsko razpoloženje protestantskih misijonarjev sega že v prejšnje stoletje, ko še nihče ni bil „protikolonialističen“, marveč je šlo le za to, kdo bo tod gospodoval.

Že v skupnem pastirskem pismu 13. oktobra 1957 so škofje Angole in Mozambika pokazali potrebo nujnih socialnih reform, ki naj tudi v praksi dadó vsem enake človečanske pravice. Po uporu l. 1961 so angolski škofje pozvali k spravi in odpuščanju. Mozambiški škof je oktobra 1961 poudaril, da mora Cerkev zdaj pomnožiti misijonarje in uvesti moderne metode tudi v najbolj zakotnih krajih.

Pomanjkanje duhovnikov se deloma razlaga s tem, da Portugalska ni omejila število tujih protestantskih misijonarjev, pač pa tujih katoliških. Ovira za misijonsko delo je tudi latentni antiklerikalizem mnogih portugalskih uradnikov.

Naloga Portugalske je, da mobilizira vse misijonske sile, da zbudi mnoge prave misijonske poklice. Nikakor pa se ne sme vzdrževati napačna (patriotsko-verska) romantika preteklih stoletij. „Ta romantika je danes herezija!“

Plodovi trpljenja

Pogodba s Portugalsko o misijonih l. 1940/41 je bila Cerkvi v Angoli v velik blagoslov. Tedaj so tu šteli 1,150.000 katoličanov in 110.000 katehumenov v 4 škofijah. Odtlej sta bili ustanovljeni dve novi škofiji: Malanje (1957) in Vila Luso (1963). Po zadnjem štetju je v Angoli danes 1,524.832 krščenih katoličanov in 269.958 katehumenov. Ta „prihajajoča Cerkev“ krstnih kandidatov narašča posebno, odkar se je ojačilo misijonsko delovanje med zdravimi prebivavci osrednje visoke planote in na jugu. V škofijah Silva Porto in Vila Luso (ki se je od prejšnje šele pred kratkim odcepila) se je večina misijonov pričla šele po letu 1950. Kot novost za Angolo je omeniti dva kontemplativna samostana. Pred kratkim je odprlo v Luandi svojo hišo 16 karmeličank iz različnih samostanov po Španiji. Že nekaj let pa delujejo v Beli Visti pri Novi Lisboni reformirani cistercijski (trapisti) iz španskega samostana S. Isidoro iz Dueñas. Predvsem pa skuša Cerkev povsod poživiti socialno in vzgojno delo. Za to pa je potrebno obilo laičnih sodelavcev; brez njih bi ostale brez haska odlično zasnovane reforme.

VERSTVA NA TAIVANU

Cerkev na Taivanu (Formozi) še vedno naglo narašča. L. 1964 je število katoličanov prekoračilo 300.000. Uradna statistika navaja 30. junija 312.236 vernikov, od tega 265.564 krščenih in 46.672 katehumenov. V tem letu je bilo krščenih 16.986 odraslih. Porast je bil nekoliko manjši kot prejšnja leta, ko je presegal 10%; v zadnjem letu je prišel na 8%. To pa je še zmerom veliko več kot letni porast celotnega prebivavstva (3,8%). Sredi l. 1964 so predstavljali katoličani že 2,6 % celotnega prebivavstva (12 milijonov).

Važneje kot število spreobrnjenecv je, mlade krščanske občine duhovno izoblikovati in misijonsko usmeriti. Treba jih je vzgojiti, da niso bili predvsem za to krščeni, da rešijo svojo dušo, temveč zato, da zavoljo Kristusa služijo Bogu v vseh bratih s tem, da so z življenjem, besedo in dejanjem Kristusovi pričevalci in le tako rešijo tudi svojo dušo. Tej nalogi je bila posvečena škofovska konferenca 7. in 8. aprila 1964 v Taipeiu pod vodstvom internuncija. Prvikrat so se tu sestali vsi škofje svobodne Kitajske.

Težko, da je podoba krščanstva kje drugje tako razbita kot na Taivanu. Nekdaj je bilo drugače. Katoliško misijonstvo se je začelo l. 1859; šest let kasneje so prišli kalvinistični presbiterijanci. Kdor je hotel postati kristjan, je imel izbiro zgolj med „zaspanim Rimom in napadalno Ženevo“, kot piše evangeljski Weltkirchen-Lexicon (Stuttgart 1960). Ta položaj se je bistveno spremenil, ko se je otok l. 1945 osvobodil japonske nadvlade in ko so 1949 prišli s celine milijoni kitajskih beguncev. Protestantov je danes po zadnjih podatkih (1962) 272.358. Od teh je 159.000 (danes že nad 175.000) pripadnikov „presbiterijanske Cerkve na Formozi“. Ostanek je razkosan v neštete sekte. To gotovo ni za nekrščanski svet nobeno trdno pričevanje. Na svetovni konferenci za „vero in organizacijo“ julija 1963 v Montrealu je dr. Lien Hwa-čan, docent na teološki šoli baptistov na Taivanu, izjavil, da je razcepljenost kristjanov „najbolj nesrečna stvar za krščanske misijone“.

Med protestantskimi skupinami vlada napetost. Samo presbiterijanci pripadajo Svetovnemu svetu cerkva, druge skupine ga odklanjajo kot krivoverškega. Niso redki primeri, da se protestanti zaradi preprirov med različnimi sektami končno obrnejo h katoličanom.

O razmerju med protestanti in katoličani piše betlehemeski misijonar o. Herman Brun („Betlehem“ 1944) iz Taitunga na vzhodni obali otoka: Do najbolj oddaljenih vasic je „medsebojno razmerje hladno, odklanjajoče, če ne celo sovražno... Razpor se kaže javno in pride tudi do kršenja dostojnosti... Razcep se ne omejuje le na vero in božjo službo, marveč prizadeva celotno vaško življenje. Mnogokje ni skupno življenje sploh več mogoče...“ Misijonarju je prišel v roko zvezek, v katerega si je neki presbiterijanec zapisoval opombe za poučevanje verouka. Stran za stranjo je najti obdolžitve katoliške Cerkve. Ni čudno, da se mnogi ljudje zaničljivo obrnejo stran, kadar srečajo katoliškega duhovnika.

V takem ozračju ne morejo uspevati poskusi za sodelovanje. O. Brun poroča, kako je pastor poskrbel, da je s svojim avtom prevažal 2 zdravnika

in 3 katehiste, da so povsod za 1 uro prehiteli katoliško sestro, ki je že prej obiskovala bolnike po družinah. O. Brun je zdravnikoma predlagal, naj s sestro sodelujeta, da bodo bolniki bolje postreženi. Pastorju to ni bilo po godu in odtele njegovega avta ni bilo več.

Misijonar Brun zaključuje svoje poročilo: „Kljub takim ponesrečenim poskusom ne smemo prenehati z naporji, da dosežemo edinost. Razklanost med kristjani je kriva neuspehov pri tolikih prizadevanjih za širjenje vere. Je pohujšanje, ki ga je treba odstraniti, če naj naše oznanilo pridobiva zaupanje. Sveto pismo bi vzbudilo večje zaupanje, če ga poganom ne bi dajali v protestantski in katoliški obliki, marveč v skupnem prevodu. Mnoge dobrodelne akcije krščanskih misijonov izgublajo prepričljivost, ker jih zaradi razcepljenosti zlorabljaajo za versko konkurenceno in pridobivanje.“

Vendar se pojavljajo znaki sodelovanja med krščanskimi skupinami. Kardinal Tien je 3. marca 1964 na nekem zborovanju v Taipehu povabil protestante k skupnemu delu v socialnih akcijah; prav tako jih je pozval, naj povedo svoje mnenje o prizadevanjih koncila za zedinjenje. Drug primer: Protestantska katehistična šola je na povabilo škofa Čeng Tien-sianga v Kaohsiungu obiskala tamošnjo katoliško cerkev. V Taipehu delujeta skupno katoliški dobrodelni odbor in protestantska „Krščanska služba“ pri pouku ljudske umetnostne obrti in vodita skupno prodajalnico igrač.

Poskušajo se celo srečanja med kristjani in vernimi nekrstjani. 15. marca 1962 so organizirali sestanek Družbe za prijateljstvo med verstvi (Interfaith amity) v Taipehu. Družba je nastala l. 1943 in med ustanovitelji sta bila nadškof Yüpin iz Nankinga in muslimanski general Pei Čung-ksi. Sestanka v Taipehu so se razen nadškofa udeležili tudi en „živeči Buda“, en muslimanski vodja in en protestantski pastor. Namen Družbe je sodelovanje vseh verstev v obrambi pred brezbožnim komunizmom.

V pokrajinskem muzeju v Taipehu so od 8. do 15. oktobra 1964 priredili versko razstavo, na kateri je bilo zastopanih 7 verskih skupnosti: katoličani, protestanti, budisti, muslimani, taoisti, Hsuan-Yuan (krajevna religija, ki se ima za najstarejšo na Kitajskem) in Li, razumarsko verstvo. Vsak dan je razstavo obiskalo ok. 15.000 ljudi.

Vse kaže, da daje 2. Vatikanski koncil nov pogon ekumeničnemu gibanju tudi na Taivanu. V Tainanu, središču taivanskega protestantizma, so protestantski voditelji obiskali škofa Lokuanga pred njegovim odhodom na koncil. Zagotovili so mu molitve svojih vernikov za uspeh cerkvenega zbora. Škof je po povratku govoril o koncilu v protestantskem semenišču v Tainanu, ki ga skupno vodijo presbiterijanci, baptisti in luteranci. Poslušalo ga je 30 pastorjev, 200 študentov in ugledni laiki. Po predavanju je Huang, rektor semenišča, prosil škofa, naj dovoli tam redne tečaje katoliške teologije, posebno mariologije. Tečaje bo vodil kitajski duhovnik dr. Gabrijel Ly, član katoliškega kulturnega društva Tseng-hsiang; predavanje bo dvakrat na teden. Tudi na vzhodni obali, kjer so nasprotja med katoličani in protestanti posebno huda, se je v zadnjem času vzdušje izboljšalo. Eden od znakov za to je dvournno predavanje o koncilu, ki ga je na povabilo protestantskega pastorja imel o. Poupon skupini pastorjev in katehistov.

Misijonar Obala piše -- in prasi

Dragi prijatelji!

Ne poznamo se še — to je naše prvo srečanje.

Vem pa, da zasledujete, ljubite in podpirate misijone, in to je, mislim, dovolj, da se čutimo prijatelje in smo si ob tem prvem srečanju blizu. Vi poznate misijone, to pot pa vam hočem tudi jaz kaj povedati; vam bo morada ugajalo, meni bo za trdno v veliko uteho: za hip se ne bom več počutil samega.

Vsi občutijo neko neudobje, kadar stopijo v nov svet. To ste doživeli vi in se je pripetilo meni kljub petnajstim letom študija in priprave. Vse se zdi novo, ker je v v resnici vse novo. Navade, običaji, jezik, predvsem jezik!

En teden po prihodu so me poslali v ta misijon — Irole. Ne bi si upal reči, da je bil prvi mesec hud, res pa je, da se mi je včasih zazdelo, da sem v Afriki, medtem, ko sem bil v drugih trenutkih drugod, kajti drugod so bile moje misli, drugod je bilo vse to, kar sem zapustil. Prve dni sem vse poslušal, a sem za vse imel isti in edini odgovor: smehlajaj. Ponoči sem malo spal, ker so lajali psi in je veter pobiral opeke.

Zdaj ni minil le prvi mesec, marveč jih je prešlo sedem. Vse je, kot da bi si nadelo drugo obličje — bolj prijetno, lepše, dražje.

Dolga pota v naselbine pod žgočim soncem se zde lažja, saj moreš povsod najti ljudi, ki te pozdravljajo, vprašujejo za svet, pomoč, žele blagoslova.

Naj bo nedelja še tako utrudljiva, vendar ni utrudljiva, ker spoveduješ po kaki dve urici, pa mašuješ in pridigaš in je toliko ust, ki te zavzeta poslušajo. Celo misel ne utegne več poleteti v svojo deželo, k svojim dragim, zakaj čez dan je tisoč opravkov, zvečer pa zmerom kakšen bolnik, ki zahteva tvojo navzočnost, ali kakšen spokornik, ki hrepeni po miru in se hoče smejati kot toliki, ki so v milosti.

V tem času sem doživel mnogo stvari. Moj misijon je raztresen, ljudje žive v kočah in z njivico sredi neizmerne pustinje, neobdelane, ker ni vode. So dobri in sočni ljudje in se zadovolje z malim.

Otroci so lepi, prikupni in veseli, tudi če jedo enkrat na dan.

Še se mi stisne srce, če se spomnim prvega obhajila — s polovico srajce. In kdo se ne spominja prvega obhajila? Je to najlepši dan. Dandanes se po zunanem blišču bliža slavljenju poroke.

Tudi tu ostaja dan prvega obhajila najlepši, a z drugega gledišča, dejal bi, bolj pristen in preprost. Otroci pridejo v misijonišče en teden prej za bližnjo pripravo. In kako se uče! Vedo, da bo na koncu majhno izpraševanje. Res je, da se mi upira, če moram koga pri izpitu zavriniti, a če ne znaš... potrpi, bo šlo pa prihodnje leto, za sedaj se več uči in bodi korajžen.

Lepo je gledati fantiče, kako tekajo po dvorišču v svojih capah ali v hlačkah in srajci, ki jih je gotovo ded zapustil očetu, oče pa sinu. Vendar nikoli nisem videl tako srečnih dečkov, veselih tudi kosa polente in nekaj listov zelenjave, ki jih nudi misijonišče. Doma se mogoče morajo zadovoljiti z malo polente in nekaj slane vode.

Najlepše je na predvečer. K maši pridejo fantiči od vsepovsod. Takoj so med sabo pomešajo, in kako boš spoznal tiste, ki gredo k prvemu obhajilu? Zaman bi jih skušal odločiti in jih obdržati v cerkvi skupaj, zakaj božja hiša

je majhna in red zveni njihovim ušesom kot beseda — prikazen. Ko bi oblekli prvoobhajance drugače, dobro; tako pa so z onimi čisto enaki. Sestra je pogruntala: vsakemu obesimo za vrat svetinjo. Sijajno! Samo kje dobiti toliko svetinj? Prav, pa naj bo vrveca. Res so imeli naslednjega dne vsi vrat ovit, nekateri s trakom, drugi z bombažem, nekateri rdeče barve, drugi bele; sedli so v cerkvi v prve klopi in bili resni in spokorniški.

Starši? Mogoče bo do običaja njihove navzočnosti še prišlo; dejstvo je, da so mnogi pagani, drugi v letih, spet drugim se je težko povzpeli na grič. Tako so dečki sami; sami, pa srečni, da gredo k prvemu obhajilu, in srečni, ker vedo, da se jih spominja toliko ljudi, ki žive daleč, pa mislijo na misijone in še posebej nanje, na slavljence. Predstavlajte si, da se je kljub vsem znakom nekaterim posrečilo v brk pazljivosti približati se ograji, dasi niso bili pripuščeni k obhajilu. Morda je bil kdo od tistih, ki zaradi zakona, da pade, kdor ne zna, niso hoteli biti manj kot njihovi srečni tovariši in manjkati pri evharistični pojedini.

Tak je bil dan prvega obhajila. Zdaj vem, da moreš biti srečen tudi s kosom srajce na najlepši dan svojega življenja.

Zelo me je ganil duh trpljenja teh ljudi: kako znajo prenašati bolečino.

Morali smo zgraditi hišico, kjer naj se zbirajo matere, ki imajo voljo, da se nauče nekoliko šivanja in drugih stvari. Edina ovira za zidanje je bilo nekaj evkaliptov. Treba jih je posekati! Bila je igrača, imeti opravka s takimi zvermi. Vse je šlo dobro, dokler se ni eno od posekanih dreves oprlo na drugo. Da bi ga lažje porinili stran, smo ga začeli sekati više. Sekal sem jaz, dokler ni prišla dekle z vodo. Majhen odmor, štiri besede, pa hajdi znova na delo! Na vrsti sta bila dva brata: Pavel in Paskal. Mojo sekiro je zgrabil Paskal, pa ni utegnil dvakrat udariti, ko je drevo nenadoma zdrsnilo. Odskočil je, pa ne zadosti; deblo se mu je zvalilo na nogo. Ni zajokal, niti ni potožil, samo prosil je, naj ga rešimo. A kako? Z rokami ni bilo mogoče, niti traktor ni zalegel. Morali smo torej presekat deblo nad nogo, da ga osvobodimo. Ni krvavel — nikdar nisem še videl česa takega —, vendar je bila noga pod kolenom vsa zmečkana. Takoj je prišla sestra in mu vbризgnila injekcijo, pa ni bilo ene tožbe, tudi potem ne, ko smo ga naložili na avto. V bolnišnici so mu morali odrezati nogo.

Bila je nesreča, res je, a jaz sem tistega dne mislil na toliko reči; morda se ob večji previdnosti in pazljivosti ne bi zgodilo. A po dogodku so vsa uganjanja dobra, in pa — kdo bi to mogel predvidevati? Zahvaliti se moramo Gospodu; šlo je kar dobro, lahko bi se končalo slabše in danes bi mogel biti tudi jaz brez noge.

Hiša je zdaj dograjena; lepa je in že je v nji nekaj žensk; zahtevala pa je njegovo nogo, nogo Paskala, tega našega dragega in pogumnega fanta, ki se mu je nepričakovano zaprla pot v bodočnost.

Misijonsko življenje je lepo, ni pa brez težav različnih vrst in obsega. Obiskovanje naselbin terja nekaj napora, a to me ne plaši; ko si mlad, se ne oziraš na nič takega. Toda vaščani, ki jih moreš obiskati enkrat na mesec, ali pa še to ne, sprašujejo vedno isto: „Oče, zakaj ne prihajaš bolj pogosto?“ Težko je obljubiti, ko pa veš, da ne boš mogel besedo držati; naselja so oddaljena in nogi sta komaj dve.

Večkrat sem mislil na rešitev, in ta bi bila avtomobil. Z njim bi se dalo ustreči vsem. Ali komu naj stegnem roko? Za zdaj rečem samo, naj potrpijo,



V misijonu o. Obale kopljejo za temelje nove cerkve.

morda bo kak dober in velikodušen človek poslal potrebne novce, pa naj bi bilo tudi za staro vozilo, ki bi skrajšalo razdalje in prinašalo vsem tako zaželena zdravila.

Da, v tem hipu je treba misliti na cerkev. Že kaže na več straneh razpoke; oknice, za mravlje najljubši živež, in vrata so le še simbol, in kadar dežuje, puščajo dež. Tudi je poslopje premajhno za vernike; tisti, ki pridejo malo prepozno, se morajo zadovoljiti s prisluškovanjem pri oknih ali vzdolž zunanjih sten. Človek z žalostjo gleda te ljudi, ki prihajajo tudi po dve uri daleč k maši, potem pa ne dobe niti sedeža.

Prijatelji, ali mi ne morete pomoči?

Ne prosim vas podpore za avto, saj so moje noge mlade in dolge; prosim pa vas pomoči za cerkev, za Gospodov hram. Mnoge stvari so že pripravljene, na opeke bom mislil jaz — odrekel se bom spanju, da jih naredim in ožgem. Za delo so se prijavili verniki: vsak tri delovne dni. Vas pa prosim za vrečo cementa (stane le en dolar), ali za pocinjeno pločevino (3 dolarje). Ali mi boste odrekli en dolar ali tri dolarje?

Z božjo pomočjo in vašim sodelovanjem bomo skupno zgradili večjo cerkev, v kateri bo vsakdo imel svoje mesto in kjer se bo vsakdo spomnil na vas in bo za vas molil.

Poslovim se, se vam zahvalim in se vas spomnim kot dragih prijateljev, ki razumejo potrebe misijonov in znajo pomagati.

o. IVAN OBALLA
R. C. Irole, P. O. Box 389,
Iringa, Tanzania, Afrika

Žalostne in vesele iz Črne Afrike

POROČA O. EDI ROBERTS

Žalostne

Na predvečer druge predzadnje predpostne nedelje sta dva v Ameriki izdelana aeroplana, medtem ko so zamirale poslednje Aleluje, prigrmela čez mejo s Kongom in bombardirala več vasi v Ugandi. Protiamerikansko razpoloženje je eksplodiralo; afrikanski ponos je bil ranjen in najvišji oblastniki v deželi so skupno z množicami obsodili Amerikance in jim dali priložnost za deleženje v Kristusovem trpljenju.

V soboto 13. februarja je ministrski predsednik dr. Milton Obote govoril deželi po televiziji. Jutranji časopis je poročal, da je izjavil: „Če misli vlada Združenih držav, da more vladati svet s tem, da krši ozemeljsko nedotakljivost, potem moramo to noč vsi skleniti, da Amerika ni demokracija in da jo vladajo gangsterji.“ V torek se je velika množica razjarjenih Afrikancev zbrala pred ameriškim poslaništvom v Kampali, 80 milj od Masake. Odposlanstvo je predložilo proteste Ugande, v katerih so Amerikance pošteno ošibali z bolečimi očitki. Npr.: „Želja Amerikancev je, da izkoriščajo afriško bogastvo v korist finančnih pustolovcev in špekulantov Wall Streeta ki pripravljajo vojno, umore in človeško trpljenje.“ Kmalu so bile Združene države poplačane s prezirom, „ko so leteli kamni na njihovo poslaništvo“. Časopisno poročilo nadaljuje: „Med metanjem kamnov je neki Afrikanec sklatil ameriško zastavo. Na tleh so jo pograbili in raztrgali ob velikem odobravanju.“ Prepričan sem, da bi v razburjenosti te demonstracije večina znova izbrala Barabo, če bi sodobni Pilat razkačeni množici dal na izbiro Združene države in rdečo Kitajsko. „Proč z njim!“ so kričali mnogi, ko so predlagali, naj se izžene ameriški Oddelek miru.

Ko je ameriška zastava padla na tla, se zemlja ni stresla, tema ni pokrila cele dežele, skale se niso razpočile. Mogoče pa so se pri povratku domov nekateri trkali na prsi, mogoče se jim je zdelo, da so demonstranti šli predaleč in da Amerikanci niso zaslužili te žalitve. Jaz pa mislim, da so Združene države zaslužile tako postopanje in še več... oh, morda ne zato, ker podpirajo Čombeja ali ker zalagajo kongovsko vlado z letali, temveč zaradi vseh Wallacev v Ameriki; zaradi počasnosti, s katero Jug priznava pravice črncev; zlasti pa zaradi deleža Severne Amerike v preteklih krivicah suženjstva.

Šele potem, ko sem že nekaj časa živel med Afrikanci, sem spoznal strahotno zlo trgovanja s sužnji. Afrikanec ni bil kakšna zver, ki živi v džungli in jo lahko uloviš in prodaš. Afrikanec je bil deček, kot je Kjejun, ki z veseljem pleza čez ograde in se podi s starim gumijastim obročem; Afričanka je bila mati, kot je Leticija, ki nežno ljubi svojega otroka: Afrikanec je bil oče, kot je moj prijatelj Ndoli, ki rad vihti po cele dneve motiko in lopato za plačilo sedemdesetih centov, da tako vzdržuje svojih šest otrok. Afrikanec se smeji na izletu in joče na pogrebu. Pozna lakoto in utrujenost, občuti osam-

ljenost in ljubezen. Je človeško bitje... , je bil človeško bitje tedaj, ko so Arabci vdrlí v njegovo hišo, mu zvezali roke in noge, ga odtrgali od družine in prijateljev in ga v ladjah za sužnje prepeljali v Ameriko, kjer so ga včasih prodali za manj kot trideset srebrnikov. Ali je kaj čudnega, če v srcih mnogih Afrikancev tli razdraženost ali sovraštvo? Ali je kaj čudnega, če ta sovražnost ne izgine, ko pa jo razpihujejo poročila na prvi strani dnevnikov in podobe o nasilnih dejanjih proti demonstrantom za civilne pravice? Ali je kaj čudnega, če ta sovražnost v hipu izbruhne in bljuje pepel in lavo ob najmanjšem izzivanju? Marsikateremu Amerikancu se zadnje demonstracije v Kampali morejo zdeti nesorazmerne s „krivdo“ Amerike zaradi bombardiranja v obmejnem pasu; meni pa se zdi, da je te protiameriške demonstracije meriti ne ob sedanja izzivanja, marveč ob dolgo, zločinsko zgodovino socialnih krivic, ki jih je Amerika zagrešila proti črnecem. S tega stališča so bile protiameriške demonstracije v Kampali res nesorazmerne z izzivanjem, a v nasprotni smeri. Ne morejo se primerjati z zločini proti črnecem, ki jih je Amerika nakopičila.

Če so bili ljudje v Združenih državah razburjeni zaradi obtožb, ki so se dvigale proti njihovi državi, smo bili mi, ameriški duhovniki v Nasaki, zgolj razžaljeni. Naša čustva so bila ranjena. Je že nekaj let, kar hodimo po deželi in delimo dobrote. Prizadevali smo si, da podpremo reveža in pomagamo bolniku; slepcu in hromemu smo prinašali sveto obhajilo. Tedaj pa so se nenadoma, potem ko so poslušali svoje voditelje, ti isti ljudje vzdignili proti Amerikancem, poteptali njihovo zastavo in zavpili: „Proč z njim!“ Razumljivo, da smo bili užalosteni. Kristus je moral občutiti podobno, seveda globljo žalost, ko je slišal množico kričati: „Proč z njim! Križaj ga!“ To so bili isti ljudje, katere je ozdravljaval slepote, gobavosti, hromosti. Njegova čustva so bila ranjena.

S križa pa je Jezus tudi videl skupino pobožnih žena, ki so mu v Galileji služile. V njihovi nevzočnosti je našel nekaj utehe. V dneh protiameriških demonstracij nam je nudilo največjo uteho in potrdilo nekaj žena, ki stanujejo kakih šest milj od tod. Marjeta, Marta in druge so dvakrat ne teden peš prišle v Masako. Hodijo dve uri po cesti, kjer nagli avtomobili neprestano dvigajo oblake prahu. Ko dospó sem, počaste najsvetejši Za krament in darujejo sveto mašo. Potem začno pomivati cerkveni tlak. Na stotine bosonogih otrok navadno nanosi veliko nesnage. Ženske jo odstranjajo več ur z navadnimi krtačami. Nato posuše tla z doma narejeno pripravo iz vrečevine. To dolgo in težko nalogo skončajo okoli štirih popoldne. Mogli bi jih pustiti, da spet pešačijo domov — in to bi tudi storile, če jih eden od duhovnikov ne bi odpeljal. Odkar smo aprila 1964 posvetili novo cerkev, nas te žene nikoli niso pustile na cedilu. Njihova vdanost nas pomirja in nas prepričuje, da mnogi cenijo našo prisotnost in delo.

Najblažjo tolažbo dajejo otroci, posebno tisti, ki nas pozdravljajo vzdolž ceste, po kateri vozimo Marjeto in ostale domov. Ker se moramo vrniti po isti poti, obveste otroci, ki so nas videli iti mimo, svoje brate in sestre in sosedo, da „prihaja oče“. Na povratku vedno srečujem majhne gruče otrok, klečečih ob cesti, ki pričakujejo pozdrav in blagoslov. Včasih mi kako dekletce ponudi rož, deček mi podari ananás, ki ga je odtrgal ali morda „ukradel“ prav zame. Vsi otroci pa izkazujejo ljubezen in prijateljstvo, ki resnično ogreje srce. V tednu protiameriških demonstracij je tega bilo še dvakrat več. Spoznal sem tedaj, kakšno zadovoljstvo je bilo za Gospoda Jezusa, ko so mu

otroci ob poti v Jeruzalem vihteli palmove veje in radostno vzklikali, tako kot moji afriški prijateljčki.

Radi bi, da bi naši farani verjeli, da ima sodobni Amerikanec novega duha; da je vstal iz teme predsodkov in da je njegova ljubezen zdaj bolj splošna, podobna ljubezni vstalega Gospoda. Razume se, da je mnogo nevernih Tomažev, ki preskušajo iskrenost naše nesebičnosti in sumijo, da Američani iščejo v Afriki sami sebe. Njihovih dvomov ne bodo razpršile besede. Preden morejo verjeti v novega, vstalega Amerikanca, morejo videti na njegovih rokah sled žebeljev in položiti roko v njegovo stran. To pa se dogaja vedno, kadar vstopijo Afrikanci v naše moderno šolsko poslopje in v cerkev, ki ju je sezidala ameriška velikodušnost. V teh stavbah vidijo otipljivo znamenje včasih razprostrtih rok, prebodenih z žrtvami. Položiti morejo roko na vaše srce in verjeti v novega duha in ljubezen sodobnega Amerikanca. Zahvaljujemo se vam, da ste prispevali k veri Afrike v vstajenje Amerike. Mólimo za vas in prosimo vstalega Gospoda, naj vas blagoslovi z globljim mirom in bogatejšim veseljem Velike noči.

V e s e l e

Jožefina je zelo čedno in ljubeznivo dekle. Če pa bom o njej kaj več napisal, ne storim tega zaradi njene lepote in privlačnosti, temveč preprosto zato, ker je Jožefina zgled, pa tudi simbol vstajenja, kot ga mnogi doživljajo v naši župniji. Bore se, da se oprostite smrtonosnih krempljev revščine; dvigajo se iz žalostnega, včasih tudi sramotnega životarjenja, in ponikajo iz bede, da užijejo novo življenje. Najprej so bili deležni Kristusovega trpljenja in ponižanja, potem pa so se začeli polneje udeleževati milosti in radosti našega vstalega Gospoda.

Pred nekaj meseci Jožefina ni nosila lepe pisane obleke; vsako jutro si je s sramom nadevala haljo iz grobega sukna. Tedaj se ni še mogla odpraviti na sprehod po slikoviti pokrajini, kar zdaj tako rada dela; bila je kaznjenka. Spoznali so jo za krivo tatvine. Oh! Saj ni poneverila na tisoče dolarjev; nikakor ni bila tatica po naravi; niti ni bila to, kar v Severni Ameriki imenujejo težak otrok. Tako kot vse normalne mladostnice je sanjala o lični novi obleki; ko je bosa hodila po trgovinah, si je čisto naravno zaželela par čevljev in morda tudi zapestnico za dvajset centov. Vsi taki sni so nenadoma postali možnost, ko ji je po slučaju padla v roko knjižica s čeki. Ne da bi kaj razmišljala, je sklenila dvigniti deset dolarjev; še spomnila se ni, da bančni izplačevalci primerjajo podpise. Tam so jo tedaj dobili s ponarejenim čekom. Posledica njene nespameti je bila obsodba v ječo. Pri osemnajstih letih je zrla na lepi svet zunaj skozi rešetke. Spala je na cementnem podu; za žimnico je imela tenko pregrinjalo. Vsi njeni upi na srečo in na družino in ljubezen so se zdeli uničeni.

Ko so očetje presv. Zakramenta zvedeli za Jožefino — povedal jim je neki uslužbenec na ustanovi za socialno skrbstvo — in so jim zatrdili, da jo oblasti izpuste na besedo, če ji kdo preskrbi primeren dom v mestu, in da velja isto za vse podobne primere, so se odločili odpreti tak dom za naša dekleta iz fare, ki imajo kakšne težave. Škofija nam je rade volje prepustila v uporabo veliko poslopje, ki se dviga na vzpetini in se razgleduje po prijetni pokrajini. Seveda je kot vsaka zapuščena hiša potrebovalo popravil. Sobe smo pobarvali rožnato, vijoličasto in modro. Obesili smo lične zavese

in nabavili žimnice in postelje, mizo in stole. Za to smo prejeli krepak dar od ameriškega prijatelja, ki najbrž rajši ostane neimenovan. Ko je bilo vse pripravljeno, smo povabili Jožefino in še nekaj deklet, ki so zapadle v resne težave, naj se preselijo v svoj novi dom, imenovan Vila najsvetejšega Zakramenta, da počive svoje ranjene upe in začno novo življenje v spoštovanju samih sebe in v ljubezni.

Prejšnji teden je Jožefina zapustila Vilo in se vrnila domov, da se pripravi za čudovit dogodek. Pred kakim mescem sem govoril z odličnim mladeničem, ki očetom včasih pomaga. Vprašal sem ga, če se namerava poročiti. „Da,“ je odvrnil, „a nisem še našel pravega dekleta.“

„Če bi bil jaz ti,“ sem svetoval v šali, „bi se oženil z Jožefino v Vili.“

„Drži. Oženim se z njo,“ je odgovoril. „Še jutri jo povprašam.“

Ko je ona po nekaj dneh snubljenja pristala, si je mladenič pridobil še očetovo dovoljenje. Zdaj se nevesta po bagandskem običaju doma pripravljala na poroko. Jožefina in Francis se bosta poročila enajstega aprila; tega dne bo tudi potekla njena obveza do oblasti. Zroč na bližajoči se poročni dan, ki bo uvedel novo življenje polnosti in sreče, in v hvaležnosti za povrnjeno spoštovanje do same sebe se bo Jožefina za to Veliko noč radovala bolj kot za katere koli druge v svojem življenju. Tega dne bo sonce sijalo bolj bleščeče, lilije se bodo videle bolj bele in Aleluja bo lepše zvenela, zakaj Jožefina bo bolj deležna sreče in miru svojega vstalega Zveličarja.

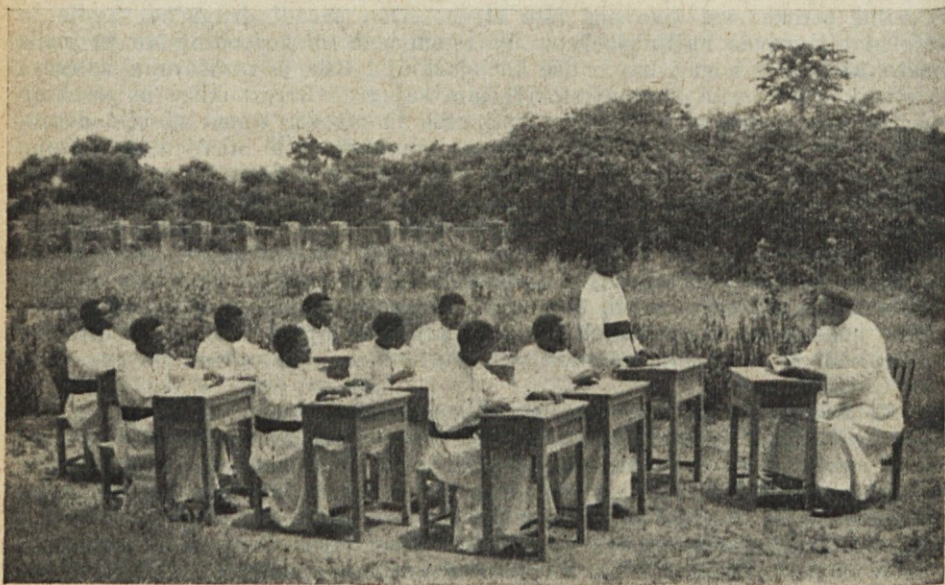
Druga oseba, ki se bo za Veliko noč veselila, je Terezija. Na nesrečo se je pred nekaj mesci zapletla v zvezo z nekim muslimanom. Običajno so Mohamedovi privrženci finančno trdnjši kot kristjani. Nekateri imajo trgovinico ali pa taksi poleg kavnih nasadov; zato lažje obdarujejo kakšno bosonogo dekle v razcapani obleki. Ko je Terezija zanosila, ji je musliman ponudil postrežbo v svojem domu. V svojem stanju ni videla drugega izhoda. Ko pa je ponudbo sprejela, je kmalu opazila, da ima mož več drugih žena in številne otroke; vsi žive pod isto streho. Ona zaradi drugačne vzgoje in vere ni bila ravno najljubša žena. V tistem velikem gospodinjstvu je imela mesto, ki je bilo komaj kaj boljše kot služkinja. Bila je razočarana, žalostna in mučil jo je kes. A kaj naj stori? Kam naj gre? Brez poklica in posebnih sposobnosti ni mogla sama vzdrževati sebe in otroka. Doma ni bila dobrodošla. Edini človek, ki ji je dal upanje na spremembo, je bil njen brat. Dejal je: „Lahko stanuješ pri meni; hranil bom tebe in otroka, če mi preskrbiš delo.“ Ona se je takoj obrnila na nas in nas prosila, naj vzamemo brata v službo. Drugo jutro si je, medtem ko je njen brat začel delati za nas, privezala otročička na hrbet, povezala v culo vse svoje premoženje in jo posadila na glavo ter zmagoslavno odšla iz muslimanove hiše. Spet je bila svobodna, na svobodna, da si znova zgradi življenje v skladu s svojo vestjo in vzgojo. Na veliko nedeljo bo zopet prejela sveto obhajilo in njeno srce bo prekipelo od hvaležnosti in veselja. Gotovo bo občutila nekaj od radosti našega vstalega Gospoda.

Kolikor bo Terezija srečna na velikonočni dan, vendar se globina njene sreče ne bo dala primerjati s tem, kar bo občutil Miha Musoke. Še pred nekaj mesci je bil Miha na glasu ničvredneža, lenuha, malomarnega očeta, ki zabija večino časa s pitjem doma narejenega piva iz banan. Ker ni delal, ni imel denarja, da bi svoje otroke pošiljal v šolo; ni mogel popraviti svoje hiše iz blata, poraščene s travo; njegovih deset otrok je spalo na golih tleh v treh majhnih izbah. Niti ni bil poročen in nikoli ni stopil v cerkev; bil je v brezupnem položaju.

Prav to je bil problem: izgubil je upanje, da bi mogel vzdrževati družino; živel je v obupu, mrtev v notranjosti. Zato, da je vstal iz tega, ni bilo treba drugega, kot da je dobil stalno opravilo, priložnost, da poskrbi za družino. Od dne, ko smo ga zaposlili v poljedelstvu, ni niti enkrat manjkal na delu. Od pol osmih zjutraj do petih popoldne dela brez prestanka, če izvezemo eno uro opoldanskega odmora. Postal je naš najbolj zaupanja vredni delavec. Šest ali sedem njegovih otrok hodi zdaj v šolo in prejšnjega mesca je najstarejša hči stopila v samostan. Vrh svojega prenovljenja pa je dosegel na dan svoje poroke. Nekaj trenutkov pred določeno uro je prišla žena z otroki. Z majhnim dvomom v srcu sem pogledal ven, če prihaja tudi Miha. Zagledal sem ga, kako se bliža v novi obleki, s palico v roki in bos. Dva od njegovih dečkov sta ministrirala pri poročni maši in ena od deklic je prinesla šopek cvetic. Ko je Miha z ženo prejel sv. obhajilo, je moral občutiti globok mir. Prepričan sem, da bo na Veliko noč Miha užil večjo srečo kot večina drugih naših župljanov, saj je vstal iz globljih brezen bede, ponižanja in brezupa.

Razen Mihe, Terezije in Jožefine bo še mnogo drugih letos uživalo bolj veselo in srečno Veliko noč. Našla so se sredstva proti bedi in trpljenju; nevednost se je zmanjšala; ljudje so prejeli milosti, tako da polagoma vstajajo. Upanje je celo, da se bodo povzpeli do varnosti in miru. Brez vaše pomoči v molitvi in miloščini bi mi mogli napraviti kaj malo za omiljenje trpljenja naših bratov. Z njimi vred smo vam zelo hvaležni. Našega vstalega Gospoda prosimo, naj vas vse in vaše drage blagoslovi in vam nakloni, da postanete še bolj deležni njegovega velikonočnega veselja in miru.

Bogoslovna ura črnih bogoslovcev pod milim nebom v Afriki.



BARAGO NA OLTAR!

IZ SEVERNOAMERIŠKEGA BARAGOVEGA GLASNIKA

Baragov Glasnik (The Baraga Bulletin), vol. 18, št. 3 (avgust 1964). Ta številka nadaljuje smer, ki jo je začela prejšnja: prikaz ozemlja, na katerem je Baraga deloval. O tej smeri piše tudi urednik v svojem kotičku in pove, da je zamisel prišla od Baragove zveze. Naslovna stran je velik fotografski posnetek slapov na Golobji reki (Pigeon River); na drugi strani vidiš fotografijo obale Gornjega jezera severno od Sault Ste. Marie (Ontario) in sliko indijanske kapele na vrhu gore McKay na severni obali Gornjega jezera. Tretja stran prikazuje marmornati križ pri kraju Schroeder na zapadni strani Gornjega jezera na mestu, kjer je Baraga l. 1846 postavil lesen križ po rešitvi iz nevihte. Dodana sta dva zemljevida Gornjega jezera z okolico in s pokrajinami južno od jezera („Baragaland“).

Kratko poročilo pripoveduje, kako so verniki pod vodstvom č. g. Godine šli na šestdnevno romanje po Baragovih predelih, John Peters pa pripoveduje svojo pot po veliki cesti okrog Gornjega jezera (seveda z avtom).

Drobni opisi Barage so trije. Iz pisma redemptorista J. Prosta Leopoldinini družbi 12. novembra 1835 veje občudovanje do premagovanja težav našega neutrudnega apostola in njegove brezpogojne pokorščine predstojnikom. Neki Roy opisuje njegovo zunanost: Baraga se spominja kot krepkega moža srednje rasti; noge so bile precej prekratke za telo. Temnorjavi lasje so bili dolgi in kodrasti. Govoril je počasi, mirno in glasno; glas je razpolagal z obsežno modulacijo, izgovarjava je bila razločna. Njegovi gibi so bili premišljeni in dostojanstveni. Superior Vincent Roy pa poroča, da se spominja, kako je Baraga dvakrat ali trikrat spravilo do solz ganotja ob branju odlomka: „In povila ga je v plenice“, v čipevskem jeziku. Potekle so 3 ali 4 minute, preden se je obvladal in je mogel nadaljevati. Enkrat pa ga je tako prevzelo, da je zaihtel in je moral s prižnice, ne da bi končal evangelij.

Razen tega je v Glasniku nekaj znanih vrstic iz Baragovega pisma sestri Amaliji o tem, kako se v svoji kolibi mora braniti dežja, ter pismo g. Choiselatu iz Sault Sainte Marie 9. oktobra 1855. Pošilja mu 500 fran- kov kot prispevek svoje škofije Društvu za širjenje vere. Obširneje razpravljaj o predelih, ki so jih sosednji škofje zaupali njemu kot poznavavcu indijanskih jezikov. Po tem pa navaja, kakšen je finančni položaj posa- cu meznih župnij in koliko misijonskih moči je na razpolago ali pa jih manjka.

The Baraga bulletin, 18. letnik, štev. 4 (december 1964) poroča, da je marketski škof Noa pred odhodom na 3 zasedanje vatikanskega koncila ime- noval razsodišče za preiskavo Baragove zadeve. V rozsodišču so trije sodniki (čč. gg. msgr. Joseph Dunleavery, msgr. Arnold Casanova in Lester Bour- geois), zaščitnik vere („hudičev advokat“, msgr. Robert J. Chisholm) in trije notarji (čč. gg. Charles Olivier, James Menapace in Raymond Moncher).

To razsodišče bo preiskovalo dokaze o tem, da je Baraga živel z junaškimi krepostmi. Nalogo, da predloži gradivo (dokumenti in priče) o tem, ima postulator Edmund C. Szoka. Zaščitnik vere mora paziti, da počeka ves postopek v redu, da odkrije pomanjkljivosti in nasprotovanja v pričevanjih in da sestavi vprašanja pričam. Notarji imajo nalogo, da zabeležijo izjave prič in skrbe za zapisnik sej, ki jih bo imelo razsodišče.

Delo razsodišča ima tri stopnje: najprej je treba pregledati Baragove spise, potem raziskati sloves o svetosti božjega služabnika in se prepričati, kako je s čudeži, ki naj bi se bili zgodili po njegovi priprošnji. Važno je, da tisti, ki so po Baragi prejeli kakšno dobroto, to zapišejo in odpošljejo poročilo s svojim imenom in naslovom. Če žele, ostane to tajno, važno pa je, da razsodišče zadevo spozna. Tretja stopnja je, da razsodišče spozna, da Baraga ni bil deležen javnega čiščenja.

Ko bo delo prešlo te tri stopnje, bo razsodišče vse gradivo poslalo v Rim kongregaciji za obrede, ta pa predloži po svoji preiskavi zadevo svetemu očetu.

Spremembe v postopku za kanonizacijo je na koncilu predlagal belgijski kardinal Suenens. Trdil je, da pastoralna usmerjenost koncila zahteva revizijo postopka. Namen Cerkve je, da iz ljudi dela svetnike — zglede za krščansko življenje. Taki zgledi pa bodo imeli najboljše učinke, če pridejo iz vseh ljudstev in vseh družbenih slojev. Razvoj kanonizacijskih postopkov v zadnjih tristo letih pa ni šel v to smer. Seznam svetnikov, ki niso bili mučenci, kaže od začetka 18. stoletja to podobo: 85% kanoniziranih je bilo članov kakšnega reda, med ostalimi 15% je bilo malo laikov. 90% svetnikov je bilo iz Španije, Francije in Italije.

Sedanji postopek je prepočasen, preveč zapleten in preveč centraliziran. Čas, denar in stroški so vzrok, da je kanoniziranih tako malo laikov in svetnih duhovnikov; samo redovi imajo časa in ljudi dovolj, da se posvete tej nalogi.

Kardinal je predlagal posebne komisije, v katerih naj bi bili tudi laiki, sicer pa naj vodijo postopek škofijske konference.

Pričevanja posebne vrste. O Baragi je zbranih precej pričevanj, ki so se našla na različnih mestih. Pred kratkim je neki pristaš Baragove zadeve našel pri čiščenju stare mize v predalu zmečkan papir s temi zapiski:

„STARA PRIČEVANJA — škof Baraga.

Poročilo gdč. Marije Melvine Vincent, pozneje poročene James Beaudry.

1. Dogodek ob velikem požaru. Tedaj je bila stara 11 ali 12 let.

(Opomba na robu: 1931 — 81 = 1815 + 12 = 1862)

Torej 1862 — 1863.

Severna stran Gornje ulice, sedaj Baragove avenije, blizu pročelja — Škof Baraga je prišel in zapičil svojo škofovsko palico v zemljo. Ljudem je dejal, naj se ne boje; da se bo ogenj tam ustavlil. Res se je ustavlil, čeprav so se vsi bali, da bo použil (?) vse, kar je na severu in zahodu od njegovega izhodišča (?).

2. Dogodek z go. Margareto Longtine —

Ga. James Beaudry je povedala, kako je go. Margareto Longtine pičil (strupen?) pajek in ji je noga tako zatekla, da ni mogla nič delati — tedaj je prišel škof Baraga iz svojega misijona; slišal je o njej in dovolil, da so ji položili njegovo nogavico, ki... ozdravela je v hipu —

3. Stanovala sem skupaj z njo od začetka državljanske vojne do svoje poroke l. 1870.



Baraga med Indijanci (Lesorez: Milan Volovšek).

4. Ljudje so trgali blago, ki je pokrivalo njegovo telo doma kot svetinje.

5. Ga. Mihaela Found (?)

Pohčiril jo je Tim J. Hurley — ded sedanjega policijskega predstojnika (?)

G. Hurley je bil slep — imel je psa, da ga je vodil. Škof je rekel, če postanete katoličan, ga more ozdraviti. Hurley je postal praktičen katoličan in je bil ozdravljen —

Glej Tim Hurley."

Tu se konča zanimivi zapis, napisan v naglici in brez datuma. Uredništvo Glasnika sprašuje, če je komu kaj znano o teh dogodkih. Svetuje tudi, naj vsakdo, ki zve kaj o dogodkih v zvezi z Barago, stvar zabeleži, naj pove, od koga je zvedel, in naj pod poročilo postavi datum ter ga pošlje Baragovi zvezi.

Baragov dan v župniji sv. Janezav Marketu, Mich., je bil 13. septembra 1964. V navzočnosti škofa Noa je daroval slovesno mašo msgr. Francis Scheringer in se pri tem posluževal Baragovega keliha. Tega so pred kratkim znova posrebrili z darovi slovenske skupnosti v Clevelandu.

Zakaj je prav, da pomagaš pri kanonizaciji škofa Barage? Glasnik navaja na 2. str. štiri razloge: 1.) Zgodovinsko dejstvo je, da je Baraga sveto živel. Bil je torej poseben božji prijatelj. Kdor pa časti božjega prijatelja in pripomore k njegovi slavi, časti in slavi Boga. — 2.) Zgledi velikih ljudi nam dajejo pogum in navdih za lastno sveto življenje. Bolj ko torej raziskujemo in objavljamo življenje škofa Barage, bolj pomagamo ljudem k svetosti. — 3.) V okviru postopka za Baragovo kanonizacijo je in bo izmolenih nešteto molitev, ki bi jih sicer ne bilo. Kdor dela za Baragovo zadevo, sodeluje pri vzroku teh molitev. — 4.) Če je Baraga svetnik (kar utemeljeno upamo), bo gotovo prosil Boga, naj blagoslovi tiste, ki si prizadevajo za boljše življenje na svetu.

Med *Baragrami* je novica, da bo letos pošiljal v Baragov glasnik poročila s svojega obiska po Evropi in Sloveniji msgr. Scheringer, predsednik Baragovega društva.

Priobčena je pridiga z Baragovega dneva. Razvija tole misel: Kdo more vedeti, kako bo duša novorojenega človeka dajala Bogu čast? Baragova duša je Boga častila na izreden način, najprej v življenju, potem pa po škofovi smrti. Njegovo navdihujoče življenje, zgled njegovih dejanj, beseda izpod njegovega peresa — vse to sega preko časa in prostora, da slavi Boga. Njegova pisma so navdušila mladega Janeza Neumana — sedaj blaženega —, da je odšel misijonarit v Ameriko. Baragovi obiski in pisma so zbudili misijonsko gibanje med njegovimi duhovskimi tovariši Slovenci. Njegove nabožne knjige v indijanskih narečjih in v slovenščini so še v rabi. V srcih prebivavcev njegovega misijonskega področja so spravljene dogodki iz škofovega življenja. Časte Boga in molijo po krajih, ki jih je on pokristjanil. Od njega prosijo dobrot in v teh prošnjah in potem v zahvalah se spet daje čast Bogu. Tako se dan za dnem, leto za letom polni kelih slave, določene, da jo da Bogu škof Baraga. Ko bo kelih napolnjen, se bo slava prelila — takrat bo svetost Friderika Barage uradno priznana.

Vice postulator postopka za beatifikacijo m. Marije Katarine Drexel, ustanoviteljice reda sester Najsvetejšega zakramenta, je priporočil redovnicam, naj obiščejo glavni stan dela za Baragovo zadevo. S. Marija Frančiška opisuje, kako sta s sestrostro obiskali „*Baragovo deželo*“. Dobil sta vtis, da svetniški škof še vedno vrši apostolat in posvečuje duše po teh krajih. Tudi sedanjemu rodu je njegovo ime blagoslovljeno. Ko je Baraga umrl, je bila m. Katarina Drexel stara deset let. Dano ji je bilo pozneje, da je delovala v nekaterih misijonih, kjer je Baraga zasejal seme evangelija; posebno se je odlikovala z ustanavljanjem šol za Indijance in dovršila sama, pa tudi po svojem redu marsikatero Baragovo zamisel ali željo.

Razen seznama novih članov Baragove zveze — po veliki večini so to slovenska imena — bereš na zadnji strani Glasnika še poročilo o *smrtni nevarnosti*, ki jo je Baraga preživel ob *Veliki reki* takrat, ko so ga oblegali nahujskani pristaši baptističnih trgovcev z žganjem.

Urednik Baragovega glasnika je sedaj č.g. Howard J. Brown. Izdaja ga Bishop Baraga Association, 600 Altamont Street, Marquette, tiska pa Our Sunday Visitor, Huntington, Indiana.

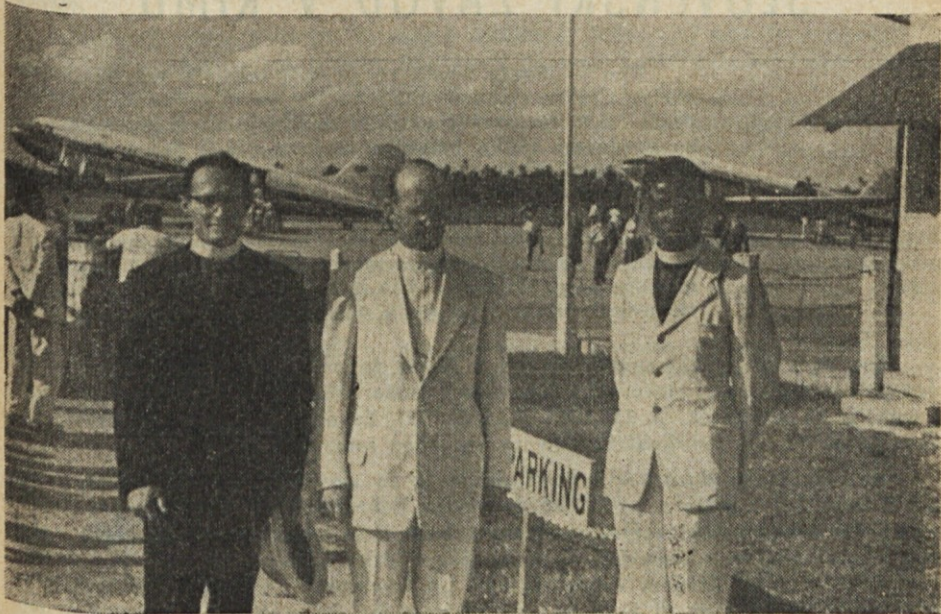
POVZDIG MISIJSKEGA SODELAVCA

MSGR. DR. MAKSIMILIJAN JEZERNIK — REKTOR FILOZOFSKE
FAKULTETE PAPEŠKEGA ZAVODA KONGREGACIJE
ZA ŠIRJENJE VERE V RIMU

V Sveto mesto je prišel kot begunski bogoslovec, ki se je pred nacističnim preganjanjem skupaj s tovariši umaknil nadaljevat bogoslovne študije v mir večnega Rima. Zavod Kongregacije za širjenje vere ga je gostoljubno sprejel in mu vse nudil.

Msgr. Jezernik je znal biti hvaležen. Vsega se je posvetil temu zavodu in bogato vrača prejete dobrote. Napravil je tri doktorate, enega iz misijonske znanosti; postal je podravnatelj celotnega zavoda, v katerem se vzgajajo in šolajo stotine bogoslovcev iz najrazličnejših misijonskih dežel. Koliko misijonskih škofov je že izšlo iz msgr. Jezernikove formacije! V priznanje zvestega in požrtvovalnega dela ga je Sveta Stolica imenovala za monsignorja. Pred nedavnim pa je bil še bolj visoko povzdignjen: Postal je rektor filozofske fakultete te prevažne misijonske papeške univerze.

Msgr. Jezernik (levi v črni obleki) v spremstvu papeškega delegata na potovanju po Afriki.



Kljub tmu, da živi in dela sredi zastopnikov vseh mogočih narodov in ras, je ostal vnet Slovenec. Kot tak se je skupno s pokojnim p. Prešernom S.J. zavzel, da bi Slovenci dobili v središču krščanstva svoj lastni študijski in gostinski dom, po čemer hrepene že generacije slovenskega klera. Sveta kongregacija za semenišča ga je imenovala za prorektorja te nastajajoče ustanove.

Tako visoka rimska osebnost se ne obotavlja sodelovati pri slovenski misijonski akciji in pri „Katoliških misijonih“. Kljub velikemu delu si od časa do časa le ukrade čas za kak članek v našem listu. Stalno pa posreduje denarno pomoč rojakov iz Slovenskega Primorja in pošiljanje denarja slovenskim misijonarjem.

Deloma poslan od višjih predstojnikov deloma pa iz svoje vneme, čim bolj spoznati misijonski svet in obiskati slovenske misijonarje, je šel že večkrat na pot po Afriki in Aziji in obiskal že skoraj vse naše borce na Kristusovi misijonski fronti. O svojem potovanju po Afriki je tudi napisal in izdal potopisno knjigo.

„Katoliški misijoni“ odličnemu sodelavcu v imenu vseh bralcev in tudi v imenu slovenskih misijonarjev in misijonark iskreno čestitajo k novemu imenovanju in mu želijo polnega uspeha na tako odgovornem mestu. Bog blagoslovi vsa Vaša dela, gospod monsignor!

L. L. C. M.

SLOVENSKI ZAVOD V RIMU

Rim — Sveto mesto — je tudi središče vse misijonske akcije Cerkve. Koliko misijonarjev in misijonark, tudi slovenskih, se na svojih potih v misijone ali iz misijonov ali ko gredo na odih, ustavlja vsaj za nekaj dni v tem sreču misijonstva! Kako prav, da se misli na ustanovitev „Slovenskega zavoda v Rimu, ki ne bo le nudil stalno bivališče duhovnikom, ki bi v Rimu nadaljevali svoje študije, ampak bo tudi vsem drugim duhovnim osebam vsaj začasno gostišče ob njihovem obisku v Svetem mestu. Zato tudi iz misijonskega gledišča pozdravljamo akcijo in objavljamo okrožnico, ki so jo razposlali rojakom po svetu odborniki tega bodočega zavoda.

Kot vam je gotovo znano, obstoji v Rimu že nekaj let Slovenski zavod za izpopolnjevalni študij slovenskih duhovnikov (ustanovljen je bil z odlokom sv. kongregacije za semenišča 22. 11. 1960, št. 1328/60). Zavod še nima lastnih prostorov; začasno je na Via dei Colli 8. Gojenca sta letos samo dva.

Ni nam treba dokazovati, kako nujno je za slovensko Cerkev, da se zavod utrdi in razvije: potreba po strokovno visoko izobraženih in razgledanih duhovnikih v Cerkvi je vedno večja; v središču bodo naši mladi duhovniki prišli v živ stik z zgodovino in s sedanostjo, z najvišjimi cerkvenimi ustanovami in z najširšim mednarodnim krogom sobratov, kar jih bo umsko in duhovno obogatilo in usposobilo, da bodo mogli vsaj do neke meje misliti in presojudati v svetovnem me-

rilu. Obenem pa je tudi na splošno velikega pomena, da imamo Slovenci po zgledu drugih narodov v Rimu neko svojo uradno ustanovo, ki nas predstavlja; v Rimu je že okoli petdeset narodnih zavodov.

Slovenski škofje, ki jim je zavod pri srcu, so v Rimu imenovali zanj poseben odbor: msgr. Janez Vodopivec (Ljubljana), msgr. Maksimilijan Jezernik (Maribor), preč. p. Anton Legiša (Slovensko Primorje); Sv. kongregacija za semenišča je načrte potrdila in imenovala msgr. Maksimilijana Jezernika za prorektorja.

Za razvoj zavoda potrebujemo duhovne in tvarne pomoči. Za oboje se obračamo na vse rojake, prav posebej pa še na duhovnike in osebno tudi na vas, častiti sobrat, da bi se za zavod z vsem srcem zavzeli, ga priporočili vernikom in prijateljem ter ga tudi sami po svojih močeh podprli.

Na prvem mestu je seveda duhovna pomoč — molitev in žrtev: „Če Gospod ne gradi hiše...“ Potrebna pa so tudi velika tvarna sredstva za nakup ali gradnjo primerne stavbe. Menimo, da je treba že v začetku misliti na stavbo z okoli 35 sobami, s potrebnimi pritiklinami in nekaj vrta; začetni kapital bo moral znašati najmanj 180 milijonov lir.

Duhovniki in verniki, posamezniki in moralne osebe (župnije, družine, družbe, društva itd.) morejo prispevati na tele načine:

— Kot podporni člani z manjšimi prispevki. Za vsak, tudi najmanjši dar bomo pred Gospodom iz srca hvaležni. Prosimo vas, da svoje vernike večkrat na to opozorite, zlasti ob kakšnih posebnih slovesnostih ali prireditvah. Po potrebi bomo za posamezne dežele ali pokrajine določili posebna zbiralna središča; — enoletna študentska stipendija znaša 500 dol.; — ustanovni član je tisti, ki daruje en milijon lir ali 2.000 dol.; — častni ustanovni član pa, če daruje 6 milijonov lir ali 10.000 dol. Imena ustanovnih članov — častnih in navadnih — bodo vklesana v posebno spominsko ploščo.

Sobratom bomo hvaležni za mašne intencije. Duhovniki morejo prispevati za zavod tudi z maševanjem. Dobrotniki morejo darovati tudi koristne predmete, predvsem knjige, mašne paramente, pohištvo itd.

Imena darovavcev bomo objavljali v našem tisku. Duhovnikom bomo o rasti zavoda pošiljali posebna poročila: de re nostra agitur. Seveda jim bomo na razpolago, če bodo imeli kakšne želje ali opravke v Rimu.

Denarna nakazila je poslati na sledeče tekoče račune: Collegio Sloveno, Opere di religione, Stato Città del Vaticano, bančna in osebna nakazila pa je nasloviti in poslati na naslov: Mons. Jezernik Maksimilijan, Via Urbano VIII, 16, Stato Città del Vaticano. Ne pošiljajte bankovcev (Cash money) v pismih, v tem slučaju se poslužujte bančnih nakazil (cheque).

Za vse, kar boste storili v prid Slovenskega zavoda v Rimu, se vam, dragi sobrat, že naprej in tudi v imenu slovenskih škofov ter bodočih gojencev od srca zahvaljujemo.

V Gospodu vdani

Podpisani:

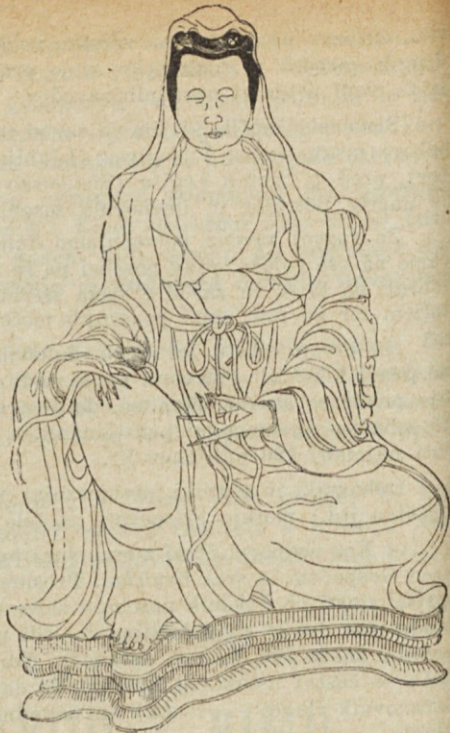
- M. Jezernik
- A. Legiša
- J. Vodopivec

PO TATARSKIH DEŽELAH IN TIBETU

Spomini s potovanja po tatarskih
deželah in Tibetu v letih
1844 - 46

Spisal Régis Evarist Huc C.M.;
prireديل prof. Alojzij Geržinič

Nadaljevanje



18. POGlavJE

Načrt za zvezo z Evropo. — Razgovor s kitajskim poslanikom. — Spor med regentom in Kišanom glede najine zadeve. — Kišan sklene najin izgon iz Lase. — Najin protest. — Kišanovo poročilo kitajskemu cesarju. — Tibetansko novo leto. — Budistični samostani v provinci Uei. — Haldhan. — Prebung. — Sera. — Slovo od regenta. — Ločitev od Samdadžiembra. — Ly, Pomirjevavec dežel. — Trojni nagovor kitajskega poslanika. — Odhod iz Lase. — Slovo od tibetanskih katehumenov in od muslimanskega poglavarja. — Prehod čez reko Bo-Ču.

Komaj sva živela en mesec v Lasi, že so številni meščani govorili spoštljivo in z občudovanjem o svetem nauku o Jehovi. Imela sva upanje, da z božjo pomočjo ustanoviva prav v prestolici budizma misijon, katerega vpliv bi se brž razširil do nomadskih plemen Mongolije.

Kakor hitro sva menila, da sva v Lasi dovolj utrjena, sva hotela vzpostaviti stik z Evropo. Za to je prišla v poštev samo pot v Indijo. Od Lase do prvih angleških oporišč je komaj mesec hoda. Če bi imela po enega dopisnika na oni strani Himalaje in v Kalkuti, bi zveza s Francijo delovala. Za ta načrt sva pridobila regenta in sklenjeno je bilo, da bo v toplem letnem času g. Gabet odpoval v Kalkuto; do Butama bi imel tibetansko spremstvo.

A sovražnik vsega dobrega je že deloval proti tem načrtom. Zvedela sva, da se kitajski poslanik na skrivaj prizadeva, da bi naju izgnali iz Tibeta. To naju ni začudilo. Gotovo ni mogel mirno gledati, kako raste najin ugled in vpliv.

Nekega dne naju je pozval k sebi in po mnogih ovinkih dal vedeti, da je Tibet za naju premrzla in preborna dežela, tako da bo treba misliti na povratek v

Francijo. Vprašala sva, ali je to njegov nasvet ali ukaz. „Eno in drugo“, je mrzlo odvrnil. „Če je tako, se ti najprej zahvaljujema za skrb. A vedeti moraš, da ne iščeva dobrot tega življenja, sicer bi bila ostala doma. Na tvoj ukaz pa odgovarjava: Ker naju je sprejela tibetanska oblast, ne priznavava ne tebi ne komur koli drugemu pravice, da vzmimirja najino bivanje v Lasi.“ „Kako? Tujca sta, pa hočeta še ostati tu?“ „Res sva tujca, a veva, da so tibetanske postave drugačne kot kitajske. Tudi Pebun, Kaši in Mongoli so tujci, pa žive tu v miru. Kako pa, da ostaneš ti, ki si tudi tujec?“ To je Kišana kar vzdignilo. „Tujec — jaz, nosivec sile velikega cesarja? Ali ni le nekaj mesecev tega, kar sem obsodil v pregnanstvo Nomekana?“ „Med Nomekanom in nama je tale razlika: on je iz kitajske province Kansu, midva pa sva Francoza; on je umoril tri tale lame, midva nisva storila zla nikomur. Ali ni najin edini namen ta, da dava ljudem spoznati pravega Boga in jih poučiva, kako naj rešijo svoje duše?“ „Povedal sem vama že, da vaju imam za poštenjaka, vendar je naš veliki cesar proglasil vajino vero za slabo in jo prepovedal.“ „Vera v Gospoda nebes nikoli ni potrebovala odobritve tvojega cesarja, kot tudi midva nisva potrebovala njegovega dopuščenja, da jo oznanjujema.“ Kitajski poslanik ni nadaljeval tega razgovora. Suho naju je odslovil in naju zagotovil, da bo dosegel najin odhod iz Tibeta.

Požurila sva se, da te stvari sporočiva regentu. Ta je že poznal načrte kitajskih mandarinov proti nama. Zagotovil nama je svojo zaščito. Celo ko bi tibetanske postave tujcem prepovedale vstop, se prepoved ne bi mogla nanašati na naju, zakaj Lasa je zbirališče mož molitve.

Bitka za najino usodo je trajala več dni. Kišan se je postavil v vlogo branivca tale lame. Če bi namreč zmagala vera, ki jo učiva midva, bi to pomenilo konec oblasti budističnega poglavarja. Regent je trdil nasprotno, da najina navzočnost ne more škodovati tibetanski vladi. Če je najin nauk zmoten, ga Tibetanci ne bodo sprejeli, če pa je pravilen — kaj more škodovati? Kako naj bi resnica ljudem škodovala?

Kišan je regentu očital, da zanemarja koristi tale lame, regent pa je kitajskega poslanika obtoževal, da izrablja mladostnost državnega poglavarja in dela nasilje vladi. Midva nisva priznala oblasti kitajskih mandarinov in sva izjavila, da dežele ne zapustiva brez izrecnega regentovega odloka.

Spopad je postajal vedno hujši. Kišan se je končno odločil, da naju na svojo pest izžene. Položaj se je tako zaostрил, da nama je modrost svetovala umik; sicer bi lahko nastale neprijetne posledice za regenta in za tibetansko-kitajске odnose. V primeru resnih sporov s Kitajci bi ljudje vrgli krivdo na naju in uvajanje krščanstva bi naletelo na največje težave. Sklepala sva, da se je bolje ukloniti in se vdati v vlogo pregnancev. To bo Tibetancem dokazalo, da sva prišla z miroljubnimi nameni. Morda bo prav to kitajsko nasilje olajšalo drugim misijonarjem bivanje v Tibetu. V svoji preproščini sva si predstavljala, da francoska vlada ne bo mirno gledala, kako si Kitajci drznejo ravnati proti krščanstvu in proti francoskemu ugledu po tujih deželah, več kot tisoč milj od Pekinga.

Ko sva temeljito prerešetalta te okoliščine in se odločila za odhod, sva to sporočila regentu. Užalostilo ga je. Povedal je, da je srčno želel zagotoviti nama mirno življenje v Tibetu, da pa je brez podpore svojega vladarja brez moči proti kitajskemu nasilju. Zahvalila sva se mu in se odpravila h Kišanu. Izjavila sva, da sva oropana zaščite in sva se zato odločila za odhod iz Lase, da pa protestirava proti temu kršenju najinih pravic. Kišan je odvrnil, da bo tako za vse najbolje in da je že odredil, da odrineva v osmih dneh in sicer po poti do kitajske meje. Spet sva morala izraziti začudenje in zlovoljo: kako je mogoča krutost, da naju

obsodijo na izredno nevarno pot, ki traja osem mesecev, ko bi mogla v 25 dneh dospeti do prve evropske postojanke na poti v Indijo? Ugovarjala sva z vso odločnostjo, a brez uspeha. Tudi nisva našla razumevanja za odlog odhoda, da si opomoreva od posledic strašnega potovanja do Lase. Tedaj sva Kišan udejala, da morava popustiti sili, da pa bova svoji vladi sporočila, kako naju je kitajski poslanik svojevoljno in naslno izgnal iz Lase, proglašajoč našo vero za slabo in prepovedano, in kako nama ni dovolil lahke in kratke poti, temveč naju je gnal v notranjost Kitajske po dolgi in naporni poti, svoji vladi bova sporočila tudi divjaštvo, ki nama ni dovolilo niti malo počitka. Kišan je odvrnil, da se ne ukvarja s tem, kaj bi mogla reči francoska vlada; voditi ga mora volja cesarjeva.

Naslednjega dne naju je Kišan pozval k sebi in nama prebral poročilo, ki ga pošilja cesarju. Bilo je brezbarvno — v glavnem naštevanje dežel, preko katerih sva potovala po odhodu iz Makao. Pripomnil sem, da imam nadvse važno pripombo, ki se tiče njega osebno in je pred drugimi ljudmi nočem izustiti. Po daljšem razmišljanju je Kišan odslovil svoje ljudi. Takoj sem spregovoril: „Zdaj boš videl, kako nevarna človeka sva, ko si ne upava škodovati niti svojim preganjavcem. V tvojem poročilu je netočnost. Iz Makao nisva odšla skupaj; jaz sem prišel na Kitajsko štiri leta za o. Gabetom.“ „To je lahko popraviti. Kdaj je to bilo?“ „Dvajsetega leta Taokunga (1840), druge lune. Takrat sem prepotoval provinco Kanton, katere podkralj si bil... Zakaj ne zapisuješ? Ali cesarju nisi dolžan povedati vse resnice?“ Tedaj je Kišan raztrgal poročilo in sestavil novo, čisto različno: v njem ni bilo podatkov o najinem prihodu na Kitajsko, najini osebi pa je obsul s priznanjem glede vednosti in svetosti.

Po Kišanovem povelju sva morala na pot po tibetanskem novem letu. Nista še minila dva mesca od prihoda v Laso, pa sva že dvakrat praznovala novo leto: najprej po evropsko, potem po kitajsko; zdaj je prišlo na vrsto tibetansko. Štetje let je sicer isto kot na Kitajskem, vendar so Tibetanci eno luno zadaj. Sploh je med njimi popolna brezbržnost za kronologijo. To se močno čuti tudi v lamaističnih knjigah — često ni v njih ne datuma ne reda. Sreča je le, da je njihova zgodovina tesno povezana s kitajsko in tatarsko; s podatki iz teh je mogoče napraviti nekaj reda v tibetanski kronologiji.

Tudi za Tibetance je novo leto praznik veselja. Zadnje dni dvanajste lune se nanj pripravljajo; oskrbe si čaja, masla, camba, ovsenega vina in volovskega ali ovčjega mesa. Napravijo se v najlepšo obleko in očistijo stanovanje.

Prvi praznični obred (luk-so) se začne o polnoči. Tedaj se oglase veseli kriki, začujejo se zvonci, cimbalc, morske školjke, bobni. Potem slede obiski. Tudi naše stanovanje so napolnili tibetanski znanci. Vsakdo ima v rokah lončeno posodico z vreljo vodo, v kateri plavajo nekaki krofi iz medu in žitne moke. Loviti jih je treba z dolgim srebrnim kavljem. Zaman sva se upirala. Do jutra sva morala požirati te dobrote.

Tudi drugi luk-so polnijo obiski. Ob zori se Tibetanci pojavijo na ulicah s čajem z maslom in cambovo moko. Na obisku najprej počaste domači oltar, slovesno okrašen in razsvetljen, potem zažgo nekaj listov cedre ali drugega dišečega drevesa in si ponudijo čaj in ščepec moke.

Otroci v zelenih oblačilih s kraguljčki tekajo v gručah po cestah in prepevajo od hiše do hiše; takt si dajejo z gibanjem telesa. Domačini jih obdarujejo s kolački, pečenimi v orehovem olju. Na trgih razveseljujejo gledalce od jutra do večera komedianti in plesavci. V plesu so resnični mojstri. Na glavi nosijo kapo s fazanjimi peresji in črno masko z dolgo belo brado; oblečeni so v dolge bele hlače in zeleno haljo do kolen, prepasano z žoltim pasom.

Posebna vrsta telovadbe je „ples duhov“. Z vrha Buda-La visi dolga vrv do vzhodja gore. Po njej se vzpenjajo in spuščajo „plešočiči duhovi“ z neverjetno spretnostjo.

Najbolj čudna reč, ki sva jo za te praznike videla, pa je La-Ssa-moru: mesto in okolico naravnost zasujejo množice lam. Vpad se začne tretjega dne prve lune. Vsi samostani province Usi odpro vrata svojim številnim prebivavcem. Mesto je kmalu napolnjeno z njimi. Tisti, ki ne najdejo zatočišča po hišah, se utabore po parkih in ulicah. To traja šest dni. Medtem so sodišča zaprta, ministri in javni uradniki nekako zgube oblast in vsa moč je za to dobo v rokah te vojske budističnih menihov. V mestu kraljuje nepopisen nered in zmešnjava. Skupine lam vpijejo, pojo molitve, se prepirajo, včasih tudi spopadejo. Njihov glavni namen pa je prejeti blagoslov tale lama in poromati v znameniti samostan Moru. Tu je osrednja tiskarna.

Na področju Lase je nad 30 velikih budističnih samostanov. Največji so Haldhan, Prehung in Sera.

Haldhan (Nebeška blaženost) je gora na vzhodu od Lase. Na vrhu stoji lamaserija, ki naj bi jo bil ustanovil l. 1409 sam Cong Kaba, reformator budizma. Tu je tudi prebival in umrl. Njegovo telo naj bi bilo nespremenjeno, sveže, ne-prestano ležeč v zraku; včasih naj bi tudi spregovorilo.

Lamaserija Prehung (Deset tisoč sadežev) stoji dve milji zapadno od Lase na pobočju visoke gore. Sredi samostana se dviga stolpec, ves v zlatu in okrasju. Sem pride enkrat na leto tale lama, da razlaga svete knjige.

Pol milje na sever od mesta je zgrajen samostan Sera. Templji in hišice so postavljene v polkrogu med cipresami in bodičastimi palmami. Više gori je videti številne celice kontemplativnih lam. Ime Sera (ser = zlato) je lamaserija dobila po treh templjih v več nadstropij, ki imajo vse prostore pozlačene. V glavnem templju hranijo znameniti torče (posvečevalno orodje), ki naj bi prišel po zraku iz Indije. Je iz bron in po obliki podoben tolkaču. Vsak lama mora imeti svoj mali torček, narejen po vzorcu tega čudežnega. Uporabljajo ga pri molitvah in verskih obredih.

Medtem ko so nešteti lame La-Ssa-Moru praznovali svoj hrupni praznik, sva se midva z žalostjo v srcu pripravljala na odhod. Razdrla sva kapelico, kjer sva uživala toliko tolažbe. Komaj sva posadila nekaj semen sredi te puščave, že je treba oditi in prepustiti trnju in osatu, da božjo besedo zaduši.

Na večer pred odhodom nama je regentov sel izročil dve debeli palici srebra. Ganilo naju je, vendar sva dar odbila. Nič ni zameril, prosil pa naju je, naj si vzameva kaj drugega. Sprejela sva slovar štirih jezikov, midva pa sva mu pokazala mikroskop. Ob slovesu je regent rekel: „Kdo pozna prihodnost? Vidva sta človeka izrednega poguma. Vem, da imata v srcu veliko in sveto dolžnost. Mislim, da na nas ne bosta pozabila, jaz se vaju bom vedno spominjal.“ „Molila bova k svojemu Bogu, da se izpolnijo tvoje želje.“

V stanovanju naju je čakal muslimanski poglavar; prinesel je nekaj živeža za na pot. Prosila sva ga, naj na svoji poti v Kalkuto sporoči prvemu Francozu, ki ga sreča, kaj se je z nama zgodilo. Priložila sva celo pismo za francoskega zastopnika v Kalkuti.

Istega večera se je od naju poslovil tudi Samdadziemba. Dosegla sva pri Kišanu obljubo, da mu ne bo storil zlega in da ga bo pustil k svojcem. Regent mu je naklonil lepo vsoto denarja. Midva sva mu naročila, naj gre k svoji materi, ji streže in jo pouči v veri ter jo na zadnjo uro krsti. Nato naj se vrne med kristjane.

Na dan odhoda sta prišla po naju dva kitajska vojaka s sporočilom, da naju čaka Ta-Lao-Je, Ly-Kuo-Ngan, torej Njegova svetlost Ly, Pomirjevavec dežel. To je bil mandarin, ki mu je Kišan poveril vodstvo karavane do Kitajske. Bil je doma iz Čeng-Tu-Fu, prestolice province Sečuan. Imel je 45 let, pa je bil prava razvalina: skoro brez zob, redkih sivih las, steklene oči niso prenašale močne svetlobe; obraz je bil zguban, roke izsušene, nabrekle noge so ga komaj nosile. Zdelo ga je nezmerno uživanje žganja. Zdaj je dosegel upokojitev in se je vračal domov. Bil je za vojaškega mandarina zelo razgledan in je znal prijetno pripovedovati. Verski in filozofski predmeti so ga zanimali, a veroval ni v nobeno stvar; vere v Gospoda nebes ni poznal skoro nič.

Skupno smo se šli posloviti od Kišana. Kitajski poslanik nama je izrekel prijazen govor, trdil, da pot ni tako huda, in nama naročil, da se v prestolici Sečua na zglasiva pri podkralju Pao. Temu naj izročiva tudi dva zaboja njegovih stvari, kot nama je na skrivaj naročil. Lyju je povedal resne in slovesne besede in mu izročil cesarjev dar v denarju. Vojake pa je posvaril z ostrimi besedami, naj se po poti pravilno vedejo. Vsako opozorilo je končal z vprašanjem: Ali dobro razumete? Zaključil pa je: Ker razumete, ubogajte v trepetu!

Pred hišo Ly-Kuo-Ngana je že stalo osemnajst osedlanih konj. Preden smo jih zajahali, se je od mandarina poslovila njegova tibetanska žena, ki jo je za vedno zapuščal.

Zunaj mesta so nas pričakali naši znanci, ki smo jih uvajali v krščanske restnice, med njimi kitajski zdravnik s križem na prsni. Sestopila sva, da tem krščanskim srcem izrečeva besede tolažbe. Pozvala sva jih, naj se pogumno odrečejo praznemu budističnemu kultu in molijo Boga kristjanov, zaupajoč v njegovo neizmerno usmiljenje. Kako krut je bil trenutek, ko sva se morala ločiti od ljubljenih katehumenov! Nič več nisva mogla zanje storiti kot moliti k božji Previdnosti, da se usmili teh duš, odkupljenih z Jezusovo krvjo.

Tedaj se nam je pridružil muslimanski poglavar in nas spremljal do reke Bo-ču. Bila sva močno ginjena nad tem novim dokazom prijateljstva.

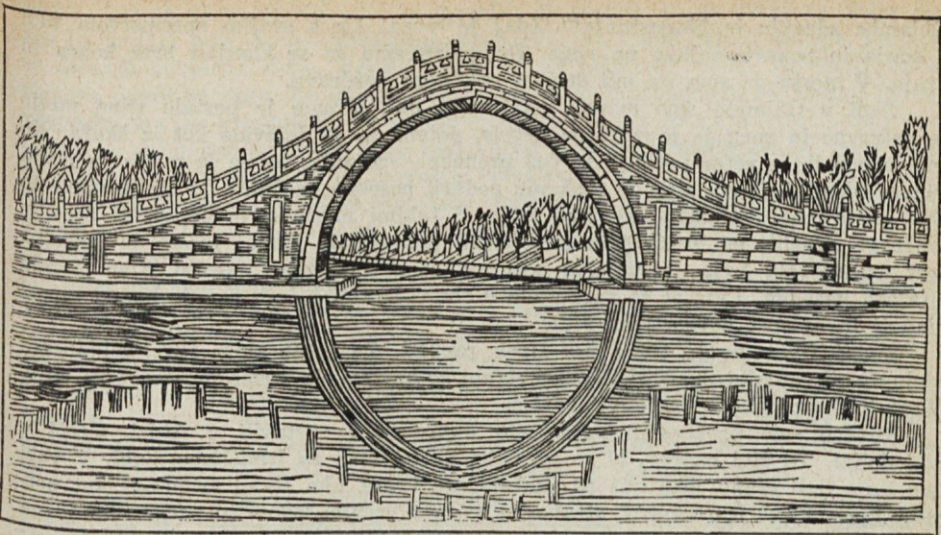
Na bregu Bo-ču nas je čakalo 7 tibetanskih vojakov in eden od velikih lam — spremstvo, ki nam ga je poslal regent do kitajske meje. Tako je naša karavana štela 26 jezdecev in več poganjačev velike črede jakov s prtljago. Za prevoz preko reke sto služila dva splava, za štiri najbolj imenitne osebe (Ly-Kuo-Ngan, veliki lama Dheba in midva) pa je čolnar prinesel barko iz volovske kože.

Na drugi strani reke sva se še poslednjič ozrla na Laso in vzdihnila iz dna srca: „Moj Bog, zgodi se tvoja volja!“ Molče sva nato sledila karavani. Bilo je 15. marca 1846.

19. POGLAVJE

Organizacija ulahov. — Gora Lumma Ri. — Prihod v Ghiambo. — Težave z lesenim mostom. — Enorog. — Gora duhov. — Spust po ledeniku. — Skopi dobavitelji. — Vzpon na Šor Ku La. — Grozotna pot v Alan To. — Vas Lang Ki Cung. — Šah med Kitajci, Tatari in Tibetanci. — Znamenita gora Tanda. — Katastrofa pred Kiu Ju Kiao. — Legenda o božanski žabi na Va Ho. — Prihod v Ciamdo.

Potem ko smo zapustili Laso, smo več dni potovali po široki dolini s številnimi tibetanskimi farmami. Obdelovanje se še ni pričelo. Med zapuščenimi njivami so se žalostno pomikale črede koz in jakov. Njivice so med seboj ločene z ograjami iz velikih kamnov.



Nama se je odlično godilo. Kako drugačno je popotovanje, če ni treba postavljati šotora ne skrbeti za živali, za hrano in kurivo.

V prvem prenočišču, v Decin Dzug, šesdeset lijev od Lase, naju je obiskal veliki lama, ki nama ga je regent namenil za spremljevalca do kitajske meje. Bil je to čokat človek petdesetih let in se je imenoval Džiamdžang, to je Glasbenik. Bil je otroško dober in preprost. Za osebno postrežbo nama je predstavil dva tibetanska mladeniča.

Kosila sva z Lyjem. Tudi ta je bil zelo prijazen in nama je postregel z mnogimi podatki o poti, ki nas je čakala. Posodil nama je kitajsko delo, kjer je pot naatančno popisana.

Drugega dne je pot postala skalnata. Opoldne smo se spočili v razpadlem budističnem samostanu. Pozno ponoči smo dospeli v Mdčukung. Počitka smo bili tako potrebni, da smo se zbudili, ko je sonce stalo že visoko. Kljub temu sta se Ly in Džiamčang mirno sončila. Silno sta se nama opravičevala, da bo treba tam ostati in dan, da se tovorna živina zamenja. Ko sva odgovorila, da se nama prav nič ne mudi, se jima je odvalil kamen od srca.

Midčukung je kraj, kjer se zamenjavajo ulahi, to je konji, tovorna živina in poganjači. Take postojanke ima tibetanska vlada organizirane po vsej poti od Lase do kitajske meje.

Naslednjega dne nas je pot peljala iz doline v divjo pokrajino. Pet dni smo prodirali po nekakem labirintu — po dnu prepadov in ob skalnatih robovih hudo-urnikov. Za prenočišče najdeš samo zasilne kolibe.

Pred prihodom v mesto Ghiamba smo morali preko gore Lumma Ri. Pri spuščanju nam je delal precej preglavic na novo zapadli sneg. Spodaj je šla pot ob bregu rečice skoz izredno gost smrekov gozd. Na drugi strani smo morali poskakati z živali in se eno uro vzpenjati preko strašnih skalnatih grobelj.

V Ghiambi so ogromni budistični templji. Nasproti nam je prišlo 18 kitajskih vojakov, da pozdravijo Lyja. Pred njim so padli na kolena, postavili sablje s konico proti zemlji in hkrati zavpili: „Tu Se Ly Kuo Nganu želi bedna posadka

Ghiambe zdravje in blagostanje!“ Zdaj je moral Ly s svojim spremstvom tudi s konja in pozvati vojake na noge. Drug drugemu so se klanjali brez konca in kraja. V mestu pa smo vsi bili deležni uradnega pozdrava.

Tudi v Ghiambi smo morali ostati dva dni. Vreme je postalo silno mrzlo in vetrovno in sneg je zapadel na debelo, potem pa je deževalo kot iz škafa. Ko smo odhajali, je veter potihnil in dež prenehal, vzdignila pa se je mrzla in gosta megla. Okrožni glavar nam je vsakemu podaril posebne naočnike, ki imajo namesto šipe na drobno prepletenu konjsko žimo. S takimi naočniki se popotniki branijo sončnega odsvita po brezmejnih zasneženih pokrajinah. Zunaj mesta je posadka spet pričakovala Lyja. Ti vojaški pozdravi so se ponavljali povsod, kjer je bila kitajska posadka. Lyja je to spravljal v obup. Zaradi bolnih nog je komaj mogel zjhati in se spet povzpeti na sedlo.

Zunaj Ghiambe je treba čez širok prepad. Za most služi šest velikanskih neolupljenih smrekovih debel. Na oni strani so nas čakale strme in zasnežene gore. Skozi štiri dni nismo videli niti vasi.

Končno smo prekoračili poledenelo jezero in se ustavili v Atdzi, ležeči v ozki dolini. Tu živi enorog, ki so ga tujci dolgo imeli za izmišljeno žival. V vasi smo zamenjali ulahe, dasi nas od naslednjega kraja Lha Ri ni ločilo več kot petdeset lijev. Vmes leži namreč strahovita gora z večnim ledom in snegom in polna prepadov. Domačini in vsi potniki so bili zelo zaskrbljeni zaradi novega snega; snežna plast namreč zakrije prepade. Po dolgem posvetovanju so voditelji sklenili, da se spustimo v goro, če bo jutri mirno, in pa, da pošljemo pred karavano jake, ki naj utro pot.

Zvezde so bile še na nebu, ko smo se začeli vzpenjati na Goro duhov (Lha Ri). Dvigala se je pred nami kot neizmerna vzpetina snega. Korak za korakom smo napredovali med dvema sneženima stenama po brazdi, ki so jo utrli jaki. Sčasoma je pobočje postalo tako ostro, da smo morali zjezditi in zagrabit rep svoje živali. Sončni žarki so kot žareče sulice padali na snežno površino in se od nje odbijali. Ko smo dosegli vrh, je sonce že začelo zahajati.

Na drugo stran je stena še bolj strma, zato pa smo bili spodaj kot bi trenil — treba se je bilo le spustiti. Edina nevarnost je bila v tem, da ne skončaš v kakšnem propadu. Malo nad vzočjem je velikanski vzbočen ledenik. Po njem smo spustili najprej živali, potem pa se je vsakdo izmed nas zakotalil po tej drsalnici.

Velika vas Lha Ri je zgrajena v gorskem grlu. Prebivavci so skoro izključno pastirji; goje ovce, jake, zlasti pa koze s fino dlako, iz katere izdelujejo kašmirska ogrinjala. Malo pred vasjo je obširen budistični samostan. Menihi žive v lenobni zanemarjenosti. Kitajska vlada vzdržuje v Lha Ri zalogo živeža, ki jo upravlja mandarin z naslovom leang tai (dobavitelj); razdeljevati mora to hrano stražnim edinicam ob potu. Takih zalog je od Lase do kitajske meje šest. Dobavitelj v Lha Ri je poslal pismeno opravičilo, da je bolan. Kot je razložil Ly, se to vedno dogaja, kadar bi po utrjenih običajih moral pripraviti pojedino, kot bi jo bil dolžan tudi naši karavani. Leang Tai Sue je namreč najhujši skopuh in o njem sva slišala mične zgodbe. Nisva ga pa — bolnika — osebno spoznala.

Drugi dan po odhodu iz Lha Ri je bil dan naporov in nevarnosti. Morali smo preko gore šor Ku La. Hvala Bogu, da ni bilo ne vetra ne snega. Z vrha pot ni strma in se več dni vleče po hrbtu neizmerne gorske gmote. Domačini jo imajo za visoko planoto. Tibetanski spremljevalci so nama dejali: Od tu do Alan To ni gora; pot je povsod kot tole — in so nama pokazali dlan. Vendar, da je treba

paziti, ker so steze včasih ozke in spolzke. V resnici pa se takoj po vrhu šor Ku La pojavi cela veriga strahotnih prepadov; na vsaki strani takega prepada se dvigajo navpične stene. Naprej moraš le po tako ozki polici, da konji komaj najdejo oporo za noge. Ko sva zagledala, da so se jaki napotili ob breznu prvega prepada, sva se prestrašila in stopila s konja. A vsi so naju svarili, naj spet zajahava, saj imajo navaženi konji bolj varno stopinjo. Izročila sva se torej Bogu in jezdila za karavano. Da se izogneva vrtoglavici, sva glavo obrnila proti steni. Sem in tja je celo ozke police manjkalo, tam so na v stene zabite kline položena debela debela. Že ob pogledu na tak „most“, nama je delen pot zalil ude; a bilo je treba naprej, samo naprej.

Dva dni smo tako viseli med življenjem in smrtjo, končno pa le zapustili to pot, kot si je bolj nevarne ne moreš niti zamisliti, in prišli v Alan To. Vse je prevzelo veselje in eden drugemu je čestital, da ni zgrmel v brezno. Samo trije jaki s prtljago so tako poginili; imeli smo torej nezaslišano srečo. V Alan To smo menjali ulahe, se potem spustili po smrekovem gozdu in se ustavili v vasi Lang Ki Cung, po kitajsko Kin Kov — Zlato grlo. To ime se nanaša na potok, ki namaka njive in prinaša zlata zrnca. Hiše v vasi so iz samih olupljenih debel in so postavljene na kole; razpoke so zamazane z jakovim blatom.

Tamkajšnji dobavitelj nas je presenetil z izjavo, da je gora Tanda, preko katere gre pot, neprehodna, zakaj sneg je neprestano mel osem dni. Medtem ko so se vodje naše karavane posvetovali, sva midva pogledala v kitajsko knjigo o naši poti. in brala: „Gora Tanda je silno strma in izredno težko se je vzpeti nanjo. Treba je prekoračiti potok po dnu ozkega prepada. Ta prehod je najtežji na vsej poti.“ Tu nama je knjiga padla iz rok. Če je ta del še hujši kot prepadi pred Alan To, je Kišan nizkoten morivec. Ker se naju ni upal pobiti v Lasi, naju je poslal v smrt v snegu. Vendar je ta napad malodušja kmalu prešel. Bog nama je povrnil pogum in stopila sva med posvetujoče se može. Sklenili so, da bo pred odhodom karavane nekaj ljudi pregledalo, kakšen je položaj v resnici.

Izvidniki so se vrnili proti poldnevu in javili, da je gora res neprehodna. Dobavitelj se je tedaj ponudil, da pošlje čredo jakov, ki naj bi dva dni teptali sneg.

Tako smo užili nekaj dni miru. Molitev, izleti in nekaj partij šaha so nam čakanje napravili še prijetnejše. Šahovsko garnituro nama je podaril regent Lase; figure so bile iz slonove kosti in so predstavljale različne živali. Kot je znano, so Kitajci navdušeni šahisti, vendar se njihov način precej razlikuje od našega. Tudi Tataři in Tibetanci poznajo to igro; šahovnica je taka kot naša, figure so nekoliko različne, pa imajo isto vrednost kot naše in se enako premikajo. Še bolj presenetljivo je, da pri napadu na kralja pravijo šik in da uporabljajo izraz mat. Med Tataři sva naletela na izvrstne igravce; igrajo naglo, pa močno.

Tretjega dne smo se odpravili do vznožja gore Tanda. Po pobočju se je vila črnkasta črta: pred nami je šla skupina lam, ki se je vračala z romanja. Pod vrhom je začel veti tak vihar, da se je zdelo, kot da se gora podira, strmo pa je postalo tako, da se je dalo samo še plezati. G. Gabet, ki se še ni opomogel od boleznj prejšnjega potovanja, se je izčrpan zgrudil v snegu. Na vrh smo ga spravili bolj mrtvega kot živega.

Pri spuščanju nam je bil sneg v veliko korist. Treba se je bilo samo uleči in spustiti po skoro navpični strmini. Izgubili smo le eno mulo, ki je zajadrala v prepad.

Iv vasi Tanda pelje šestdeset lijev po planoti, ki je po kitajski potopisni knjigi „najbolj razsežna na Tibetu“. Če je to res, je Tibet strašna dežela!

Poslej smo šli skozi več manjših postaj, med njimi je najvažnejša Šobando. Tu sta dva budistična samostana; lame pripadajo sekti rumene čepice. V enem teh samostanov je velika tiskarna, ki zalaga lamaserije province Ham.

Po dveh napornih dneh smo prišli v Kia Ju Kiao. Malo pred našim prihodom se je velik lesen most čez prepad podrl pod dvema človekoma in tremi jaki. Zahvalila sva Previdnost, da smo bili pred Tando zadržani tri dni.

Trideset lijev dalje smo morali čez podoben lesen most. Najprej smo čezenj spustili živali, potem smo vsi srečno prilezli na drugo stran prepada.

Spet je začelo snežiti. Prišli smo pred goro Va Ho. Po njej naj bi strašil gorski duh, božanska žaba, ki naj bi živela v jezeru na vrhu gore. Po gori je po ljudskem mnenju treba iti molče. Tako je tudi šlo, dokler je bilo še temno, pozneje se je strah pred božansko žabo razpršil. Dan je bil bleščeč, tako da nas niti naočniki iz žime niso mogli rešiti močnega vnetja oči.

Spuščati smo se začeli v večernem mraku po strmi, ozki, serpentinasti stezi. Prenočili smo v neznošnih bolečinah zaradi vnetih oči. Ves naslednji dan smo jih zdravili.

Zadnji trije dnevi pred Ciamdo so nas vodili čez mnoge zoprne lesene mostove, viseče preko hudournikov, rek in brezen. V Ciamdo smo prišli šestintridesetega dne po odhodu iz Lase. Po kitajski potopisni knjigi smo napravili ok. 2.500 lijev (250 milj).

Skupina hindujskih duhovnikov „sanjasijev“



naši misijonarji pišejo...

MADAGASKAR

Poleg lazarista g. Ivana Štanta CM deluje na tem velikem otoku tudi usmiljena sestra MARJETA MRHAR, od katere imamo dve pismi z dne 12. IV. lanskega leta in 1. I. letošnjega. Iz obeh pisem povzemamo sledeče vesti iz njene življenja in delovanja:

„Prejela sem vaš velikodušni dar, ki ste mi ga poslali preko g. Ivana Štanta. Bog naj Vam tisočero povrne! Ni Vam treba pripovedovati, kako prav pride v misijonih vsak dar, še posebno pa v takih misijonih kakor je južni del Madagaskarja.

Jaz delam zdaj v dispanzerju, kjer se trudim, da bi z dobroto postregla ubogim bolnikom, ki so pa včasih kar nasilni, ker bi vsi radi prvi prišli na vrsto.

Velikonočne praznike smo kar lepo praznovali. Na veliko soboto zvečer smo imeli nekaj krstov odraslih. Vse tri dni je bila cerkev nabito polna, sv. obhajil so misijonarji razdelili približno 4.000. A ob navadnih nedeljah se cerkev nikdar ne napolni. Ob nedeljah gredo ljudje po opravkih, eni za čredami, drugi po drva, zopet drugi na ribji lov, vsi pa pozabljajo, da je v nedeljo njih prva dolžnost služba božja.

Sredi marca so tu blagoslovili skromno podružnično cerkvico, ki je posvečena Brezmadežni. V tistem kraju imamo zelo gorečo katehizirno, mati učiteljica deške misijonske šole, katera zelo lepo deluje in se pozna pri verskem življenju ljudi. Velik problem pa je glede zakona, kajti krščenih je veliko več deklic kot pa dečkov. Upamo, da se bo v kratkem pri tej kapelici naselil mlad katehist iz središča župnije, ki bo lahko malo več delal med moško mladino in ponesele seme božje besede v še bolj oddaljene vasi.“

Pismo z dne 1. januarja 1965:

„Sedaj sem že mesec dni na novi postojanki Farafangana, kjer nadomeščam sosestro, ki je zaradi bolezni morala nazaj v Francijo. Znašla sem se v čisto novem okolju in delokrogu:



Gobavec z misijona g. Ivana Štanta CM na Madagaskarju

Ukvarjam se z mladino iz sirotišča sv. Vincencija. V bližini je tudi gobavska naselbina: na 25 hektarjih zemlje se nahajajo 4 vasi gobavcev, ki imajo tudi dva dispanzerja in bolnišnico. Misijonar Zevako, ki je duhovnik in zdravnik obenem po svoji izobrazbi, se duhovno in telesno briga zanje. V bližini te gobavske naselbine je pa večja vas, kjer

šo povéčini priseljenici raznih ras, ki se ukvarjajo z ribjim lovom, kajti navadno nimajo niti koščka zemlje v lasti. Ta velika vas je bila skoro povsem odrezana od mesta do pred nedavnim, kajti vmes je bila reka, ki jo je bilo treba prepluti na pirogi; zato ljudje tamkaj svojih verskih dolžnosti niso izpolnjevali. Po prihodu misijonarja Zevako se je pa začelo drugače: le-ta se je zavzel tudi zanje in mu je po dobrih štirih letih uspelo ostvariti med njimi zelo cvetočo versko občino. Mladino je predvsem pridobil po skavtski organizaciji. Preje so fantiči in deklíči, ki po večini ne hodijo v šolo, posedali po vasi, se potepali ter se vzgajali na cesti. Zdaj to mladino zbirajo dopoldne in popoldne in jo lepo zaposle: Dekleta, se učijo šivati in plesti, fantje pletejo stvari iz rafije ali zbijajo žogo, najmlajši se pa igrajo. Ko poneha najhujša vročina, bom skušala ograditi nekaj zemlje, da se uče še poljedelstva. Seveda ima vsaka skupina tudi nekaj krščanskega nauka: že bolj odrasla mladina enkrat na teden, mali pa dnevno.

Božične praznike sem zelo lepo preživela. Misijonar Zevako se je cel mesec trudil, da je pripravil božično igro, ki prikazuje krščansko družino, katera ves adventni čas misli na božič in kako se otroci odpevujejo raznim slaščicam in podobno, da zberejo za sveti večer čim več zemskih dobrot za uboge, katerim res na sveti večer nesejo svoja darila. Zaključek naj bi bile „žive jaslice“. Žal je na sveti večer neusmiljeno deževalo in se prireditev ni mogla vršiti, ker je bila pripravljena za pod milim nebom. A naši bolniki in vaščani se niso dali oplahiti in so se kar v razredu zbrali že ob osmih zvečer in so tam med petjem božičnih pesmi in domačinskimi plesi dočakali polnočnice, pri kateri so lepo peli latinsko božično mašo. Ganljivo je videti naše bolnike, ki nekateri hodijo po kolenih, drugi se opirajo na berglje, eni so slepi, drugi, skoraj vsi, brez prstov in noge brez stopalov, kako z rožnim vencem okrog vratu vsak dan prisostvujejo sveti maši, po kateri skupaj zmolijo desetko rožnega venca za dobrotnike, ki jim s svojimi darovi omogočajo življenje. Mnogi od njih so poročeni in imajo otroke, a materam ni dovoljeno hraniti jih na prsih in so vsi

dojenčki hranjeni z umetnim mlekom, a kljub temu lepo rastejo, da ne bi nihče mislil: to so otroci gobavcev. Seveda je skrb za prehrano malčkov prepuščena misijonarki in njeni pomočnici, kajti matere zaradi pohabljenosti tega ne zmorejo. Za šoli odrasle otroke imamo tudi nekaj pouka, vsaj toliko, da se navadijo brati in pisati, pa najenostavnejše računati. Ker se gobavska bolezen ne smatra več za nalezljivo, smo dobili dovoljenje, da nekateri bolj bistri otroci obiskujejo sestrsko šolo v mestu oziroma v zavodu, kjer poučujejo bratje Presv. Srca.

Pa sem se zelo oddaljila od svetega večera... Ker je bil na sveto noč dež, na sveti dan pa prekrasno vreme, se je božična prireditev vršila na sveti dan zvečer. Vse je lepo poteklo, le otroke, tudi nastopajoče je zelo mučil spanec, saj je bil že drugi večer, da niso šli običajno k počitku. Starši so se vračali domov zelo zadovoljni, videč, da tudi njih otroci zmorejo narediti marsikaj lepega.“

AFRIKA

Zanimalo nas bo, kako je z delovanjem br. KARLA KERŠEVANA C.M. v neodvisnem Kongu, kamor se je vrnil po obisku rojakov na Primorskem, v Kanadi in v Argentini. Zadnje njegovo pismo imamo z dne 4. aprila tega leta in se takole glasi:

„Kako sem prišel v Leopoldville, sem Vam že pisal. Tamkaj sem ostal samo dva tedna. Po reki Kongo sem se polagoma z več pristanki zopet vrnil sem v Bikoro na sedež misijona, po pettedenski odsotnosti. Po napadu upornikov v pokrajini Bolobo smo morali opustiti dve naši misijonski postaji, na katerih eni so bile tudi sestre. Eden sobratov se je vrnil v Belgijo, tako tudi dve sestri, ostalo osebje pa je bilo dodeljeno drugim postajam.

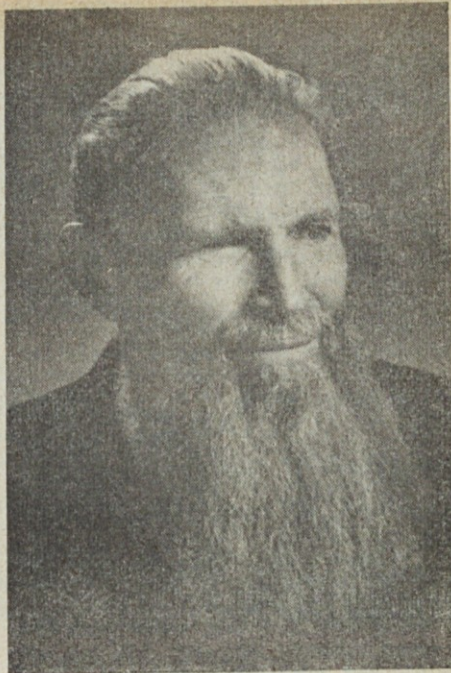
Po januarju se v naši škofiji ni več kaj hudega zgodilo. Vsi pa smo čuječi, tudi civilna oblast, katera se poslužuje drakoničnih postopkov, da omeji oziroma prepreči vsak morebitni novi izpad kake skupine skrivajočih se upornikov. Dal Bog, da bi bilo konec tega izrednega stanja in da bi se v deželo že vrnilo normalno življenje.

Trenutno smo v dobi volitev oziroma tega, kar imenujejo volitve. Nikar si ne predstavljajte volitev, kakor jih poznamo mi. Tu se to vrši improvizirano, brez prave organizacije in dosledno brez resnih in stvarnih rezultatov. Propagande je bilo dovolj, celo vroče in nasilne, v katero so hoteli na en ali drug način vplesti tudi misijone in misijonarje, zaradi česar smo se že enim ali drugim zamerili in so nam, če zmagajo, zažugali z izgonom. Tako je. Vsem nikoli ni mogoče ustreči. V božjih rokah smo.

Kjer moremo in kolikor moremo, skušamo delovati kakor nekoč v zlati misijonski dobi. Pri ljudeh smo že dobili nazaj vse zaupanje in spoštovanje. Starejši kristjani se nas še tesneje oklepajo kot preje, zlasti ko vidijo, koliko se misijonarji trudijo z njih deco in kako resno se zanje zavzemamo v misijonskih šolah. V našem malem semenišču imamo letos 40 gojencev. To pomeni, da je v naši škofiji 40 družin, katere vedo, da se njih ljubljenec dobro vzgaja, šola in hrani na misijonu.

Naš gospod škof je po zadnjem koncilskem zasedanju ostal v Evropi, ker je potreboval zdravljenja. Do danes se še ni mogel vrniti. Z menoj je kot vedno. Prihodnje dni bom moral zaradi dela čez jezero, kjer bom mogel obiskati tudi brata Marcela v Irebujju. Pošto bolj malo dobivam. Tudi tiskovine ne prihajajo tako redno kot so nekoč. Letošnjega „Katoliškega glasa“ sem prejel do zdaj komaj prvi dve številki. Je pač tudi tovrstna osamljenost delež misijonarjev. Ena žrtev več za blagor dežele in vseh, kateri v njej prebivajo. Sebe in njo priporočam v molitve pobožnim misijonskim dušam. Upam, da je bilo zaenkrat dovolj 120 življenjskih žrtev misijonarjev za novo vstajenje črnega Konga. Dal Bog in Kraljica misijonov!“

Bralcem sporočamo, da je pred nekaj leti „odkriti“ slovenski misijonski BRAT FRANCE PREGELJ S.J., ki je do nedavnega deloval v Južni Rodeziji, spet odšel nazaj v Anglijo, kamor so ga poklicali predstojniki na nov delokrog. Pa naj objavimo kljub temu vsebino njegovih zadnjih dveh pisem iz srede leta 1964, ki jih, žal, preje zaradi pomanjkanja prostora v našem listu nismo mogli objaviti:



*Misijonski brat Karel
Kerševan CM*

„Predvsem se Vam moram zahvaliti za poslani denar, ki mi je prav prišel za nakup vodnih cevi, katere sem moral napeljati dva kilometra daleč od reke do našega misijona. Postavil sem tudi novo črpalko na nafto, ki mi da 3.000 galonov vode na uro, tako da imamo zdaj vsaj vode dovolj. Zaposlen sem zelo, tako da včasih niti ne najdem časa za obed, kaj pa še za spanje. Na misijonu imamo namreč že čez tisoč otrok, potem pa še okoliške šole na misijonskih podružnicah, na vsaki okrog 300 učencev. Takih šol je enajst in jih obiščem enkrat mesečno. Na vsaki se ustavim za en dan, tako da lahko vsaj nekaj otrok izprašam in malo bolj poučim o sveti veri. Odkar sem tudi tajnik v šolskem odboru, imam še več dela in situosti, ker naše oblasti nam niso nič kaj preveč naklonjene in nam samo pošiljajo vse mogoče inspektorje, o kaki pomoči pa ni ne duha ne sluha. Pregle-

dujem tudi druge misijonske šole naše družbe tu in jih obiščem štirikrat na leto: pregledam knjige in rede v zvezkih in učim kmetijstvo, sadjerejo ter čebelarstvo. Tako vidite, da mi časa ne preostaja, ker je dela res veliko. A sem zelo srečen v svojem poklicu, ker vem, da je vse za božjo čast in za širjenje kraljestva Kristusovega na zemlji. Hvala Bogu, delo obrodi tu sadove: lansko leto smo krstili 680 odraslih in čez 1000 otrok. Zdaj se jih pripravlja spet 300 na sveti krst. Lahko bi bilo spreobrnjenj še veliko več, a primanjkuje delavcev...

Drugače pa je v deželi precej nemira, kajti eni hočejo neodvisno državo (op. ur.: med tem je do tega že prišlo), drugi so spet proti temu; črnski domačini hočejo, da bi si le črni vladali! Kamenje frči in bombe pokajo in pretepi med pripadniki raznih strank so na dnevnem redu. Celu mene so napadli s kamenjem pred nekaj tedni na povratku iz mesta. Na srečo niso napravili škode na mojem starem jeevu, veliko bunko na glavi sem pa le odnesel seboj za nekaj dni... Precej težav je tudi z drugimi verskimi ločinami; boli jih, ker morajo oni svoje šole zapirati, kajti otroci vedno bolj hočejo študirati pri nas. Kar naprej zidamo spalnice v kolegijih in ustanovljamo nove šole, a je vedno premalo vsega tega!"

RADKO RUDEŽ je poslal iz nove afriške države Zambije (bivša Severna Rodezija) svojim znancem in prijateljem iz Dobrdoba zelo lepo pismo. Pismo je objavil „Katoliški glas“, 14. I. 1965., po katerem ga mi ponatiskujemo:

„Rad se spominjam Doberdoba. Kako tudi ne? Saj še vedno nosim na vratu zlato verižico s svetinjico, na kateri je urezan napis DKD (Dekliški krožek Doberdob) in datum 3. 8. 57. Res, nekaj lepega ste mi darovali! Vedno bolj se tega zavedam, zlasti ker vzbuja vaš dar pri domačinih veliko občudovanja. Naj vas tudi za to Bog blagoslovi!

Nekaj splošnih podatkov

Odkar sem vam zadnjič pisal, se je pri nas mnogo spremenilo. Celu naslov imam nov. Iz najbolj oddaljene postojanke v nadškofiji so me premestili v samo prestolnico novonastale države Zambije.

Naj navedem nekaj števil! Moja župnija šteje brez podružnic, 27.000 duš, vse s telesom! Hišnih števil je nad 5.000. Šol je deset, razredov 185, dijakov 7400. Potem pa imamo še dve podružnici, ki štejeta skupaj 20.000 duš. Za podružnice skrbi neki ameriški pater slovaškega porekla, ki je svoj čas dve leti tudi študiral v Jugoslaviji, moja oseba pa upravlja samo župnijo. Kar dovolj dela za enega človeka!

V župniji govorimo in pridigamo v dveh jezikih: v činjanščini in činbejščini. Prvi je lažji, drugi lepši. Lahko bi rekli: bolj klasičen. Moj jezik je prvi, v katerega sem prevedel že kakih 50 slovenskih in hrvaških pesmi. Drugega govorim in dobro razumem, toda v njem še nisem pridigal.

Večina ljudi razume oba jezika, vendar je prvi v mestu bolj poznan. Prvi je jezik države Malavi (v času britanske zasedbe Nyasaland) in ga zato govorijo kakih 5 milijonov ljudi; drugi je pa jezik bogatih rudnikov v naši deželi in ker se tam zbirajo ljudje od vsepovsod, se jezik naglo širi, zlasti ker ga uporablja šola in televizija.

Šolsko stanje

Šole so za širjenje vere velikega pomena. Mi katoličani imamo dve: za deklice prav ob cerkvi, za dečke pa sedem minut, v stran. Prvo vodijo afriške sestre, drugo mi redovniki. Deklic je 920, dečkov pa tisoč. Kar zadosti, ne? Pa bi jih bilo lahko še več, toda en razred sme imeti le 40 otrok.

Sicer je pa polovica dijakov tudi po drugih šolah naše vere. Vse šole imajo vsak dan pol ure krščanskega nauka! Kaka razlika s takozv. katoliško Italijo! Tam smo imeli vsega skupaj pol ure verouka na teden. Zato so pa Italijani na splošno tako versko nevedni. To bo tudi vzrok, da vsak četrti Italijan voli za komunistično stranko.

V našem mestu je rdečih kakih 150. Dobre denarce služijo, drugo jim pa ni mar. K maši jih hodi kvečjemu dvajset čb nedeljah. Res čudna slepota. Pa niso sami krivi.

Naši zamorčki

Tako ljubki so, da bi jih najraje kar pojedli! Kako lepo kraljujejo na hrbtu mamice ali starejše sestre! Naši otro-



Učiteljeva družina v Kongu, v misijonu br. K. Kerševana CM

ei niso nikoli imeli takega razgleda na svet.

In zelo so bistri. Ko so izraelski inštruktorji pripravljali naše otroke na telovadni nastop za Dan neodvisnosti, so potem pravili, da so z njimi v eni uri več dosegli kot drugod v enem tednu. Vsekakor je res, da so se tukaj v treh tednih toliko naučili za nastop, kakor po drugih državah v šestih mesecih. In po kakšen nastop! Naši zamorčki so skupino belih deklic daleč nadkriljevali. So bolj prožni, elastični, se znajo zlititi v celoto in enotno nastopati.

Kaj pa njihova poštenost? Do sedaj je kraja med njimi nepoznana. Seveda tudi ne vedo, kaj je to kletev ali zmerjanje. Celo — čudite se, prosim! — tudi pretepajo se ne med seboj!

In kakšen lep red in vzorna disciplina vladata v šolah! Vsi šolarji nosijo uniforme, tako da komaj jih na cesti srečate, že veste, v katero šolo spadajo. Obleke imajo zelo čiste, pa tudi perejo jih otroci sami. Sebe tudi pridno umiva-

jo, tako da vedno dišijo po raznih miilih.

Seveda je vzorno tudi njihovo vedenje v cerkvi. Vsako sredo imajo otroci naših dveh šol skupno šolsko mašo. Dasi je naša cerkev velika in prostorna, jo napolnijo do zadnjega kotička.

Sramežljivost naših deklic je naravnost ganljiva. Za zadnji nastop ob prazniku neodvisnosti so vse deklice prejele primerno telovadno uniformo: šolne, nogavice, hlačke in krilce. To pa je bilo sramotno kratko. Deklice so se od sramu kar jokale. Kar nerodno je bilo nam odraslim prisostvovati nastopu, ko smo videli, da so si deklice krila ves čas popravljale in jih skušale potegniti čim nižje. Sedaj, ko je nastop mimo, nobena noče več obleči tiste uniforme, pa čeprav je prav lepe oranžaste barve. Kakor da bi se domenile! Raje so jih podarile mlajšim sestram.

Škoda je, da te nedolžnosti ne ohranijo za dolgo. Tega so krive stare matere, ki so navadno še vse poganke in

nimajo smisla za krščansko čistost. One so tiste, ki držijo poganstvo pokoncu.

Še nekaj o petju! Glede tega vas gotovo nadkriljujejo. Kadar jih zberem skupaj, zaigram na harmonij, jim dam besedilo v roke in rečem: Pojte! In pojo, kakor da že znajo. V treh urah sem jih naučil deset pesmi, med njimi Na planincih; Ko so fantje proti vasi šli; Mladi časi, kam bežite; Sneg za to leto (sem prevedel: suša za to leto, ker tu od aprila do novembra nikoli ne dežuje).

Napisal sem tudi pesem na čast mučencev iz Ugande, 28 kitic! Slovenski prevod sem poslal svojemu bratu Brankotu, ki je župnik v Vihpolju pri Vipavi. Sicer bi bilo bolje, če bi jim dal namesto slovenskih njihove napeve, a te bi moral šele zbrati, kar pa mi trenutno ni mogoče, ker sem preveč priklenjen k delu. Ko sem zaprosil škofa, da bi mi dal samo mesec dni dopusta, da se še drugega deželnega jezika dobro priučim, mi je kratko odgovoril: „Ni mogoče!“

Če želite, vam bom ob priliki poslal magnetofonski trak s pesmimi naših deklic. Seveda vas gotovo zanimajo afriške melodije. Mene tudi. Naše jim vsiljujem zaradi vsebine. So pa pri svojih pesmih mnogo bolj naravni.

Molite zame in za mojo veliko župnijo, še posebno pa za naše otroke, saj oni so naše upanje!“

Od misijonarja o. Rudeža imamo zadnje pismo ono z dne 14. junija tega leta g. Wolbangu v Združene države. Iz tega pisma povzamemo sledeče:

„Res, kar nerodno mi je ob Vašem pismu, ko vidim, da še niti ne veste za moj novi naslov, ki pa je ravno leto dni star. Koncem maja lanskega leta sem bil namreč premeščen iz najbolj zakotne misijonske postaje v Kapoche v največjo v predmestju Lusake. Ozemlje postaje meri dve kvadratni milj in šteje okrog 30.000 ljudi, skoraj 6.000 družin. Tukaj je osem šol z nad 7.000 šolarji, od katerih so tri v naših rokah. Dekliško s 1043 učenkami vodijo afriške sestre, deška s 1080 učenci ima še novo poslopje, komaj lani zgrajeno, tretja je mešana s 400 gojenci, katerih število pa iz leta v leto zelo raste.

Nastavljen sem kot upravitelj župnije. Z menoj živi še slovaško-ameriški

misijonar, ki pa oskrbuje dve podružnici s tremi šolami in okrog 14.000 dušami. Poleg tega živi z nama še družbeni predstojnik, ki je trenutno v Rimu na počitnicah, a ta je tako zaposlen s svojim družbenim delom, da za samo misijonsko delo ne pomeni nič. Tako sem za celo župnijo domala sam. Polje je pa tako zrelo za žetev! Kako misijonarja po hišah lepo sprejemajo, celo drugoverci. A kaj hočemo, ko pa je 6.000 družin v mojem misijonu! Govoriti moram v treh jezikih: v angleščini, činjansčini in čimbejščini. Zdaj po novem celo mašujem enkrat v enem, drugič v drugem jeziku!

Politične ramere pa, žal, še ne zagotavljajo miru v bodočnosti. Bojimo se, da bi se začeli rodovi med seboj kosati in boriti. „Barotseland“ je bil že poprej le protektorat, zdaj ga hočejo pa še na navadno provinco ponižati, kar vzbuja vročo kri. Tudi južna provinca ima neke spore z vlado, kajti ima svoj jezik in je bogata v kmetijstvu in živinoreji. Na severu se košatijo Babemba z bogatimi rudniki; le-ti imajo največ študentov po inozemskih univerzah. Njihov jezik je res lep in bogat. Govori ga dva milijona ljudi od treh milijonov in pol prebivalcev. Niso vsi, ki govorijo ta jezik, tudi tega rodu, toda vsi, ki grede delat v njihove rudnike, prevzamejo njihov jezik. V naši deželi Zambiji so štirje uradni jeziki, po radiu se pa govori še v štirih drugih.

Predstojniki so ugotovili, da sem tudi jaz potreben oddiha, zato me bodo poslali na počitnice v Evropo, ko se vrne družbeni predstojnik iz Rima. Upam iti tudi v domovino, kjer imam še mamo in brata duhovnika.“

Jezuitski brat FRANCE PREGELJ SJ, o katerem smo poročali, da so ga poslali iz misijonov nazaj v Evropo, se je oglasil g. Wolbangu iz Anglije:

„Prav lepa hvala za poslani dar iz sklada za slovenske misijonarje! Moj predstojnik, ki je ta denar dvignil, mi je pisal in dejal, da denar hrani za čas mojega povratka v misijone. Res mislim potovati nazaj v Afriko decembra meseca, pa spet le za eno leto. Prevajamo namreč sveto mašo v afriški jezik, pa ne le mašo, tudi sveto pis-



Nova cerkev v Sadani, že pokrita. Tu je nekaj časa deloval misijonar o. Emil Čuk.

mo stare in nove zaveze. Pri tem tako važnem misijonskem delu tudi jaz sodelujem.“

O. EMIL ČUK, ki piše tako slikovite članke iz svojega delovanja v Tanganjiki, je prav tako g. Wolbangu CM pisal v teku zadnjega leta tri pisma, ki nam povedo sledeče novice:

V prvem pismu sredi lanskega leta se zahvaljuje za 350 dolarjev, ki so mu bili poslani kot darovi za svete maše, pa tudi za 100 dolarjev, poslanih mu iz sklada. Pravi, da je začel zidati samostan za sestre domačinke in se priporoča v molitev.

To pismo je še pisal na svojem prejšnjem misijonu v Chosi. Naslednje pismo iz srede decembra lanskega leta nam pa že piše iz novega misijona Sadani. Spet se najprej zahvaljuje za nove mašne darove, ki jih je prejel; svete maše bodo brž opravljene, ker sta na misijonu dva misijonarja. Prejel je tudi vsoto 150 dolarjev kot vzdrževalnino za naslednje leto v prid bogoslovcu Julianu Kangalawu in se zahvaljuje darovalki Veroniki Dičeکو.

Sporoča veselo vest, da bo drug vzdrževanec Gaudencij Msongo posvečen v duhovnika v Rimu v dnevih pred Božičem in je njegov predstojnik p. Giotti že odpotoval tjakaj, da bo navzoč pri posvečenju. Saj to bo velik praznik za njegovo družbo, ki sestoji v glavnem le iz bratov laikov, a je božja Previdnost hotela, da bo eden od njih posvečen v duhovnika. To bo za superiorja veliko zadoščenje, prav tako pa tudi za slovenskega dobrotnika, ki je nadebudnega črnega bogoslovca skozi 4 leta podpiral z letno vzdrževalnino.

Nadaljuje: „Nova cerkev v Sadani, katere zidovi so se ob mojem prihodu semkaj sredi septembra komaj dobro dvignili, je bila 14. novembra že pokrita. Tako lahko rečemo, da smo sredi dela in sredi stroškov. Dozdaj smo porabili že 8.500 dolarjev. Kot dokaz našega dela napram dobrotnikom, ki so že toliko pomagali in še bodo, prilagam nekaj slik te naše cerkve v gradnji. Morda se tudi vname kaka dobra duša, da nam pošlje kakšno izdatnejšo pomoč...“

15. novembra je prišel k nam škof, da je podelil zakrament svete birme nič manj kot 220 novokrščencem. Od Novega leta naprej smo že podelili 318 slovesnih krstov in več desetih krstov v primeru smrti. V tem času smo podelili okrog 20 zakramentov svetega zakona in nekaj se jih na to še pripravljaja.

28. novembra je končalo šolsko leto. Naše šole so pokazale ene najboljših uspehov v celem okrožju in smo vsi zadovoljni: starši, učitelji, predstojniki, oblasti in mi misijonarji.“

V tretjem pismu z dne 23. marca tega leta nam pa misijonar poroča, da naslednji dan odpotuje na svoj novi misijon v Kisinga na pogorju Mkinga blizu jezera Nyassa. Pravi, da nam bo v naslednjem pismu kaj več poročal o vzrokih tako nagle spremembe, za katero je on sam poprosil predstojnike iz gotovih okoliščin. Pripominja, da se tudi za severozahodno Afriko bližajo težki časi in tudi za Cerkev božjo v njej... Lepo pozdravlja vse dobrotnike in prosi, da ga tudi na novem misijonu spremljajo z molitvami in darovi!

Iz Južne Afrike imamo več pisem O. ALBINA KLADNIKA FSC, ki je našim bralcem poznan kot graditelj novih cerkva v tistem misijonskem področju, saj je v nekaj letih postavil že štiri, nekatere večje, druge manjše. No, zdaj so ga predstojniki poslali na nekoliko manj pionirsko ozemlje, da si malo oddahne, čeprav ima tudi na tej novi postojanki dovolj dela. Takole nam o tem piše v pismu sredi julija 1964:

„Poslan sem bil na lepo župnijo sv. Pavla. Tu je večna pomlad. Župnija leži na meji svetovno znanega živalskega vrta „Kruger National Park“. Prihajajo ga ogledovat turisti iz vsega sveta in si lahko ogledajo najrazličnejše krotke in divje zveri, ki se svobodno kretajo na prostoru, velikem kot Slovenija. Kraj White River, v katerem delujem, je lepo, malo letovišgarsko mesto s čudovitim podnebjem. Okolice je nizko gričevje, polno pomarančnih, bananskih in drugih nasadov, med drugimi tudi kavnihi.

Župnija ima devet podružnic za črne katoličane, v mestu samem imamo

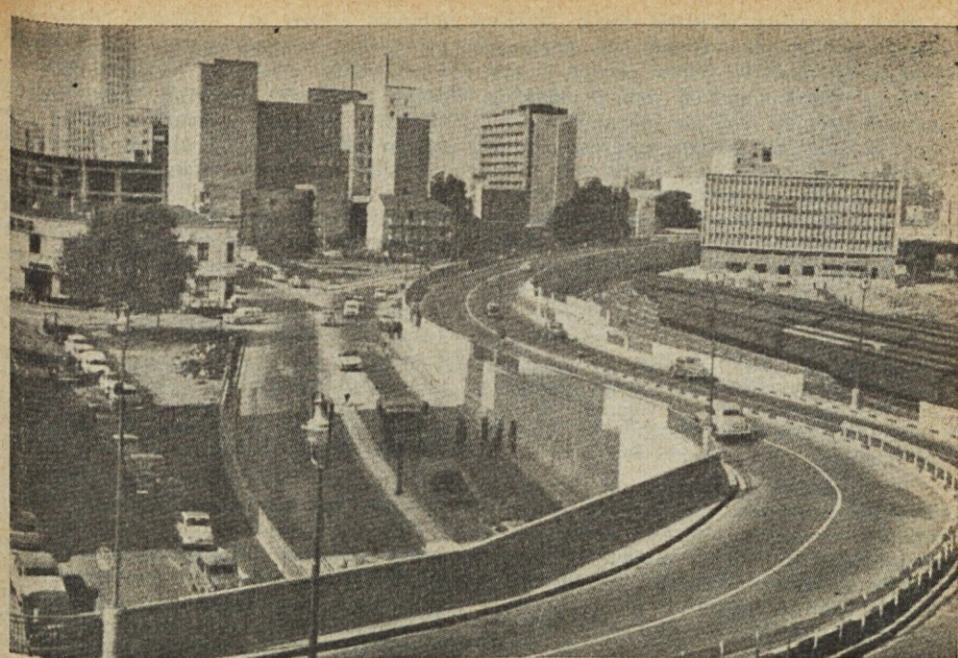
pa tudi nekaj katoličanov najrazličnejših narodnosti, tudi Hrvatje in Čehi so med njimi. Vsako nedeljo zjutraj ob osmih mašujem za bele in črne skupaj v farni cerkvi sv. Pavla, pridigujem pa med mašo za bele v angleščini, po maši pa v zulu jeziku za črne. Potem pa tečem ven na podružnice in imam v raznih krajih še dve maši za črne, eno nedeljo tu, drugo nedeljo tam. Tudi med tednom sem dnevno zunaj na podružnicah in poučujem katekizem.

Kaže pa, da ne bom dolgo ostal tukaj. Naša družba namerava kupiti v župniji hišo za stare in onemogle misijonarje, ki bi jim nad vse ugodno podnebje zelo olajšalo in podaljšalo življenje. V tem primeru bi pa morali prevzeti še eno župnijo, na katero bi bil verjetno jaz poslan.“

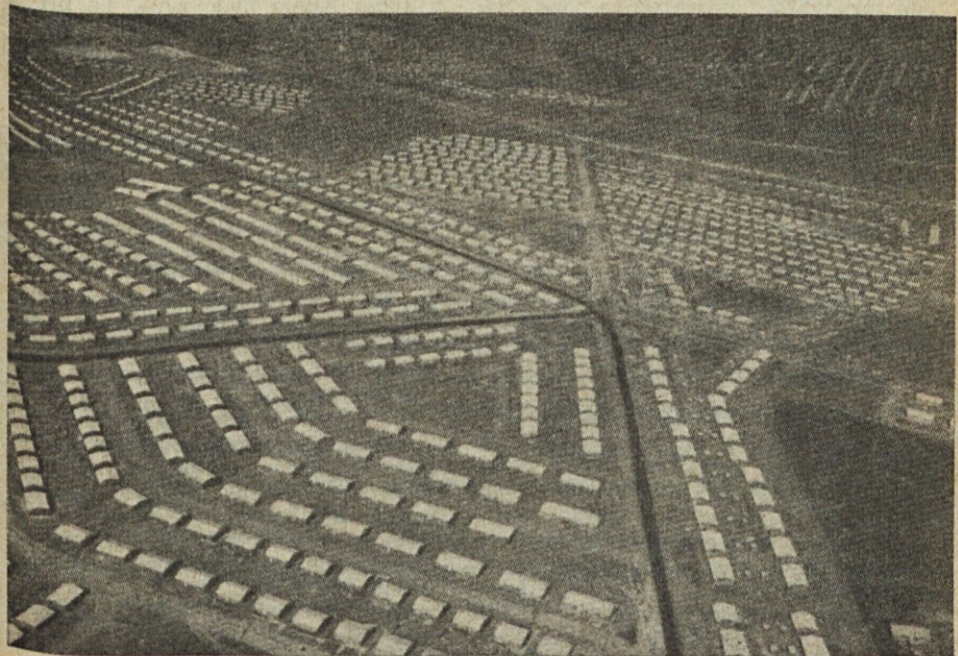
V naslednjem pismu z dne 28. oktobra pa misijonar med drugim piše tudi tole:

„Sklenil sem bil in sem Vam tudi pisal, da ne bom več začel z gradnjo nobene cerkve, kajti zadosti sem se mučil v 12 letnem neprestanem grajenju. Pa kaže, da sem se zarekel. Prav tedaj, ko sem bil prestavljen v White River, je država sklenila premestiti dve vasi črnih prebivalcev v bližini dveh belih mest v eno samo veliko novo črnsko naselbino, ki se bo nahajala prav v moji župniji. Že grade ceste in jez za vodo. V tej novi vasi bo naenkrat kar 800 katoličanov skupaj. Na prvi pogled bi človek mislil, da država s tem prestavljanjem krivice dela. A treba je poznati celo resnico. Sedaj žive črni v svojih naselbinah tako zanemarjeno in v taki nesnagi, da se jih Bog usmilil. Kot sardine so stlačeni po brlogih. Država jim bo postavila lepa stanovanja z vrtom v prostornem zračnem neselju, ki bo kakih 10 milj oddaljeno od mesta White River. Črni se bodo iz nove naselbine vozili z avtobusi na delo v dve bližnji mesti. V novi naselbini bodo morali imeti svojo cerkev in na to bo treba resno misliti. Res, delam sem sklepe in račune — brez krčmarja. Kaj hočemo, če bo res treba, pa bom!

Še na drug način sem se dal vpreči. Dobil sem sporočilo, da me je družbena generalna skupščina imenovala za ekonoma vsega južnoafriškega misijona.



Zgoraj: Johannesburg, mesto zlata in belcev; Meadowland, mesto črncev pri Johannesburgu; v podobna nova naselja južnoafriška vlada spravlja črnce.



Ker sem že pred tremi leti odklonil, čeprav ob nezadovoljstvu predstojnikov, si zdaj ne upam več delati težav in moram sprejeti, saj me tokrat sploh niso vprašali, ali hočem sprejeti. Pa se predstojniki verjetno v meni zelo motijo. Ker sem postavil tiste štiri cerkvice, mislijo, da znam čudeže delati in da bom reševal vse gmotne probleme misijona... Ze pred leti sem jim povedal, da bi jaz ne mogel nič storiti brez mojih dobrotnikov in prijateljev. A zdaj, ko gre za gmotne potrebe celega misijona...? Tako vidite, da sem se poleg dušnopastirskega dela znašel v še večji ekonomski odgovornosti. Priporočam se Vam in vsem misijonskim prijateljem v molitev!“

V naslednjem pismu misijonar o. Kladnik že poroča, da so res kupili v njegovem misijonu lep kos zemlje, kjer bodo zgradili hišo za onemogle misijonarje, in sicer z denarjem, ki se je počasi, skozi šestnajst let nabiral v posebnem fondu v ta namen in v katerega je moral vsak misijonar letno nekaj prispevati. Zdaj ima na skrbi gradnjo te postojanke in pa potem nje vodstvo. Pravi, da bo rad vse žrtvoval za čim ugodnejše življenjske pogoje tistim, ki so trideset let žrtvovali družbi in misijonu in zdaj zaslužijo vsaj malce hvaležnosti in pozornosti na stara leta.

V zadnjem pismu z dne 3. maja javlja, da bo v novi hiši tudi sedež družbenega provinciala, ki mu bo rad pomagal v velikem delu. Ima tudi veliko prilike za delo med pogani in je v nekaj mesecih bivanja tu krstil že nekaj več kot petdeset odraslih črncev. V kratkem krsti skupino 22, ki jih zdaj pripravlja. Prav lepo se zahvaljuje za poslani denar iz sklada 1964 in pravi, da veliko moli za dobrotnike.

Tudi od BR. VALENTINA POZNIČA iz iste družbe kot je o. Kladnik in njegov starejši sobrat o. Franc Bratina, tudi misijonar blizu tamkaj, smo prejeli zadnje čase nekaj kratkih vesti:

„Meni gre kar ponavadi. Zdrav sem in srečen, da smem delovati za zveličanje neumrjočih duš. Velikonočne praznike smo slovesno praznovali in bili veseli, ko je prišlo toliko vernikov,

da je bila velika cerkev čisto napolnjena, tako v soboto zvečer kot v nedeljo pri obeh opravilih. Zdaj imamo tri nove zvonove v zvoniku in se zvonjenje sliši daleč na okrog. Pogani sicer slišijo zvonove, a za našo sveto vero se jih le malo javi. Težave so tudi v tem, da postane katoliških veliko več deklet kot pa fantov, zato mora dosti katoliških deklet vzeti v zakon drugoverca. Večkrat se zgodi, da mož pred poroko vse potrdi, kar naša vera zahteva za mešani zakon, pozneje pa vse pozabi in celo ženo pritira do odpada od katoliške Cerkve. Seveda to ni običajno, saj večina žena ostane zvesta svoji veri in mnoge še moža pripeljejo. Je pa nekaj primerov zelo žalostnih.

V naslednjem pismu z dne 26. julija piše isti misijonar sledeče:

„Pred dvema tednoma smo imeli tukaj vsakoletna duhovne vaje, ki sta se jih udeležila tudi o. Bratina in o. Kladnik. Vseh skupaj nas je bilo 28 misijonarjev. Pri nas je zdaj največ prostora, ker imamo dovolj sob na razpolago. Istočasno imajo duhovne vaje tudi sestre domačinke.

Mogoče ste kaj čitali, da smo imeli v Južni Afriki hudo zimo. Tu pri nas snega nismo doživeli, pač sem videl nekajkrat led. Za velik del republike je bila pa zima tako huda, da so morali ves promet ustaviti za nekaj časa.“

Kasneje piše še sledeče:

„Bil sem za tri tedne na počitnicah pri o. Kladniku in sem si dobro ogledal njegov novi delokrog. Opazil sem, da ljudje radi hodijo v cerkev in misijonar sam pravi, da se jih nedeljske maše udeležuje 75 %. Bil je zelo dober do mene, še v Kruger Park me je peljal, da sem si ogledal divjačino. Obiskala sva tudi mnogo drugih misijonskih postaj v okolici.

Pater Bratina je pa na postaji Burghersford, ki je zelo velika fara in sta tam dva misijonarja, on je predstojnik. Neki katoličan nam je daroval del svoje farme, kjer smo postavili za začetek manjšo misijonsko hišo in pa šolo. Zdalj bodo pa morali začeti z gradnjo večje hiše in tudi cerkve, kajti mnogo katoličanov že imata, številne tudi na zunanjih postajah in šolah, zato imata oba vedno dosti letanja.“

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska Slovenska tiskovna družba "Baraga", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

Ovitek opremil arh. Vladimir Mazi.

NAROČNINA: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 400, podporna 800, dosmrtna 4.000 pesov. V U.S.A. in Kanadi: 3 (6,40) dolarjev. V Italiji 1.600 (3.200, 20.00) lir. V Avstriji 60 (120, 800) šilingov. V Franciji 12 (24, 160) NF. V Angliji in Avstraliji 1 ¼ (2 ½, 16) funtov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540 Mr. Rudi Knez, 679 St., Cleveland, Ohio 44110. — Mrs. John. Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4. Ont. Za Ontario (razen Port Arthurja) in za Quebec: Rev. John Kopač C.M., 229 Brown's Line, Toronto 14, Ont. Za Montreal in okolico: Rev. Stanislav Boljka C.M., 405 Marie Anne East, MONTREAL, P. Q. Za Port Arthur (Ont.) in za vso ostalo srednjo in zapadno Kanado: Rev. Jože Mejač C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg 2, Man.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sévres 95, Paris (VI).

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. — Rev. Alojzij Luksar, Kamen 14, P. Kanzian i. J. Kärnten. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau, Kapellengasse 15, Kärnten.

Avstralija: Franc Vrabec, Archbishop's House, West. Tce. Adelaide, S. Australia.

IZ VSEBINE TE ŠTEVILKE

Kraljica dveh svetov — Luč sveta — Ob žalostni dvajsetletnici, bodimo veseli! — Trenutek vélikega molka — Kri mučencev, seme novih kristjanov — Duhovne vaje v Bangkoku — Krščanstvo v Indiji — Angola v Zahodni Afriki — Verstva na Taivanu — Misijonar Obala piše — in prosi — Žalostne in vesele iz Črne Afrike — Barago na oltar: Iz severnoameriškega Baragovega glasnika — Povzdig misijonskega sodelavca — Slovenski zavod v Rimu — Po tatarskih deželah in Tibetu — Naši misijonarji pišejo.

LEPO SE PRIPOROČAMO ZA PORAVNAVO NAROČNINE!



Sliki na prvi strani: Domači duhovnik-novomašnik pri prvi daritvi; spodaj: Božji grob v kitajskem slogu, ki ga je izdelal v Messini kitajski duhovnik. Oba sta bila vzdrževana od slovenskih dobrotnikov.

Correc
Argentino
Suc. 34 (B)

TARIFA REDUCIDA

CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int. N° 860.246
Domicilio legal. Cochabamba 1467,
Director responsable. Lenček Ladislav
Buenos Aires.

Sliki na tej strani: Iz misijona v Juž. Vietnamu, kjer deluje naš Andrej Majcen SDB; Ob priliki procesije; v ozadju je viden kip lužke Matera božje. Spodaj: Dva bivša Majcenova gojenca med mladino.

